

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

SP55
410

Gp 59. 410

Harvard College Library

FROM THE

CONSTANTIUS FUND

Established by Professor E. A. SOPHOCLES of Harvard University for "the purchase of Greek and Latin books, (the ancient classics) or of Arabic books, or of books illustrating or explaining such Greek, Latin, or Arabic books." (Will, dated 1880.)

Vertical line of text or markings on the left side of the page.

Bibliotheca scriptorum graecorum et
romanorum teubneriana.

13618

PHILOSTRATI MINORIS
IMAGINES

ET

CALLISTRATI
DESCRIPTIONES

RECENSUERUNT

CAROLUS SCHENKL ET AEMILIUS REISCH

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MCMII

100 2/1. 110
G. 59.235
~~59.29~~

1903

Constantius fund.

791

PRAEFATIO.

Philostrati maioris Imaginum editione, quae ante hos octo annos in lucem emissa est, absoluta Otto Benndorf et Carolus Schenkl mox id sibi proposuerant, ut huic libro nova Philostrati minoris Imaginum et Callistrati Descriptionum recensio eodem modo adornata tamquam supplementum adiceretur. quamobrem C. Schenkl codices quosdam Vindobonam missos contulit, ceteros G. Weinberger, nunc professor gymnasii Iglaviensis, qui tum Italiam peragrabat, in huius editionis usum examinavit. sed cum O. Benndorf permultis negotiis occupatus operam promissam iam praestare non posset, C. Schenkl Aemilium Reisch in cathedra quam ille ornaverat collocatum operis socium sibi adiunxit. a quo adiutus strenue, ut solebat, opus inceptum promovit atque paene ad finem perduxerat, cum a. d. -XII. Kal. Oct. anni MCM acerbo fato suis litterisque ereptus est. in cuius locum Henricus filius successit.

Postquam igitur ad nos, qui huic praefationi nomina subscripsimus, operis perficiendi cura delata est, coniunctis viribus libellum expolire talemque reddere studuimus, qualem vir pia semper memoria colendus reddidisset, nisi invida mors stilum manu excussisset. et primum quidem cum aliquot locis de codicum principalium lectionibus non satis constaret, denuo ii ut inspicerentur nobis curae fuit: quod officium H. Schenkl dum Italiam peragrat in se suscepit. hoc fundamento innixi simulque utriusque scriptoris genere dicendi quam diligentissime examinato non solum in Phi-

lostrato minore multa novavimus, sed etiam Callistratum, cuius iustam recensionem incohaverat magis quam perfecerat Carolus Schenkl, totum retractavimus.

Restat ut hoc loco gratias agamus Theodoro Gomperz et Iohanni de Arnim, qui egregiis quibusdam coniecturis et observationibus communicatis benigne nos adiuvērunt, deinde Guilelmo Weinberger, qui ut in Philostrati maioris editione adornanda sic in hac quoque operam praestitit utilissimam, praeterea Hieronymo Vitelli, Henrico Omont, F. G. Kenyon, qui nostra causa libros manuscriptos inspexerunt, denique redemptori honestissimo, qui lentum operis progressum morasque crebras et officinae saepe molestas patienter tulit.

Idibus Septembris MCMI.

Aemilius Reisch. Henricus Schenkl.

Philostratus ille, qui in Imaginum ab eo compositarum inscriptione minor (*νεώτερος*) adpellatur, in prooemio se Philostrati avi imaginum descriptionem tamquam exemplum secutum esse dicit. unde quo tempore vixerit coniecturam facere licet. confudit nepotem cum avo Suidas eo fortasse deceptus, quod uterque librum eodem titulo instructum scripserat. etenim quod Philostratum, Nerviani filium, praeter *Εἰκόνας, Παναθηναϊκόν, Τρωικόν* (quem librum eundem esse atque *Ἑρῳικόν* recte viri docti statuisse videntur) *Παράφρασιν* quoque *τῆς Ὀμήρου ἀσπίδος* scripsisse narrat, hoc titulo caput decimum libelli Philostrati minoris significari Welcker intellexit. et cum Suidas hoc caput tamquam peculiarem librum adferat, iure colligere licet non parvi aestimatam esse hanc descriptionem, quae fortasse simul cum Homericā in scholis legebatur.

Nepotis opusculum cum avi Imaginibus in codicibus coniunctum fuisse non e sola inscriptione colligere licet, qua ille utpote minor huic tamquam maiori diserte opponitur, quoniam ex ipsa libelli praefatione facile quivis legendi peritus id expiscari potuit. nec ullius momenti est, quod in Parisiensi 1760 adiunctus est Philostrati maioris Imaginibus, quippe qui totus pendeat e Laurentiano LVIII 32, in quo hoc opusculum post Heroicum legitur. ei igitur libro, per quem solum Philostrati minoris memoria ad nos pervenit et in quo tota opusculi huius salus posita est, describendo primum operam nos dare par est, enarratione usos accuratissima quam Henricus Schenkl Caroli f. suppeditavit, cuius ipsius verba referre iuvat.

‘Codex Laurentianus, qui olim fuit totus membranaeus, exarari coeptus est sub initium saeculi XII.’¹⁾ ex

1) codice iterum iterumque tractato certissimum hoc de scripturae aetate iudicium esse affirmare posse mihi videor.

lostrato minore multa novavimus, sed etiam Callistratum, cuius iustam recensionem incohaverat magis quam perfecerat Carolus Schenkl, totum retractavimus.

Restat ut hoc loco gratias agamus Theodoro Gomperz et Iohanni de Arnim, qui egregiis quibusdam coniecturis et observationibus communicatis benigne nos adiuverunt, deinde Guilelmo Weinberger, qui ut in Philostrati maioris editione adornanda sic in hac quoque operam praestitit utilissimam, praeterea Hieronymo Vitelli, Henrico Omont, F. G. Kenyon, qui nostra causa libros manuscriptos inspexerunt, denique redemptori honestissimo, qui lentum operis progressum morasque crebras et officinae saepe molestas patienter tulit.

Idibus Septembris MCMI.

Aemilius Reisch. Henricus Schenkl.

Philostratus ille, qui in *Imaginum* ab eo compositarum inscriptione minor (*νεώτερος*) adpellatur, in prooemio se Philostrati avi *Imaginum* descriptionem tamquam exemplum secutum esse dicit. unde quo tempore vixerit coniecturam facere licet. confudit nepotem cum avo Suidas eo fortasse deceptus, quod uterque librum eodem titulo instructum scripserat. etenim quod Philostratum, Nerviani filium, praeter *Εικόνας, Παναθηναϊκόν, Τρωικόν* (quem librum eundem esse atque *Ἡρωικόν* recte viri docti statuisse videntur) *Παράφρασιν* quoque *τῆς Ὀμήρου ἀσπίδος* scripsisse narrat, hoc titulo caput decimum libelli Philostrati minoris significari Welcker intellexit. et cum Suidas hoc caput tamquam peculiarem librum adferat, iure colligere licet non parvi aestimatam esse hanc descriptionem, quae fortasse simul cum Homericā in scholis legebatur.

Nepotis opusculum cum avi *Imaginibus* in codicibus coniunctum fuisse non e sola inscriptione colligere licet, qua ille utpote minor huic tamquam maiori diserte opponitur, quoniam ex ipsa libelli praefatione facile quivis legendi peritus id expiscari potuit. nec ullius momenti est, quod in Parisiensi 1760 adiunctus est Philostrati maioris *Imaginibus*, quippe qui totus pendeat e Laurentiano LVIII 32, in quo hoc opusculum post Heroicum legitur. ei igitur libro, per quem solum Philostrati minoris memoria ad nos pervenit et in quo tota opusculi huius salus posita est, describendo primum operam nos dare par est, enarratione usos accuratissima quam Henricus Schenkl Caroli f. suppediavit, cuius ipsius verba referre iuvat.

‘Codex Laurentianus, qui olim fuit totus membranaceus, exarari coeptus est sub initium saeculi XII.¹⁾ ex

1) codice iterum iterumque tractato certissimum hoc de scripturae aetate iudicium esse affirmare posse mihi videtur.

iis quae tunc descripta sunt, iam restant, ab eodem amanuensi scripta, *Gymnastici ultima pars* (fol. 1), *Heroicus* (fol. 2—44), *Philostrati minoris Imagines* (fol. 45—62), *Menandri et Philistionis sententiae a Studemundo editae*¹⁾, quae priorem tantum paginam folii 114 complent. hic postquam primarius scriba substitit, membranae iacuisse videntur, donec saeculo XII exeunte vel XIII ineunte alter quidam librarius pergamena usus est ita, ut statim a summo folio 114 verso ut aiunt exorsus minutioribus ductibus Themistii paraphrasin in Aristotelis *Analytica posteriora* exararet²⁾; idemque totius libri quaterniones numeris signavit. at deinde libellus iste fata sua habuit eaque satis misera; nam ita male tractatus est, ut prioris partis undecim integri quaterniones atque finis Themistiani libri (nam folia 155—171 saeculo XV suppleta sunt) perirent, e reliquis autem multa folia evellerentur. cui iacturae saeculo XV aliqua saltem ex parte mederi studuerunt homines duo, quorum alter fol. 126 atque finem paraphrasin Themistianae supplevit, alter Philostrati maioris *Imagines* in chartis bombycinis eiusdem fere magnitudinis saeculo XIV exaratas vetustiori libro insereret, codicem ipsum pessime habitum, utpote initio ac fine carentem, quae saeculo XV addita sunt. his igitur chartis (quibus cum vetustiore libro membranaceo nihil commune esse vel inde cognoscitur, quod quaterniones peculiaribus numeris notati sunt) missis iam quae de veteris libri condicione erui potuerunt in tabulam redacta proponam. moneo, quae deperdita sunt, uncis quadratis inclusa esse, quaternionum autem numeros qui propter margines abscissos iam non apparent, rotundis.

1) cf. *Ind. lect. Vratislav. 1887.*

2) *Themistii Analyticorum Posteriorum paraphrasis* ed. M. Wallies (*Commentaria in Aristotelem graeca* vol. V pars. 1), p. VIII ubi minus recte Philostratum atque Themistium eodem tempore exaratos esse contendit, qui Themistium excussit G. Kroll.

quaternionum numeri	folia	codicis folia	prima verba	ultima verba
[α', β', γ']	—	—	—	—
[δ']	[I] II III—VIII	1 2—7	Gymnast. 292, 7 K. στυλπνοῦς Heroic. ab initio	usque ad finem δοῦ τε 139, 19 K.
(ε')	I—VIII	9—16	139, 19 καὶ κατὰ ἐν	ἦρω τίς 152, 29
[ς']	[I—VIII]	—	[152, 29 ξυγγνώμη	οἱ μὲν 165, 27]
(ζ')	I—VIII	17—24	[165, 27 γὰρ παιδάρια	μᾶλλον 177, 32
(η')	I—VIII	25—32	177, 32 ἢ τὰ	πολεμικὸν 189, 30
(θ')	I [II, III] IV, V [VI] VII VIII	33 — 34, 5 — 8 36	189, 30 ἤγειτο [191, 12 τοῖς 194, 18 ἐν οἷς [197, 18 Χείρων 199, 4 ξυλληγομένου 200, 23 καὶ παρὰ	θανυμασιώτερον 191, 12 Πέροσην 194, 18] αὐτόν ὁ 197, 18 μητέρων 199, 4] φῆσι 200, 22 καὶ 202, 9
ι'	I, II [III—VI] VII, VIII	37, 38 — 39, 40	202, 9 πλείους [205, 7 Τρωάδων 211, 9 καὶ οὐδὲ	ιεροῦ τῶν 205, 7 πέπραται 211, 9] πόντον 214, 15
ια'	I—IV V, VI [VII VIII]	41—44 45, 46 47	214, 15 εἰλεῖται Phil. min. Imagg. ab initio deest 6, 23 σθαι	usque ad finem ἐντεῦθεν 6, 22] Ἀπόλλων γέ 8, 19
ιβ'	I—VIII	48—55	8, 19 γραπται	τοῦ βλέμ 26, 14
ιγ'	I—VII [VIII]	56—62	26, 14 ματος deest	πόδα 40, 16]
[ιδ'—κα']	—	—	desunt	
κβ'	I recto I verso et II—VIII	114 ^r 114 ^v et 115—121	Menandri et Philistionis colloquium Themistii para- phrasis ab initio	10, 26 Wallies αὐτό
[κγ']	[I] II—V [VI] VII, VIII	— 122—125 126 127, 128	[10, 26 κατὰ 12, 8 τὸ μὲν saec. XV suppl.	—12, 8 φύσεως]
κδ'	I—VIII	129 ¹⁾		

1) cetera enotare operae pretium non est.

Iam ex his quae ipse liber quasi voce emissa de fatis suis testificatur, nonnulla eaque certissima nobis concludere licet. Atque statim quidem apparet initio libri excidisse ante fol. 1 folia 25, unde facili negotio computatione instituta efficitur (quoniam primarius scriba in singulis paginis 26 versus, in foliis 52 describere solebat, quae 51 versibus editionis Kayserianae quae apud Teubnerum prodiit aequari possint) ante fol. 1 desiderari fere 1275 versus Teubnerianos. at cum Philostrati Gymnasticus, qualis in libro olim a Myna reperto nunc in Parisinam bibliothecam illato traditur lacunis aliquantum deformatus, 1024 tantum versus complectatur (e quibus 36 in primo folio Laurentiani etiam nunc leguntur), iam sequitur aut ante Gymnasticum olim in libro Laurentiano extitisse tractatulum quendam brevissimum 287 fere versuum i. e. quinque foliorum (nam titulis aliquantum spatii concedendum esse intellegitur) aut, quod mihi quidem verisimilius videtur, Gymnastici exemplar, quale olim in Laurentiano legebatur illis ipsis quattuor foliis locupletiore fuisse eo, quo nunc utimur. huic autem opinioni ipsa Gymnastici verba suffragari videntur haud paucis lacunis deformatata atque decurtata. sed de his iudicium differre praestat, donec iusta opusculi editione, quam a Iulio Jüthner parari audimus, fundamentum certum iactum sit.

Ad Philostrati minoris Images inde transeuntibus nobis primum quidem observare licet, inter folia 46 et 47 unum excidisse folium, hoc est editionis Kayserianae versus 51, nostrae fere 50; deinde inter folia 62 et 114 desiderari quaterniones integros octo, folia codicis 64, in quibus exaratos olim fuisse intelligitur editionis Kayserianae versus 3264 vel paginas 102. quae num omnes ad Philostrati opusculum pertinuerint, nos ignorare fatendum est; attamen ipsius operis indole in auxilium vocata coniecturae non prorsus futtili locum dare nobis liceat. etenim ex Imaginum titulo, in quo *βιβλίον πρῶτον* legitur, patet nepotis opusculum in plures libros divisum

fuisse. ac si reputaveris nepotem avi exemplum studiose imitatum esse, a vero haud alienum videbitur eum eodem modo quo avum duos imaginum libros conscripsisse. prior Philostrati maioris liber XXXI, alter XXXIII capita complectitur, prioris libri nepotis pars quae restat capita XVII. unde fortasse conicere possumus non exiguum huius libri partem simul cum altero intercidisse. Philostrati maioris Imagines ab hominibus aetatis Byzantinae diligenter lectitatas esse iam magno codicum numero, qui ad nostram memoriam pervenerunt, evincitur, contra nepotis opusculum paene neglectum esse eo quod duo tantum nobis codices, quibus id continetur, praesto sunt comprobatur.¹⁾

Laurentianum LVIII 32 (*F*) supra a nobis descriptum saeculi XII esse diximus, Parisiensis 1760 (*P*), olim Colbertinus 4958, saeculo XV exaratus est. quodsi Kayser in praefatione editionis Turicensis dixit Philostrati minoris librum praeterea in Vaticano 87 inesse, erravisse virum doctissimum scito. qua de re iam edoceri potuit accurata huius codicis inter Lucianeos notissimi descriptione, quam B. Hase dedit (cf. Notices et extraits VIII 2 p. 142 sq.). adde quod G. Weinberger, qui hunc codicem evolvit, testatur in eo hunc libellum non exstare. inductus est autem in errorem Kayser a Philippo Mercuri, qui in interpretatione Italica Philostratorum Imaginum Callistratique Descriptionum, quae prodiit Romae a. MDCCCXXXVIII, vol. II p. 145 sqq. scripturas, quas ex codicibus Vaticanis se enotavisse dicit, adtulit. atque eas quas ad Callistrati Descriptiones adscripsit se ex Vaticano 87 petiisse ipse diserte adfirmat, de lectionibus Philostrati maioris Imaginibus adiectis unde eae haustae sint non refert, sed manifestum est eas ex eodem Vaticano fluxisse. quae vero ad Philostrati minoris opusculum ab eo enotatae sunt scripturae et perexiguae sunt

---

1) respexerunt hunc libellum ex scriptoribus aetate inferioribus Callistratus et Himerius. ad verba ἡδωκότων ἐπιπέλας (34, 1) contulit Kayser Heliodori locum I 21 (p. 27, 10 H.).

numero et levissimae adque unam omnes e Iacobsii editione compilatae.¹⁾ denique scias nos quamquam plurimum operae in ea re consumpsimus, in bibliotheca Vaticana codicem, quo Philostrati minoris opusculum continetur, investigare non potuisse.

Fefellit spes, quam moverat notitia libri cuiusdam Londinensis, bibliothecae regiae quae vocatur vetustae nunc in Museo Britannico adservatae (Old Royal Library) cod. 16 D XII a G. Weinberger communicata, quo libro Ioannis Tzetzae scholia in Icones Philostrati iunioris contineri Casley, qui catalogum illius bibliothecae confecit, testatur. nam cum viros, qui Musei Britannici libros manuscriptos custodiunt, per litteras hac de re adissemus, statim a F. G. Kenyon viro doctissimo benigne responsum est ad maioris Philostrati Imagines opusculum illum spectare voculaeque iunioris in libro nec volam nec vestigium inveniri, cum talis sit inscriptio: *Σχόλια εἰς τὸ περὶ εἰκόνων Φιλοστράτου ὑπὸ Τζέτζου.*

Iam vero ut Laurentianus optimae notae liber est, quo tamquam certissimo duce in re critica administranda uti possis, ita deterrimus Parisiensis, utpote omnis generis vitiis, et lacunis et corruptelis, inquinatus atque ita deturpatus, ut si Laurentianus interiisset, de vera scriptura restituenda omnino desperandum esset. ac sero tandem

---

1) Iam ut ipse iudicium facere possis, Mercurii adnotationunculas proponam: 3, 4 *προεἰληται τι. τι* abest in Cod. 5, 7 *στροφῶν*. in Cod. *στροφῶν* (*ἴσ. στροφῶν* marg. Morell.). 8, 17 *ὄπερ* (Ald.). *ὄπερ* (F). 9, 10 *ὄρας δέ ποιν*. Vulgo *ὄρα δέ ποιν* (sic Ald.). 12, 4 *ἐμβολήν*. Vulgo *βολήν* (sic Ald.). 13, 24 *ἠπαχρος· ἀπόχρος* (*ὕπόχρος* Ald.). 15, 1 *οὐκ ἀποπηδῶντες· ἀποπηδῶν* (Ald.). 16, 16 *τό τε ὄμμα οὐκ· ὄμμ' οὐκ* (Ald.) 21, 8 *μέτριον* (Morelli)· *μέτρον* (Ald.). 30, 3 *τέ τις· τε τις* (Olearius). 38, 14 *ποῖ* (Iacobsii coniectura)· *ποῖ*. 34, 1 *διαμέλλεις· διαμέλεις* (Iunt.). 35, 8 *οὐκοῦν· οὐκ οὔν* (F). 38, 15 *ἔρρημα· ἔρρημα* (Iunt.). 38, 24 *δέδιδι· δέδειδι* (Ald.). 41, 2 *διαβόρω· διαφόρω* (Ald.). vides lemmata editionis Iacobsianae, quae usus est Mercuri, scripturas esse; ea autem quae lemmatis adposita sunt omnia in Iacobsii adnotationibus leguntur.

factum est, ut hic liber egregius in auxilium vocaretur. primus enim F. Iacobs eum adhibuit collatione a F. de Furia accepta usus. accuratiorem eius notitiam habuit Kayser eiusdem de Furiae litteris de singulis locis edoctus. sed restabant non paucae neque inanes dubitationes. quam ob rem G. Weinberger denuo hunc librum totum in usum nostrum contulit; postea H. Vitelli, quae est eius benignitas atque in hominum doctorum studiis iuvandis liberalitas, non solum locos aliquot iterum exploravit, sed etiam nonnumquam ipsis litterarum apicibus compendiisque diligenter effectis scripturas illustravit. denique H. Schenk cum huius editionis plagulis totum librum non sine fructu denuo contulit. qua ex re non exiguum ad genuina scriptoris verba restituenda emolumentum redundavisse omnes qui vel obiter hunc librum inspexerint intellecturos esse speramus. Parisiensem a nemine adhuc integrum excussum — Iacobs eum prorsus neglexerat, Kayser tantum prima capita ab E. Millero collata habuit — examinavit C. Schenk.

Quodsi quaeritur num statuendum sit Parisiensem ex Laurentiano profectum esse, statim respondendum est nihil esse certius, quoniam lacuna illa, quae in codice *F* 6, 22 post *ἐντεῦθεν* folio uno deperdito orta est, in *P* quoque observatur; unde manifestum fit Parisiensem librum e Laurentiano iam mutilato fluxisse. neque aliter iudicandum esset, si argumento isto modo prolato uti non liceret; nam facile observatur vitia, quibus *F* adfectus est, et corruptelas et lacunas codici *P* quoque communia esse. quid? quod ne tantillum quidem libro recentiori tribuere licet, ut editionem Aldinam priorem, quacum ceterae editiones veteres plane consentiunt, ex apographo huius libri manasse existimemus. obstant imprimis litterae illae *σθαι* (6, 23) post lacunam in primo fol. 47 codicis Laurentianae exaratae, quae in Aldina religiose servantur, a Parisiensis libri amanuensi, officio suo negligenter functo, omissae sunt. sunt et alii loci, quibus Aldinae exemplar Parisino aliquantum praestare efficitur. atque hoc quidem

constat et Parisinum et Aldinae archetypum e communi quodam fonte fluxisse, codice scilicet e Laurentiano descripto sed corruptelis et interpolationibus satis deformato, quamquam negari non potest hic vel illic leviores Laurentiani corruptelas feliciter emendatas esse. altius in ista inquirere non iuvat; qui curiosius cineres perscrutari gestiunt, appendicem adeant huic praefationi adiunctam, ubi Parisini et Aldinae lectiones compositae inveniuntur.

Missio igitur Parisiensi et Aldina quae libri *F*, in quo uno omnia posita sunt, condicio sit inquiramus. ac primum quidem, ut de lacunis verba faciamus, uno saltem loco (21, 16) codicis *F* librarius spatio vacuo post *αὐτα* relicto simulque accentu omissio satis luculenter indicavit se exemplaris quod exscribebat ductus dispicere non potuisse. de quo loco iam C. Schenkl in Mel. Vind. vol. XXI p. 41 exposuit. etenim haec ibi leguntur: *διωγαίνων αὐτα . . . νόματος τὸ ξεῦμα μέτρον* (*P μέτρον*, quod in Morellii quoque editione legitur sine dubio e Parisiensi sumptum). probavit lectionem *μέτρον* Iacobs, sed addidit nonnihil se dubitare an hic locus sincere legatur. ac re vera de integritate huius loci quam maxime dubitari potest. nam et obscura sunt haec verba neque ullo cum eis quae antecedunt modo coniuncta. Kayser verba *καὶ τὸ ξεῦμα μέτρον* uncinis inclusit eumque secutus est Westermann. verum ut concedas *τὸ ξεῦμα μέτρον* ferri non posse, tamen ea verba a librario vel scholiasta adiecta esse vix tibi persuadebis. quae cum ita essent, C. Schenkl olim lacunam statuit hoc fere modo explendam: *<διανγῆς τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ καὶ>* *τὸ ξεῦμα μέτρον*. certe hoc enuntiatum, si quae praecedunt respereris, haud otiosum tibi videbitur atque fluminis, quod in pictura non parvi momenti est, descriptio cum eis quae proxime sequuntur *στρατιὰ τε ἐκατέρωθεν* aptissime conecitur. alter eiusmodi locus exstat 36, 5, ubi post *σκό*^{II} illud, in quo vitii sedem esse quisvis facile concedet, spatium aliquanto maius quam quo singula vocabula in *codice distinguuntur* solent apparet. utrobique autem quod

scripturam traditam licet corrupta sit retinere maluimus quam coniecturis incertis receptis memoriam libri pretiosissimi obscurare, opprobrio nobis non datum iri confidimus. tertiam denique lacunam in verbis 16, 22 *αὐτήν τε ἄρρητον ἐκδεικνύσα τοῦ προσώπου τὴν θεῖαν* statuendam esse suspicatus est Th. Gomperz. vidit enim vir doctissimus, cum illud Solis generis insigne (*τὸ τῶν Ἡλιάδων γνώρισμα*) his verbis tam obscure, ut vix intellegi possit, significetur, *αὐγὴν* restituendum esse, quod perbene convenit Apollonii Rhodii versibus IIII 727 sqq., quos quin Philostratus respexit¹⁾ dubitari non potest. coniectura autem *αὐγὴ* recepta lacuna hunc locum adfectum esse satis probabile fit, quam Gomperz his verbis *<καὶ λαμπρὰν παρέχουσα>* post *ἐκδεικνύσα* insertis sarcire studuit. at concedendum est Philostratum minorem, dum orationem modo luminibus atque elegantissimis undique conquisitis onerat magis quam ornat, modo simplicitatis fucatae studiosus rude paene atque incultum dicendi genus affectat, tam miro saepe sermone uti, ut quid in tali scriptore ferri possit quidque librariis aut grammaticis tribuendum sit haud facile expedias. magnam omnino cautionem in eiusmodi lacunis statuendis adhibendam esse satis ostenditur eis quae disputavit C. Schenkl *Mel. Vind. XXI 41* sqq.

Interpolationis ne unum quidem vestigium in *F* extare pro comperto habemus neque necessarium esse putamus, ut quas de locis aliquot Kayser movit dubitationes²⁾ refellamus. sane uno loco certa deprehenditur interpolatio, dico illud *ἵππου* 12, 2, quod reiectum a Wakefieldo et Iacobsio recte Kayser seclussit: sed *ἵππου* manu altera in parva rasura scriptum est in versus exitu ita, ut eius fines aliquantum excedat. unde iam patet ama-

1) verbo *αὐγὴν* reddidit id quod apud Apollonium legitur *αὐγλήν*. scholiasta ad v. 725 haec adscripsit: *ἀπὸ τῆς τῶν οὐρανῶν διαυγείας*.

2) v. 6, 1; 12, 19; 31, 2; 32, 2; 34, 19 et cf. *Mel. Vind. XXI 40* sq.

nunsem quendam ut haberet quo referretur *γαύρου* levi errore ex *ταύρου* ortum commentum illud intulisse.

In iis rebus quae ad orthographiam pertinent nos Laurentianum secutos esse per se intellegitur. eo igitur duce scripsimus *γινεσθαι* et *γινώσκειν* neque ab eo, qui modo *ἐς* et *ξύν*, mode *εἰς* et *σύν*, modo *ττ*, modo *σσ* praebet, ullo loco recessimus eandem quae in Philostrati maioris Imaginum editione observata est rationem amplexi.

Superest ut quo modo commentarios adornaverimus paucis exponatur. Laurentiani igitur scripturas omnes levisimis quibusdam neglectis recepimus, Parisiensis vero et Aldinae, ne inutili mole adnotatio oneraretur, eas tantum, quae alicuius momenti esse videbantur.¹⁾ similiter ex coniecturis virorum doctorum, qui post Iacobsium et Kayserum huic libello emendendo operam dederunt²⁾, selectas adtulimus. Reiskius, qui tot egregias ad Philostrati maioris Imagines emendandas observationes contulit, minorem obiter tantum inspexit, Callistratum autem plane neglexit. qua de re vide quae disputavit C. Schenk Mel. Vind. XV 208.

Jam vero quae inter Philostrati maioris et minoris, qui ipse avi sui librum se imitatum esse dicit, Picturas ratio intercedat et quo modo minoris liber compositus sit explicandum esse putamus. qua in re magno opere do-

1) Ne quid suppellectilis ad artem criticam exercendam desideraretur, duobus laterculis praefationi adiectis et Laurentiani et Aldinae librique Parisiensis scripturas in adnotationem non receptas composuimus. praeterea monemus eas quae ad anon. Ald. Gott. referuntur lectiones in Aldinae editionis exemplari Gottingae adservato a viro quodam docto adscriptas esse (cf. Iacobs p. 591), quae ad anon. Ald. Olear., ab Oleario adferri ut e marginibus alius cuiusdam Aldinae exemplaris petitas (ib. p. 592).

2) Cf. H. Brunn, Symb. phil. Bonn. I 446; R. Hercher, Herm. VIII 110; Hertlein, Herm. VIII 363; Piccolos, Journ. d. Sav. 1849 p. 762, 2; G. A. Pappabasilios eph. quae inscribitur *Ἀθηνῶν* VIII 460 sq.

lendum est nepotis opusculum non integrum ad nos pervenisse. ac primum quidem si prooemia ab utroque addita respicimus, locis quibusdam inter se collatis aperta imitatio conspicitur, veluti *3, 3 et 4, 1¹), quo loco de poetica et pictura vinculo quodam coniunctis agitur, vel *4, 2 et 4, 2, ubi quomodo pingendi arte animi adfectus exprimantur isdem fere verbis usus uterque exponit. adde quod in hoc et illo prooemio similis est clausula. nam maior porticum in urbe Neapoli picturis amplissime ornatam sibi ansam ad imagines componendas dedisse refert, minor brevius neque ullo loco nominato se, cum in tabulas artis praecipuae incidisset, silentio eas praeterire noluisse dicit. enarrandi autem rationem uterque eandem secutus est. ac maior item uberius exponit, quomodo factum sit ut orationem ad puerum quendam converteret. minor brevioribus usus verbis addit cogitandum esse aliquem adesse, cui singulae deinceps imagines enarrentur. ceterum et hic et ille in describendo eandem allocutionem ὃ καὶ adhibent.

His de utriusque scriptoris prooemiis expositis iam ad singulas imagines, quae de nepotis libro restant, examinandas accedamus. primo igitur loco duae tabulae positae sunt inter se respondententes et tamquam gemellae, quarum altera Achilles in Scyro insula virginis habitu occultatus, altera Pyrrhus in gregibus administrandis occupatus. in priore imagine eiusdem Sophoclis Scyrios, in altera Dolopes respexisse scriptorem Welcker coniecit; quae tamen opinio eo redarguitur, quod a Sophocle Scyrii Neoptolemum, Euripidis vero fabula cognomini Achillem tractatum fuisse satis constat post ea quae exposuit C. Robert 'Bild und Lied' p. 34. at quominus scriptorem ἀντιόχου illud (5, 8) e Sophoclis Scyrii mutuatum esse putemus, nihil obstat. imago quae Marsyas inscribitur quasi supplementum est imaginis a maiore descriptae

---

1) ut et brevitati et perspicuitati consuleretur, maioris Philostrati locis stellulas adpinximus.

(I 22), qua certaminis inter Marsyam et Apollinem et Midæ iudicii mentio incitur. tertia respondet quodam modo picturae, quae in avi libro priore est duodetricesima, differt tamen ab illa eo, quod in hac venatores in ipso venandi opere versantes depinguntur, in illa venatione peracta ex labore se reficientes. Herculis res gestas quattuor imaginibus illustratas habes apud nepotem (III, V, XII, XVI), apud avum de isdem quinque picturis agitur, quae omnes in libro posteriore continuo ordine leguntur (XXI—XXV). sexta imago, cui titulus est Orpheus, similis est ei qua maior I 10 Amphionem proposuit. nec desunt loci, in quibus certissima imitationis vestigia continentur in Orphei et Amphionis descriptione; cf. 15, 20 et *22, 11. 29. sequuntur duae imagines, quae ad Argonautarum expeditionem pertinent (VII et VIII), ac postea tertia addita est, qua de eadem re agitur (XI). atque facile cognoscitur Apollonium carmine suo sicut olim pictori materiam ita postea Philostrato artificis tabulas descripturo sententias atque colores suppeditasse. nona eandem materiam tractavit minor, quam maior duabus tabulis explicavit (I 17 et 30). frequentes sane in his et illa similitudines inveniuntur; cf. 19, 11. 24 et *35, 24; 59, 4; 19, 12 et *58, 11; 19, 15 et *35, 22; 20, 2 sqq. et *58, 17 sqq. capitis decimi summa clipei est descriptio, cetera brevius ut solet perstringit scriptor. duodecima tabula vinculo quodam coniuncta est cum ea quae in maioris libro priore est undetricesima. quin tertia decima, qua Sophocles celebratur, ei, qua maior Pindari effigiem enarravit, similis sit, neminem latere putamus. videas quaeso quam conveniat paeanis a Sophocle in Aesculapii honorem compositi commemoratio cum eis, quae de hymno a Pindaro Pani dicato apud maiorem referuntur. colores, quibus exornavit nepos locum 34, 14, sumpsit ex avi verbis quae leguntur *85, 19. qua ex re id quoque colligitur Welckeri coniecturam, qui in verbis 34, 13—15 versus cuiusdam poetae latere putavit *atque trimetros refingere conatus est, minime comprobari*

posse.¹⁾ capite quarto decimo eadem fabula atque libri prioris capite XXIII apud maiorem explicatur. sed dum hic Hyacinthus iam percussus disco et mortuus describitur, illic habes adstantem eum Apollini amorem suum fatenti. disco ad pedes adposito quae ei sors eventura sit significatur simulque id diserte ultimis verbis indicatur. imitationis vestigia conspiciuntur in verbis *47, 13 et 36, 8; *48, 2 et 36, 14. vides quoque quomodo hic Zephyrus improbus ridens morteque pueri laetans describatur, illic torvis oculis invidiae plenis amantes contemplanus. restant duae tabulae, quibus in maioris Imaginibus nulla respondet vel similis est, XV et XVII. in capite ultimo nunc mutilato, quod Philocteta inscribitur, versus ex cognomine Sophoclis fabula adfertur et fortasse verbo *ζάνια* (40, 16) ad ea adluditur, quae in eiusdem fabulae vv. 39 et 274 leguntur. unde conicias scriptorem in eis quoque quae interciderunt, dum tabulam propositam fideliter atque accurate enarrat, a Sophocleae fabulae argumento non multum deflexisse; nihil enim verisimilius quam a pictore Neoptolemum Philoctetae adpropinquantem fictum esse, Ulixem autem in recessu latentem atque in prodeundi occasionem intentum.

Philostratum minorem avi sui dicendi genus tamquam exemplum imitandum sibi proposuisse utriusque libris inspectis nemo non intellegit. quae res et in sermone universo et in singulis locis cernitur.²⁾ animadvertas quoque verba quaedam poetica vel minus usitata in hoc et illo inveniri, veluti ut pauca adferam: *ἀγέρωχος*, *ἀκραϊφνής*, *ἀπέριττος*, *ἀποτορνέω*, *ἀφερμηνέω*, *βλοσυρός*, *πλωτήρ*. verum non solum Imagines Philostrati maioris nepos respexit, sed etiam Apollonii vitam atque in primis Heroicum, id quod locorum indice infra adiecto satis demonstrabitur.

Quibus expositis iam restat ut de fide scriptoris vel,

1) cf. Meinekii Com. Graec. fragm. IIII 655.

2) vide quae in locorum indice enotata sunt.

ut accuratius dicamus, de eo agatur, utrum descriptionum quas proposuit argumenta ipse invenerit an eas ex picturis quas viderat adumbraverit. de hac re iidem viri docti, qui in quaestione quaenam fides Philostrato maiori tribuenda esset expedienda versati sunt, disputaverunt. quorum nomina simul cum titulis librorum ab eis conscriptorum in appendice congesta habes. quodsi quidam num avus descriptiones suas ad picturarum quas ipse conspexerat exempla conformavisset dubitaverunt, ad suspiciones quas illi moverunt in nepotis imaginibus id accedit, quod, qua de re modo exposuimus, in huius libro permultis locis aperta operis ab avo confecti imitatio atque in singularum picturarum argumentis et describendi ratione et scribendi genere manifesta similitudo conspicitur. deinde neminem fugere potest scriptorem in imaginibus illustrandis se haud raro ad poetarum quorundam locos adplicare, cuius rei exempla quaedam modo adduximus, plura in indice congesimus, neque semper in descriptionibus certum quoddam actionis propositae momentum temporisque quo ea perficitur vestigium facile cognosci posse. nihilominus tamen ne hae quidem res ad probandum sufficiunt descriptiones eius fictas atque commenticias esse. immo nobis, si vere de eo iudicare volumus, reputandum est quo consilio ductus hunc librum confecerit. ac primum, quicumque imaginum delectum repererit simulque ea quae de libelli consilio ipse auctor in prooemio exposuit rationis habuerit, eum in picturis praeter adfectuum expressiones pulchrasque figurarum singularum proportiones maxime delectavisse inveniet argumenta ex fabulis antiquis petita ut a poetis verbis ita a pictoribus lineamentis coloribusque illustrata. atque ut hanc quae inter poesin et pingendi artem intercedit rationem explicet, ex picturis studiose deligit eas, quibus in fabula oculis legentium vel intuentium proposita quasi quoddam poetae et pictoris certamen exhibebatur. non igitur mirum nobis videbitur eum in eiusmodi picturis explanandis ipsis poetarum, qui de his fabulis

egerunt, verbis usum esse. altera autem imaginum ab eo explanatarum pars eo consilio electa esse videtur, ut iis cum avi descriptionibus collatis exemplaris imitationisque similitudo conspiceretur; nam ipse se avum imitari voluisse dicit atque ut minorem cum maiore aemulari.

Iam vero cum Pompeiis effossis satis compertum sit temporibus Caesarianis in hominum locupletum aedibus ingentem picturarum numerum fuisse, quibus vel argumenta ex fabulis antiquis hausta vel regionum formae effectae hominumque figuris ex historia fabulari sumptis tamquam parergis ornatae vel vitae cotidianae illustrationes, veluti venationes continebantur, concedas profecto, in tanta ubertate nequaquam imagines defuisse ita comparatas, ut Philostrato ansam et materiam praeberent consilii quod modo exposuimus capiendi atque perficiendi.

Imagines autem illae a Philostrato descriptae sane conferri non possunt cum picturis in vasibus saeculi VI vel V a. Chr. n. neque cum picturis artificum magnorum saeculi V vel IIII a. Chr. n., de quibus scriptorum exstant testimonia; immo picturarum, quae in parietibus aedium Pompeianarum conspiciuntur, ratione habita eas nobis cogitatione effingemus. quasdam autem vel posteriore aetate ortas esse certissimum est. quam ob rem ut imaginem earum nobis animo informare possimus, praeter raras posterioris aetatis picturas parietarias ectypa, opera vermiculata, denique picturas in libris manu scriptis, quae ex ultimis temporum Caesarianorum saeculis servata sunt, in auxilium vocari necesse est.¹⁾ multa enim in his insunt documenta, quibus artis opera aetatis Caesarianae inferioris saepenumero ad exemplum descriptionum, quae in poematis exstabant, ficta esse comprobatur. simul iis edocemur uno eodemque opere haud raro eiusdem actionis

---

1) conferas quaeso ea quae F. Wickhoff in editione Genesis Vindobonensis, quam G. de Hartel curavit, p. 83 sq. exposuit.

duo vel tria momenta ita exhibita fuisse, ut intra eiusdem tabulae fines coartarentur. denique multae quae in Philostratorum descriptionibus conspiciuntur res in eis recurunt. sic, ut unum exemplum proferam, qui regiones urbes fluvios depingere student artifices, etsi iam in tabulis talia expressa sunt qualia oculis videntur, nihilominus tamen insuper feminarum vel virorum figuras adponere solent, quibus sive regiones illae sive urbes sive fluvii etiam luculentius indicentur.

Non minorem autem quam imaginum argumenta describendi genus, quo Philostratus usus est, de fide eius suspicionem movit. sed de hac quoque re quid spectaverit ipse nos in prooemio edocet. etenim praeter imaginum argumenta maxime se delectatum et quasi captum esse significat arte, qua usi pictores oculorum vultusque argutiis animorum adfectiones expresserint et pulchras illas corporum humanorum proportiones effinxerint. ac profecto longius excurrit in oculis describendis, in quibus omnis generis adfectus expiscari conatur, et multa verba facit de corporum humanorum quae admiratur pulchritudine atque de habitu eorum motibusque, pauca vero vel nihil etiam profert de imaginum compositione et qua arte singulae figurae dispositae sint atque inter se consociatae. deinde descriptionibus suis probare studet orationem cum pictura omnibus numeris perfecta atque absoluta certare posse; non enim tam picturas describere quam ostendere vult, quomodo orator, si in dicendo a pictura proficiscitur, artis opus, quod illa non inferius esse videatur, effingere possit. denique cum non solum delectare legentes, sed etiam docere cupiat, haud raro adducitur, ut eius rei, quae in pictura proposita est, descriptioni et quae praecesserunt et quae secuta sunt intexat. ac dum ex picturis quae potest interpretari studet, ipsa actionum quae iis continentur momenta accurate definire negligit et quodam dicendi fervore abreptus res quae actiones illas excipiunt tamquam praesentes describit. certe non ei in mentem venerat olim quosdam

futuros esse, qui id agerent, ut descriptionibus eius tamquam fundamento usi picturas quas ille delegerat quodammodo refingerent, sed specimina proponere voluit, quibus probaret quid dicendi artifex pictura quadam respecta de argumento eius, de personarum tamquam in scaena agentium affectibus, denique de pictoris arte imaginisque pulchritudine exponere posset.

De Callistrato, quem veterem usum secuti Philostrato iuniori comitem adiunximus, quis fuerit quoque tempore vixerit nihil omnino compertum habemus nisi quae ex libello ab illo composito, cui nomen *Ἐκφράσεις* est, colliguntur. ac primum quidem cum certum sit Callistratum in libello suo componendo Philostratorum et maioris et minoris Imagines nonnullis locis¹⁾ imitatum esse, eum post viros illos, i. e. non ante saeculum tertium p. Chr. n. vixisse constat. deinde aliquantum ad tempora accuratius definienda proficimus rationibus, quas in membrorum (quae *κῶλα* apud Graecos vocantur) clausulis fingendis sequi solet scriptor, diligenter observatis. etenim

---

1) ex his qui ullius momenti esse visi sunt, omnes in indice locorum adtulimus; plura suppedabit index verborum studiose excussus. quod vero eadem argumenta et a Callistrato et a Philostratis tractantur, cave ne huic rei nimium tribuas. etenim cum per saecula illa permultos et scriptores et poetas in eiusmodi descriptionibus conficiendis operam posuisse constet, notissima illa velut Medeam et Orpheum (ut de Memnone taceam) iterum iterumque descripta esse pro certo affirmari potest. infirmiora itaque ista sunt, quam quibus usus Callistratum Philostratorum vestigia pressisse tibi persuadeas. immo si totius operis rationem atque indolem respexeris, plus uno numero Callistratum ab illis discrepare invenies. omnino de his rebus sententiam ferre certam atque absolutam prohibemur eo quod non satis constat, utrum Callistrati libellus integer nobis servatus sit necne; attamen ex iis quae restant, quicumque descriptiones Nicolao et Libanio volgo attributas (cf. Rhet. Graec. ed. Walz vol. I p. 394 sqq. et Libanii ed. Reiske vol. III p. 1046 sqq.) perlegendi laborem taedii plenum non aspernatus erit, statim perspiciet cum nugis illis satis arto cognitionis vinculo contineri Callistrati statuas.

facile cognoscitur artificii illius quod in scriptorum Graecorum oratione pedestri inde a saeculi quarti fine adhiberi coeptum esse, inde a saeculo quinto tamquam summam legem dominari perspexit Guilelmus Meyer¹⁾, apud Callistratum multa exempla inveniri. velut in tribus primis capitibus LIII clausulae numerantur quae ad legis illius amussim conformatae sunt, XXI quae ei repugnant. quodsi recte Meyer de huius usus primordiis statuit, Callistratum Themistii fere aequalem fuisse non sine causa conicias. de regionibus denique quas adisse se testatur scriptor, postea agemus, ubi de eius fide disputabimus.²⁾

Plane singularis autem libelli Callistratei in codicibus est condicio. etenim quattuordecim eius capita omnia septem tantum libris continentur, Parisiensi 1038, Laurentiano LVI 20, Monacensi 536, Quiriniano B VII 14, Vaticano 87, Lugdunensi XVIII F 67, Palatino 158. in ceteris partes quaedam tantum huius opusculi insunt. de qua re quo commodius iudicare possint, qui in Callistrati codicibus aestimandis operam collocare student, iam sequatur tabula, in qua singuli codices secundum litterarum ordinem dispositi enumerantur. numeris qui vocantur Romanis quot singulis codicibus contineantur capita indicatur. denique litteris uncis inclusis sigla quibus Kayser in editione maiore usus est significantur.

1 Baroccianus 68 saec. XV (I).	5 Lugdunensis XVIII F 67 saec. XVI (I—XIII).
2 Laurentianus LVI 20 saec. XV (I—XIII) (f).	6 Marcianus XI 15 saec. XV (III—XI, XIII) (v).
3 F Laurentianus LVIII 15 saec. XI (I—V) (F). ³⁾	7 Monacensis 494 saec. XVI (I, II) (mon.).
4 Laurentianus LVIII 44 saec. XIII (III — XI, XIII, I, II) (ø).	8 Monacensis 536 saec. XV (I—XIII) (μ).

1) cf. eius libellus 'Der accentuierte Satzschluss in der griechischen Prosa vom IV. bis XVI. Jahrhundert', Gott. 1891.

2) cf. p. LI.

3) saeculo duodecimo adscribitur a Bandinio, undecimo ab H. Vitelli, qui tamen quicquam obstare negat, quominus hic liber ad saeculum decimum referatur.

9 Neapolitanus 91 (II C 32) (excerpta).	15 Urbinas 110 saec. XV (I—VII).
10 Palatinus 158 saec. XVI (I—XIII).	16 Vaticanus 64 saec. XIII (I—V).
11 Parisiensis 1038 saec. XV (I—XIII) (π).	17 A' Vaticanus 87 saec. XV (I, II, XII, XIII, III—XI, XIII) (ρ).
12 P Parisiensis 1696 saec. XIII (I—VII) (p).	18 Vaticanus 914 saec. XV (I—III).
13 Parisiensis 3019 saec. XV (III—VI) (ψ).	19 V Vaticanus 1898 saec. XIII (VIII—XIII).
14 Quirinianus B VII 14 saec. XV (I—XIII).	20 Vossianus graec. 18 saec. XV (excerpta) (δ). ¹⁾

Quorum codicum quae sit auctoritas, quo vinculo inter se coniuncti sint, in quas familias distribuendi, iam explorandum nobis est. initium autem disserendi primaque nobis cura sit, ut nimium codicum numerum quantum fieri potest minuamus cum eiectis illis libris, quibus sine ullo artis criticae damno carere possimus, tum iis, qui ad unum eundemque librum tamquam fontem redeunt, consociatis.

F Dubium autem non est quin ex *F* manaverit Vaticanus 64²⁾ saec. XIII, qui ut ille descriptiones I—V complectitur verbis ultimis capitis quinti omissis. compluribus locis in eo correctoris manus conspicitur, qui ad scripturam emendam codice quodam Paris. 1696 (*P*) simillimo usus est. velut 50, 9 verba $\delta\gamma\rho\delta\varsigma \mu\acute{\epsilon}\nu \eta\nu$ in eo supra versus adscripta sunt; 50, 1 a manu altera supra $\tau\acute{\epsilon}\lambda\lambda\eta\mu\alpha$ scriptum

1) codices 5. 7. 8. 11. 12. 13. contulit C. Schenkl (12. iam ante excusserat I. Zingerle), 1. Henricus Schenkl, ceteros examinavit G. Weinberger. locos aliquot in libris 2. 3. 4. iterum inspexit H. Vitelli, in libris 17. 18. 19. I. Penzl, in 3. 17. 19. H. Schenkl.

2) cuius libri Thessalonicae a. 1270 scripti (unde Laurentianum *F* quoque olim ibi adservatum fuisse haud immerito concludas) partem ultimam totam a Laurentiano pendere iam dudum H. Usener perspexit. cf. quae exposuit vir doctissimus in Fleckeiseni Annal. a. 1883 p. 146 sqq. et in Dionysii Halic. opusculorum praef. p. XI sq. frustra igitur fuit opera ab Aenea Piccolomini v. d. in codice Vaticano ad Sapphus carmen conferendo consumpta (Herm. XXVII p. 1 sqq.).

est *εῦρεμα* et 8 *γενέσθαι* supra *εἶναι* et sic multis locis scripturas, quae in *P* quoque leguntur, manus altera adpinxit. item ex *F* originem traxisse Vaticanum 914 saec. XV, in quo capita I—III leguntur, manifestum est. is liber negligentissime scriptus corruptelisque omnis generis oppletus uno tantum loco praebet lectionem memorabilem, 48, 16 *ἄνθην* (*ἄνθησιν* in ceteris extat) a Kaysero receptam. sed cum ab Atticistis (cf. Moeris p. 4, Thomas p. 127) edoceamur *ἄνθησιν* a scriptoribus aetate inferioribus eodem modo quo *ἄνθην* adhibitum esse, certe non est quod contra ceterorum codicum consensum huic uni fidem habeamus. denique cum Vaticano 914 plane conspirat Baroccianus 68, in quo caput primum solum inesse supra indicavimus.

Proximus Laurentiano cognatione est Parisiensis 1696 *P* (*P*) saec. XIII, id quod iam eo comprobatur, quod et ipse verba illa in capite quinto ultimo omittit. quae cum ita sint, iure conicias eum ex eodem fonte quo Laurentianum derivatum esse. nam quominus *P* ex *F* descriptum esse putemus, etsi plerumque inter se conspirant, tamen eo impedimur quod lacuna quae 50, 9 in hoc invenitur — dico verba *ὄγδος μὲν ἦν* omissa — in illo non conspicitur. ex *P* autem profectus est Urbinas 110, quo ut illo capita I—VII continentur.

Deinde observandum est in Vaticano 87 saec. XV de *A*. scriptiones hoc modo dispositas esse, ut primam et alteram XII, XIII, III, III, V—XI, XIII excipiant. in Laurentiano LVIII 44, qui iure saeculo XIII adscribitur, desunt capita XII et XIII ac I et II post XIII addita sunt. in Marciano XI 15 saec. XV leguntur capita III—XI et XIII. memorabile autem est quod hos libros ex codice, in quo, sive scriptura evanuerat sive madore obscurata erat, verba quaedam legi non poterant, profectos esse spatiis hic illic relictis comprobatur. veluti 58, 10 in Laurentiano et Marciano legitur . . . *ὄνι* litteris *Ἐλιπ* omissis. in Vaticano et Marciano 59, 7 scriptum est . . . *σιν*, in Laurentiano *ὄφρῦ* manu altera adiectum. hisque exemplis multa alia addi possunt, quibus evincitur in *communis*

trium illorum codicum fonte haud pauca evanida fuisse; cf. 46, 14 ἡ δὲ pro καλή μὲν γὰρ; 48, 9 εἰσι . . . (cum lacuna) pro εἰσιόντι; 50, 3 χαλκός δὲ αὐτὸν ἐτύπου om.; 50, 8 ὄλην om.; 53, 16 ἔβλεπε om. spat. rel. eodem vero spectat, quod capp. I II in Vat. 87 primo loco posita leguntur, in Laur. LVIII 44 in fine operis addita sunt, in Marc. XI 15 non adparent; quod in his tribus libris prima capituli quarti verba desiderantur; quod iidem in-
 scriptione carent praeter Vaticanum, in quo *Φιλοστράτου ἔκφρασις* librarius scripsit (unde . . . . *στράτου* tantummodo in archetypo eum dispicere potuisse conicias) quodque inscriptio *εἰς Σάτυρον* in Laurentiano deest; denique quod capp. XII et XIII in solo Vaticano leguntur eaque ex antigrapho satis corrupto descripta (cf. spatia vacua relicta 67, 16. 18; 68, 9; praeterea 68, 2 ἀλάλοις γεννησαμένη pro ἀλλήλοις τεγνησαμένη σύμφωνα; 68, 1 δοκοῦσα pro τεμοῦσα), ita ut vix mireris codicum Laurentiani et Marciani amanuenses taedio laboris vel desperatione operis perficiendi captos capita illa tota omisisse. cum denique horum librorum lectiones plerumque inter se conspirent, manifestum est eis unam familiam effici, quam littera *A* significavimus. in capp. XII et XIII vero, in quibus recensendis unus tantum huius classis liber, Vaticanus 87, nobis *A'* praesto est, nota *A'* usi sumus. atque ad eandem familiam referendus est Parisiensis 3019 saec. XV, quo capita III—VI continentur, cum omnibus fere locis cum codicibus illis consentiat.

B Alteri familiae, quae a nobis littera *B* denotatur, adscribendi sunt primum codices quinque, quorum tres saeculi XV sunt, Laurentianus LVI 20¹⁾, Monacensis 536, Quirinianus *B* VII 14, duo saeculi XVI Lugdunensis XVIII

1) negligentius hic liber scriptus est, in quo haud pauca quae in ceteris huius classis codicibus non extant vitia inveniuntur. ceterum in eo partem ultimam inde a verbo *ἡμισείας* (68, 1) manu altera, quae est saeculi XVI, ex editione Aldina additam esse docuit H. Vitelli, Stud. Ital. di fil. class. I 253 sq.

F 67 et Palatinus 158. etenim in his omnibus capita hoc modo disposita sunt: I, II, III, III, V—XIII. accedit quod in omnibus Callistrati descriptiones antecedit Cornuti libellus, qui *Θεωρία περί τῆς τῶν θεῶν φύσεως* inscribitur, id quod de Laurentiano et Monacensi iam Kayser ed. mai. p. 24 observavit. qua re iam eo adducimur ut hos omnes ex communi fonte derivatos esse statuamus. artiore etiam vinculo inter se coniunctos esse Monacensem et Quirinianum eo comprobatur, quod in utroque Callistratum Enchiridion Hephaestionis sequitur. ceterum in his omnibus fere semper eadem lectiones inveniuntur. deinde ad hanc classem referendus est Parisiensis 1038 saec. XIII, in quo Callistrati descriptiones post epistolas Euripidi volgo adscriptas collocatae leguntur. hic vero liber reliquis classis *B* exemplis non solum antiquitate, sed etiam lectionum bonitate aliquantum antecellit. etenim nonnumquam scripturas deteriores quae in ceteris libris manuscriptis classis *B* inveniuntur, aut omnino non exhibet aut a manu altera illatas. cf. quae adnotata sunt ad 54, 18; 56, 2; 57, 14. 21; 59, 7. 13; 60, 16; 61, 2; 63, 11. 21; 68, 8; 69, 9; 71, 7. certe in his quaedam levioris momenti sunt quaeque ad alias quoque causas referri possint; at rursus certissima exstant indicia, quibus evincitur Parisinum 1038 re vera reliquis libris integritate praestare. alio enim modo vix explicare possis, quod 56, 2 archetypi scripturam corruptam *χρυσίππου* solus iste exhibet, cum ceteri classis *B* libri (et ipsius Parisini corrector) *λυσίππου* praebeant; quodque 57, 14 inter verba scriptoris veram scripturam *ὄντως* cum *A* habet, in margine vero *οὐτως* illud in *P* et ceteris classis *B* libris inepte illatum ab homine inepto, qui vocabuli *ὄντως* vim atque usum non perspexit; denique quod libri Parisini amanuensis 64, 19 pro *πάναννον* exemplar quo utebatur se legere non posse honeste confessus π . . . posuit spatio relicto, cum in ceteris *παιάν* e 65, 12 temere suppletum sit (*παν^{αν}* quod in Parisini margine legitur utrum ab ipso librario an a correctore profectum sit non constat). unde

adparet omnia classis *B* exempla praeter Parisinum 1038 e codice quodam fluxisse, in quo haud pauca ad arbitrium immutata erant. ipsum tamen Parisinum reliquorum esse archetypum non omni ex parte certum est, quoniam 54, 18 vitiosa lectio *σχήματος*, quae in Parisini margine et in deterioribus classis *B* libris exstat, etiam in Parisino 1696 (*P*) legitur, qui liber est saec. XIII et ad diversum codicum genus pertinet. deinde notabilis locus est 69, 9 ubi pro corrupto vocabulo *ψόφον* in tribus classis *B* libris (inter quos Parisinum 1038 non esse scito) *ψόγον* infelicissimo conatu restitutum est. hanc quoque coniecturam in archetypo illo, ad quem deteriores classis *B* libri redeunt, adscriptam fuisse veri simile est. denique huius classis esse Monacensem 494 saec. XVI, in quo caput primum et maior alterius pars extat — desinit enim in verbo *σπάγιον* 48, 24 — scripturae consensu evincitur.

V Inde a capite nono novum nobis artis criticae administrandae subsidium praebetur codice Vaticano 1898 (*V*) saeculi XIII, quem primus R. Hercher in lucem protraxit.¹⁾

Restant excerpta in codice Vossiano graeco 18 saec. XV, quae in omnibus fere rebus cum excerptis in codice Neapolitano 91 (II C 32) eiusdem saeculi servatis conveniunt.²⁾ de quibus hoc sufficiat dicere, consentire ea plerumque cum libris *A* nisi quod cum *B* faciunt 64, 4 in scriptura *ᾠ* . . . *ἐκληροσύχησε*. nullius omnino usus est editio Aldina ex codice quodam deteriore classis *B* descripta.

Vides igitur in capitibus I—V libros *FPAB*, in VI et VII *PAB*, in VIII *AB*, in IX—XI et XIII *VAB*, denique in XII et XIII *VA'B* nobis respiciendos esse.

1) cf. Herm. V 290.

2) continentur excerptis illis hi loci: 53, 16 sq. *κατὰ . . . καθαρῶς*; 54, 17 sqq. *ἐν ἀσωμάτῳ . . . περιθεῖσα*; 57, 14 sq. *ἔστως . . . ἔχειν ἐφαίνετο*; 59, 2 sqq. *χιτῶν . . . πόδας, κόμη . . . αἰσθησιν*; 61, 15 sqq. *γέλωτος . . . τὸν χαλκὸν δῆλωσιν τῶν παθῶν ὑποκρίνεσθαι*; 64, 2 sqq. *εἶτα . . . πιστεύσομεν*; 68, 6 sqq. *ὡς . . . ζητεῖν*; 69, 1 sqq. *ἀπομαξαμένης . . . ἡ εἰκόν*; 70, 16 sqq. *ἦν . . . τὸ ὄμμα παράφορος*.

Enumeratis atque descriptis qui exstant libris manuscriptis iam in singulis codicibus vel codicum generibus aestimandis operam ponamus necesse est. qua in quaestione tractanda quam maxime dolendum est libros antiquissimos Laurentianum *F* et Vaticanum *V* non in iisdem libelli partibus nobis praesto esse, quo fit, ut inter se comparari iam non possint. initium autem disserendi capiemus ut par est a Laurentiano *F*, quippe qui reliquos vetustate longe superet, ita ut vel Vaticano *V* tribus saeculis sit antiquior, ceteris vero quattuor vel quinque vel adeo sex. hunc igitur librum cum Parisino *P* propinquitatis vinculo quodam coniunctum esse nemo negabit qui hos loco inspexerit: 45, 1. 10. 10; 46, 5; 48, 8; 50, 6. 9; 53, 2; 54, 5; 55, 5. 13. 18. quin etiam ea est condicio libri *P*, ut eius scripturae nonnumquam ex antiquioris codicis *F* erroribus ortae esse videantur: cf. 45, 10 ἡ τῆς *F*: ἐκ τῆς *P*: τῆς *AB*; 53, 2 ἀβρὸν οὐδὲ *F*: οὐδὲ ἀβρὸν *P*: ἀβρὸν οὐδὲν *AB*. quo magis mirari debemus non ubique easdem inter libros *FPA B* intercedere rationes. etenim semel (55, 10) *F* cum *B* contra *PA* consentientemprehendimus; sexies vero (46, 15; 47, 15; 51, 18; 52, 13; 53, 4; 54, 18) *FA* contra *PB* faciunt. cuius inconstantiae cum variae causae excogitari possint, tamen et propter codicis *F* vetustatem et librorum indole respecta credere malumus aut in *P* e codice quodam classis *B* pauca illata esse aut classis *A* archetypum ad exemplum quoddam Laurentiani simile nonnullis locis correctum esse. utut est, iam dum in limine disputationis vestigium ponimus, manifestum nobis fit Callistrati exempla olim inter se collata esse; quae res sane magni momenti est in huius opusculi memoria recte cognoscenda.

Ubi deinceps ad scripturas, quae alteriutri libro, aut *F* aut *P*, peculiare sunt, animum adverteris, statim concedes codicem *P* non solum multis numeris Laurentiano *F* deteriorem sed etiam classibus *A* et *B* (quibus in capp. VI et VII deficiente Laurentiano solus accedit) posthabendum esse. id quod vel glossematis evincitur, quae in eum

irreperunt, ut 47, 6 ἀνία] ἀθυμία *P*; 50, 1 τέγνημα] εἶρεμα *P*; 50, 5 εἶναι] γενέσθαι *P*; cf. praeterea 52, 17; 55, 16; 58, 1; 59, 3. nihil igitur eius auctoritati tribuendum, ubi aliter verba in eo collocantur (ut 46, 4; 53, 2; 54, 11; 58, 14; 59, 9) neque laudi ei vertendum, quod bis vera scriptura in eo solo invenitur, quam felici potius coniectura (simulque facillima) restitutam non antiquitas traditam esse veri simile est; nempe 47, 9 κωφότητος (κωφότητος cet.) et 60, 6, ubi πέτρας αἰσθήσει πληττομένας μουσικῆς *P* exhibet, cum in *AB* μουσικῆ legatur¹⁾ (in *B* praeterea αἰσθήσει vox omissa est). simile in modum 51, 11 scripturam ἔκτασιν a grammatico quodam excogitatam esse veri simillimum est iam propterea, quod ipsa in Laurentiano LVIII, 44 legitur ad classem *A* pertinente. coniecturae itaque aliae quoque codicis *P* scripturae tribuendae sunt, ut 52, 15 κατεμήνυσεν] κατεμήνυεν *P*²⁾; 59, 2 ἀνέχουσα] ἀνίσχουσα *P*; 59, 20 <οί> ὄρειοι. reliquas huius libri lectiones ut meros errores abiciendas esse nemo negabit. denique memorabile est in capp. V, VI, VII certa indicia observari, quibus comprobatur codicem *P* ex archetypo miserum in modum deformato fluxisse. saepissime enim vocabula omittuntur (53, 11; 55, 4; 56, 9; 57, 3. 15. 16. 19; 58, 9. 11. 14; 60, 7), bis amanuensis quae dispicere non potuit omisit spatiis vacuis relictis (57, 2; 58, 12). denique monstrum illud πλαδαρόν, quod 59, 17 pro πλειάδες τὸν in *P* legitur, exemplaris ductibus a librario male lectis ortum esse manifestum est. atque fortasse mala ista exemplaris quo utebatur codicis *P* scriba condicione effec-

1) Nam propter πλήττεσθαι verbum manifestum est non de innata quadam animi indole, qualis esse debuit αἰσθησις μουσικῆ, sed de cantu Orphei extrinsecus ad saxa adlato et ab illis percepto agi.

2) aoristum non solum ubi res gestas narrat vel commemorat scriptor adhibet, ut 47, 18; 49, 11; 56, 4; 63, 14. 15; 64, 4 (temere in *A* imperfectum restitutum); 65, 17; 68, 1, sed etiam, ut variatione animos legentium delectet, imperfectis, quibus in describendis signis uti solet, hic illic inmiscet; cf. 48, 6. 19; 51, 19 sqq.; 63, 3. 6. 7; 72, 1.

tum est, ut in describendo non ultra caput septimum progredieretur. at quod in eodem libro capp. II et III prooemia desiderantur, consilio id non casuitribuendum esse satis veri simile est.

Talia cum in *P* ut in libro saeculi XIII non offendant, multo magis mirum est ne eas quidem scripturas, quas *F* undecimi vel adeo decimi saeculi progenies solus praebet, laude dignas esse. multa enim in eo mendose scripta sunt, ita quidem, ut librariorum saepius errores quam interpolatorum commenta agnoscas: cf. 46, 8. 12; 48, 24; 49, 18. 19; 50, 9; 51, 2. 14. 19; 52, 5. 6. 9; 53, 2. 3; 54, 9. 18; 55, 10. 10. 16. atque his omnibus locis quin corrupta sint quae in *F* leguntur, dubitare non licet; restant tamen quaedam, in quibus tractandis, utrum Laurentiano an ceteris libris *PAB* adstipulandum sit, incertum haereas. inter quos locos inprimis dignus est qui accuratissime examinetur 51, 22, ubi *F* praebet *ἀέρα ἐμμηχανῶτο τέμνειν*, *PAB* vero *ἀέρα τέμνειν ἐμμηχανῶτο*. iam vides discrimen in eo solo positum esse, ut de rationibus a scriptore in hiatu sive admittendo sive fugiendo adhibitis recte aestimemus. de qua re nunc paulo uberius agendum erit.

Certum est Callistratum hiatum etsi non studiose evitasse at saltem eius usum intra certos fines coartavisse. ut legitimus admittitur post *καί* et *δέ* postque articulum; praeterea ante praepositiones sive seorsim positas sive verbis praefixas tot locis inveniuntur vocabula in vocales excidentia (45, 3; 46, 10; 47, 13; 48, 2. 9. 15; 54, 17; 55, 5. 9; 56, 13. 14; 59, 21; 61, 8; 62, 7. 11; 63, 11; 65, 6; 68, 1. 13; 69, 15; 70, 9; 71, 2), ut de certa quadam lege ac norma a scriptore observata dubitare non liceat. neque aliter iudicandum esse videtur de quattuor locis, quibus post *εἰσρήγει* hiatus fit (52, 2. 18; 58, 13; 61, 1; cf. Kühner-Blass, Gr. Gramm. I, 1 p. 293, 6). e reliquis hiatus exemplis — sunt omnino XIII — inprimis excusationem habere videntur quae elisionem admittunt, nempe 59, 17 *τέμνονσαι* (fortasse hic poetam quendam secutus

est Callistratus, sicut 62, 13, ubi in *νόκτα ἑλεεινόν* hexametri clausula latere videtur); 60, 12 *θεικπήρια*; 63, 4 et 5 *μήτε*; 66, 7 *ἤγετο*; deinde quae post incisionem gravio-rem collocata sunt, ut 54, 20 *σκιάσματι, οἶον* et 65, 10sq. *ἰδέα, ἔτε . . . φέρουσα, ἀκμήν* (ubi parenthesi interposita dirumpitur oratio). denique duobus locis hiatus ante articulum observatur (69, 18 *πάθη ἢ* et 65, 9 *φθειρεσθαι ἢ*). restant igitur tria tantummodo exempla omni excusatione carentia, quae quin suspicionem moveant fieri non potest; e quibus unum (72, 1 *ἀνέβη ἄγριον*) in loco exstat lacunoso atque iam in communi archetypo male tradito, secundum (55, 8 *πάθη ἐμήνυεν*) ad loci simillimi (60, 10 *πάθη κατεμήνυεν*) amussim emendandum esse videtur. plane singularis notae est 67, 14 *νεὸ ἰδρυμένον*, quo loco quid faciendum sit, haud facile dicas. haec cum ita sint, cavendum est, ne temere verbis qualia in libris manu scriptis leguntur immutatis nova inferantur hiatus exempla; reiciendaeque sunt quae contra hanc legem peccant virorum doctorum coniecturae, velut Kayseri illud *μοι ἐδόκει* 62, 17 (de quo loco postea fusius agemus) et Salmasii *ἔτερα ἱερά* 49, 18. itaque ut longum iter emensi unde egressi sumus redeamus: iam, si recte haec disputata sunt, dubitari non potest, quin codicis *F* scriptura (51, 22) *ἀέρα ἐμηχανᾶτο τέμνειν* sana non sit.

Itaque cum hoc loco librum antiquissimum ab interpolationis suspicione liberum non esse constet, in aliis quoque eius lectionibus aestimandis caute rem geri oportet. 48, 2 *F* omittit *ἐκ*, quod ferri quidem potest, sed dissuadet constans scriptoris usus. nec magis placet 53, 11 *ἐν αὐτῇ* (audi *κρήνη*) *F*: *ἐπ' αὐτῇ* *AB*: *ἐπ' αὐτῶ* *P*; nam de lacu sive piscina statuae tamquam insulae circumfluenti cogitari non posse patet. ambigua res est 46, 16, quoniam particulam *ἐν*, quae non adparet in *F*, ad *ὧς* cum participio coniunctum modo adponit scriptor (46, 6; 50, 3; 53, 5; 63, 20) modo omittit (51, 4; 57, 16; 58, 1); at cum aliis quoque locis vocabula in codice *F* omissa esse constet, non est causa, cur ei hoc loco fidem habeamus

uno tantummodo loco quod *F* exhibet praestat, 46, 18 *λειμῶνος*, cum in ceteris pluralis *λειμώνων* scribatur.

Satis iam demonstratum esse putamus librorum *F* et *P* neutrum, ubi a reliquis libris discedit, magni aestimandum esse, etsi Laurentianus longe melior est Parisino, in quo nihil omnino laudandum nisi id unum, quod eius ope discernere licet, quae scripturae iam olim in amborum librorum archetypo communi exstitisse putandae sint. de his igitur, quae iam pag. XXIX a nobis enotatae sunt, dicendum est. atque aperta in *FP* menda deprehendimus quattuor locis: 45, 10 (*ἡ τῆς F: ἐκ τῆς P: τῆς AB*); 48, 8 (*μοιρῶν FP: ἀμοιρῶν AB*); 53, 2 (*οὐδὲ FP: οὐδὲν AB*); 55, 13 (*δεχόμενος FP: διαχόμενος B: διαδεχόμενος A*); praeterea 46, 5 *ὑπανισταμένας*, quod *AB* praebent, multo magis aridet quam quod in *FP* legitur *ἐπανισταμένας*, neque negari potest 55, 5 *εἶδες δ' ἄν*, quod *FP* exhibent, recedere ab usu scriptoris, quippe qui ubique *εἶδες ἄν* adhibeat particula *δ'* (quam hoc loco omittunt *AB*) non interposita. denique *ἐπὶ* illud, quod 45, 10 post *βάσεως* insertum legitur in *FP* (in quo *ἐπι* latere olim suspicatus erat H. Schenkl) prave inter scriptoris verba inculcatum esse videtur. in utraque parte, et in *FP* et in *AB*, peccatum est 50, 9, ita tamen, ut a genuina scriptura *μαλακότητος* scriptura librorum *FP* *μεγαλότητος* aliquanto propius absit quam *μεγαλειότητος*, quod praebent *AB*. utrum 54, 5 cum *FP* *κατὰ* an cum *AB* *κατὰ* δὲ scribendum sit, prorsus in incerto est; utraque enim lectio ferri potest. neque deterius est quod *FP* 45, 10 praebent *τὸν τασόν τὸν ὀπισθεν*, cum alterum *τὸν* in *AB* desit; certe praestat titulus initio libri positus *ἐκφράσεις* (male *AB* *ἐκφρασις*). sed leviora haec videntur, si ea comparaveris cum duobis locis, quibus gravissimae inter *FP* et *AB* intercedunt discrepantiae. quorum alter legitur 55, 18, ubi in ultimo quinto capite haec verba adiciunt *AB*: *ἔχει δὲ ὁ λόγος ὡς καὶ ἡ εἰκὼν εἶχεν*. simillima ista sunt clausulis illis brevibus, quae in fine *ἐκφράσεων* Libanio volgo adscriptarum leguntur; cf. vol. III ed. Reiske p. 1069 *ταῦτα εἰ μὴ θεώμενος*

ἔφραζον, ἠδίκουν τὸ κατασκευάσµα vel p. 1082 λέγειν οὐν ἀφῆκεν ὁ λόγος ἃ μηδὲ λέγειν οἴκοθεν δύναται. ista vero consuetudo, quam tamquam legem sibi imposuerunt quibus nugae illae debentur, cum a Callistrato aliena sit (is enim in initio descriptionum talia adferre solet), non sine causa conicias verba illa aut in classium *AB* archetypo aut in communi omnium librorum fonte adscripta fuisse ab homine quodam, cui sine coronide descriptionem quadrari non posse persuasum erat. adde quod caput quintum quale in *FP* legitur iusto epilogo minime caret quodque emblemate illo eiecto quae in ultimo capite leguntur τὸν Νάρκισσον καὶ εἰς ὑµᾶς παρήγαγον aptius et simplicius excipiuntur atque continuantur capituli insequentis initio Ἐθέλω δέ σοι καὶ τὸ Ἀντίππον δημιούργημα τῷ λόγῳ παραστῆσαι¹⁾. deinde codicibus *FP* opprobrio dari solet quod in iis 50, 6 post θρυπτόµενον haec verba orationi inserta leguntur: οὐκ ἐπιτροπεύειν αἴσθησιν ποιούσαν (ποιούσα *P*) θρύπτεισθαι. quae verba etiamsi neque per se ut nunc leguntur intellegi neque eo quo in *FP* posita sunt loco ferri posse consentaneum est, cave tamen ne ut prorsus otiosa abicienda esse censeas. non scholiastam magistellumve haec redolere iam Iacobs agnovit, qui 'verba nescio cuius scriptoris' hic margini adscripta fuisse existimavit. immo si aliquanto accuratius in eorum indolem inquisiveris, colorem Callistrateum ea prae se ferre vix negabis. nam vocabulo αἰσθήσεως quantopere gaudeat Callistratus, ita ut novis semper verbis additis sententias variet animos legentium delectaturus, e vocabulorum indice haud magno negotio intellegere licet. itaque scriptorem, qui δουλοῦσθαι αἴσθησιν dicere ausus est, ἐπιτροπεύειν αἴσθησιν dicere non potuisse credamus? quid multa? purum putum tenemus Callistratum; e cuius verbis ut fragmenta tantummodo servata sint enuntiatum integri olim in margine adscripti infelici casu factum est. verba muti-

1) aliter sentit Reisch, qui δημιούργημα τῷ λόγῳ verbis λόγος et εἰκὼν potius respondere ratus enuntiatum illud saltem non probabilius damnari quam defendi censet.

lata quoad despicere potuit descripta inepte post *θρόπτεισθαι* inter scriptoris verba inseruit qui codicum *FP* archetypum exaravit. reliqua omnia incerta; neque libris *AB* vitio vertere licet, quod verba ista non exhibent, quoniam ne id quidem constat, utrum quae olim in margine archetypi codicum *FP* scripta erant, hoc loco ommissa an ad illustrandam sententiam ex alio quodam Callistrati loco nunc deperdito sumpta esse censenda sint.

Iis quae modo exposuimus diligenter perpensis statuendum est *FP* et *AB* scripturarum bonitate non multum inter se differre et certe classes *A* et *B*, e quorum codicibus nullus saeculo XIII antiquior est, ubi concinunt non inferiores esse archetypo librorum *F* et *P*, quem saeculo X recentiorem non esse patet. simul vero elucet pauciora ista esse exempla, quam quibus solis innisi confidenter classes *A* et *B* ad eundem fontem redire censeamus, praesertim cum tot locis et in *A* et in *B* peculiare inveniuntur lectiones, ut multo saepius *A* a *FPB* vel *B* a *FPA* dissensientes, quam *FP* et *AB* inter se discrepantes reperias. quae cum ita sint, iam de rationibus quae inter *A* et *B* intercedunt quaestionem institui oportet iis quoque capitibus, in quibus *F* et *P* deficiunt, ad computationem vocatis.

Atque in classis *A*, de cuius archetypo lacunis maculisve deformato iam pag. XXV disputavimus, mendis examinandis chartam consumere operae pretium non est. sufficiat igitur locos quosdam notare qui aperta praebent interpolationis vestigia, ut 46, 7; 53, 10; 54, 10; 64, 8 (sententiam egregiam omnique suspitione exemptam plane pervertit *A* vocabulo *πρέπειν* in *τρέπειν* mutato; nam quis non videt *ἀγάμα* . . . ., *εἰς ὃ* pro *ἀγάλματι* . . . ., *εἰς ὃ* positum luculentum exemplum esse attractionis quam vocant inversae?); 65, 1; 66, 5 al. ea autem quae emendatiora in classi *A* sola leguntur (46, 11 *πόρον A: πόρον* cett.; 49, 5 *στήσασα A: στήσασαν* cett.; 54, 19 *κατερχομένη A: κατερχομένη* cett.) coniecturae tribui posse quis neget? correctoris igitur ingenio tribuantur, non codicis virtuti. quamobrem non recte fecisse videtur Kayser, quod compluribus

locis classis *A* lectiones ceteris neglectis praetulit. sic, ut exempla quaedam proferamus, 45, 2 cum *A* *τι* omisit, 53, 13 *ἀπ'* et 17 *ἐπιφύκει* scripsit, 56, 2 *δὲ* omisit, 64, 4 *ἐκληρούχει* recepit; cf. praeterea 46, 1. 22; 56, 7; 64, 3. 13; 65, 1; 67, 7; 68, 2; 69, 5. praeterea notabile est scripturas classis *A* nonnumquam ita conformatas esse, ut e discrepantibus reliquorum librorum lectionibus conflatae esse videantur; cf. 55, 13 *διαχόμενος B: δεχόμενος FP: διαδεχόμενος A*; 62, 4 *τὸ B: τοῦ V: τὸ τοῦ A*; 64, 19 *ἀνακινῶν V: ἀνακινούν B: ἀνακινῶν οὖν A*; 66, 13 *χαλκοῦ V: χαλκὸν B: χαλκοῦν A*. quae exempla etsi non omni ex parte certa sunt, tamen, quae est indoles classis *A*, hic non silentio praetermittenda erant.

Deinde apte hoc loco codicis Vaticani *V* mentio inicienda est. quem medium quendam locum inter *A* et *B* tenere sed ita ut ad classem *A* magis inclinet demonstrari potest. velut 71, 1 in *V* legitur *ἐκ βυθῶν ἀνέβη* (quae genuina scriptura est), in *A'* *ἐκ θηβῶν ἀνέβη*, in *B* *ἐκ βυθιζομένη;* 72, 7 *βαφ^s V βα...* (spatio vacuo relicto) *A': φεῦ B*. neque refragatur locus satis gravis 71, 4 *κινήσεως (τοῦς θεατὰς ἐξίστη· [παρῆν δὲ καὶ ἡ Ἰνὸν περιδεῆς, ὑπότρομος])*, *ὕπὸ τοῦ φόβου γλωρόν τι καὶ τεθνηκὸς ὄρῶσα*. integrum locum solus *V* exhibet; quae rotundis uncis inclusa sunt, in *B* desunt sine lacunae signo, quae quadratis, in *A'* post *ὄρῶσα* leguntur transposita. his accedunt loci quidam, quibus *V* cum singulis classis *A* codicibus consentit, ut cum Vat. 87 62, 15; cum Marciano 66, 7; 67, 7. et omnino frequentius classem *B* libris *VA*, quam *VB* classi *A* opponi adnotatione perlustrata facile observabis. iam de scripturis quas solus exhibet *V* quid iudicandum sit experiamur. atque multa in eo prave scripta sunt, plurima librarii culpa corrupta, pauca ab interpolatore reficta. velut errori tribuenda sunt quae leguntur 65, 3 sq. *κεχηνότες* et *ὕπερβαίνοντες*, quae orta sunt amanuensis oculis ad *κένυνται* et *ὕπερ μετώπου* aberrantibus; *δίκ...* autem illud (70, 7) fortasse vicino vocabulo *δικονεῖν* debetur. alia misera archetypi condicione excusantur ut

voculae $\delta\upsilon\upsilon$ 65, 16 et $\gamma\acute{\alpha}\rho$ 66, 20 omissae. cf. praeterea 63, 5; 65, 14; 66, 19; 67, 12; 68, 4; 69, 1. 15; 70, 4. neque neglegendum est in *V* nonnulla quae propter chartam detritam aut atramentum nimis pallidum iam olim evanuerant aut minus commode legebantur, a manu saec. XV suppleta esse alio quodam codice in auxilium vocato. his igitur scripturis, a nobis *V rec.* insignitis, cave ne in libro *V* aestimando utaris (velut 64, 18 $\text{o}\acute{\upsilon}\kappa \text{e}\acute{\iota}\varsigma \gamma\acute{\alpha}\rho$ et 70, 7 $\text{v}\acute{\omicron}\mu\alpha\upsilon\upsilon$). inter ceteros qui huc pertinent locos sunt nonnulli, quibus Vaticano *V* adstipulari haud cuncteris, ut 65, 17 $\text{p}\alpha\rho\alpha\sigma\tau\eta\eta\sigma\alpha\iota$ ($\text{p}\alpha\rho\alpha\sigma\tau\eta\eta\upsilon\alpha\iota$ *cett.*); 66, 7 $\delta\acute{\iota}\lambda\omega\varsigma$ ($\delta\acute{\iota}\lambda\omicron\varsigma$ *cett.*); 13 $\chi\alpha\lambda\kappa\omicron\upsilon$ ($\chi\alpha\lambda\kappa\omicron\upsilon\upsilon$ *B*, $\chi\alpha\lambda\kappa\omicron\upsilon\upsilon$ *A*); 14 $\kappa\acute{\omicron}\mu\eta$ ($\kappa\acute{\omicron}\mu\eta\varsigma$ *cett.*); 67, 18 (cf. *adn.*). atque haec, cum singulis tantummodo in litteris Vaticanus a reliquorum librorum scripturis differat, a grammatico quodam emendari potuisse non negamus; egregiam vero lectionem antiquitus traditam tenemus 70, 15 $\text{o}\acute{\upsilon}\kappa \text{a}\mu\omicron\upsilon\sigma\omega\varsigma$ ($\text{o}\acute{\upsilon} \kappa\acute{\alpha}\lambda\lambda\omicron\upsilon\varsigma$ *vs AB*), neque spernendum est quod *V* praebet 67, 6 $\text{a}\acute{\iota}\delta\omicron\iota \text{s}\mu\mu\mu\iota\gamma\epsilon\varsigma \text{a}\phi\rho\omicron\delta\iota\sigma\iota\alpha\varsigma$ (sic *V*; $\text{a}\phi\rho\omicron\delta\iota\sigma\iota\omicron\upsilon$ *AB*) $\text{e}\rho\omega\tau\iota\kappa\omicron\upsilon$ $\gamma\acute{\epsilon}\mu\omicron\upsilon \gamma\acute{\alpha}\rho\tau\omicron\varsigma$ ($\text{a}\upsilon\delta\iota \delta\mu\mu\alpha$). quodsi recte $\text{e}\rho\omega\tau\iota\kappa\omicron\upsilon$ ut glossema delevisse Iacobsium censes, nihil differt, utrum *V* sequaris an *AB*; sin minus, statim elucet codicis *V* praestantia. nam duo membra distinguenda atque $\text{a}\phi\rho\omicron\delta\iota\sigma\iota\alpha$ et $\text{e}\rho\omega\tau\iota\kappa\eta\varsigma$ scribendum esse perspexit Reisch; in ς autem illo particulae kai (qua inserta hiatus tollitur) compendium latere vidit H. Schenkl. praeterea multo magis adridet quod *V* praebet 69, 14 $\gamma\upsilon\upsilon\upsilon\alpha\iota\kappa\epsilon\lambda\alpha\varsigma$ quam classium *AB* scriptura $\gamma\upsilon\upsilon\upsilon\alpha\iota\kappa\omicron\varsigma$. nec tamen interpolationis vestigia desunt; coniecturae certe debentur 71, 12 $\text{k}\alpha\tau\alpha\chi\acute{\epsilon}\iota$, quam vocem hoc loco ut vel in Callistrato nimis quaesitam reprobaveris, et $\text{o}\acute{\upsilon}\sigma\iota\alpha\upsilon$ 71, 19, quam scripturam a Iacobsio sine codicis ope inventam, ab Herchero et Kaysero probatam male e genuina lectione $\text{e}\xi\omicron\sigma\iota\alpha\upsilon$ propter insequens $\text{e}\xi\alpha\lambda\lambda\alpha\tau\tau\acute{\omicron}\mu\epsilon\mu\omicron\upsilon$ effictam esse sibi persuadebit, quisquis exempla vocis $\text{e}\xi\omicron\sigma\iota\alpha$ a Callistrato saepissime adhibitae in indice verborum enotata inspexerit. cavendum igitur est ne temere libro huic, quem in Philostrato maiore quoque coniecturis et interpolationibus corruptum esse constat (cf. praef. ed.

Vindob. p. XI), ubi a ceteris discedit fidem habeas. quamobrem neque in verbis collocandis libro V obsecuti sumus 62, 19 et 70, 16 neque aliis locis (ut 62, 15 et 68, 13); ne νεοτήσιος quidem illud (66, 1; νέος AB) recepimus, quod verbum, etsi in proximo quoque versu legitur, minime vituperandum est in scriptore qui vocabula eadem vicinis locis collocare non gravatur, immo dum modo argutias atque spinas consecatur modo incultum atque simplex dicendi genus adfectat tali verborum lusu gaudet (cf. 45, 3—6. 8—10; 46, 3—4; 47, 6—8; 48, 3—5—6. 11—12. 12—13. 19—20; 53, 12—14. 13—54, 3; 56, 7—8—10—11—14; 14—57, 2. 12—13; 62, 8—9; 63, 16—17; 66, 5—6; 71, 8).

Restat, ut de iis quae classis B propria sunt (omissis ut par est illis quae auctoritate codicis Parisini 1038 non confirmantur; cf. p. XXVII) disputemus. cuius classis propter discrepantium scripturarum numerum et diversitatem condicionem plane singularem esse nemo non concedet adnotatione critica vel obiter perlustrata. merito igitur dixeris in hac quaestione solvenda quasi in quodam cardine crisin Callistrateam versari. itaque pedetemptim nobis omnia exploraturis initium capiendum erit ab iis locis quibus aperta vitia et errores in classi B inveniuntur, qui non pauci sunt; cf. 51, 20; 56, 6; 58, 5; 59, 7. 11; 60, 14. 15. 16; 61, 4. 10. 22. 22; 63, 4; 66, 22; 67, 7. 8. 9; 68, 5. 8. 11; 69, 11; 70, 1. 10; 71, 9. 20. atque haec omnia librariorum incuriae tribuenda sunt, cui itidem iure tribueris verba 67, 2 καὶ ὅτε μὲν . . . ἀνιέμενος post συναπλούμενος omissa; aliis locis quae desunt aut prave scripta sunt — ut 64, 10 εἰ μὴ εὔ (εὐ Paris. 1038) pro ἤ μηδέν; 67, 5 ἦν om.; 67, 8 ὦν om.; 70, 3 ἐν ἧ om.; 71, 4 τοὺς . . . ὑπότρομος om. —, archetypi potius condicione mala explicanda esse videntur. praeterea in sola classe B haud pauca emendatius scripta esse nemo bene sanus negabit; cf. 47, 11; 53, 12 sq.¹); 55, 1. 13; 57, 15; 62, 4. 16; 67,

1) ἀσκραπῆς . . κάλλος, quod praebent FPA, fortasse de-

12; 68, 12; 69, 9; 70, 2. 6. at rursus nonnulli exstant loci, quibus verba scriptoris ad arbitrium immutata esse aut certum aut veri simile saltem est. et in ultimis Callistrati versibus quae *B* praebet 72, 1 ἐκβυθίζουμένη et ib. 7 φεῦ fortasse sibi legere visum esse in exemplari suo qui archetypum classis *B* exaravit credideris; at manifestas tenes interpolationes 53, 23 εἰς τὴν . . . ἐξήσκητο] ἐκάστην . . . ἐξήσκει *B* et 54, 6 περὸν θείεις . . . καταβαλῶν ἐπαύετο] περὸν θείεις . . . καταβαλῶν θείεις ἐπαύετο *B*. similia his sunt 57, 5 ὑφάρπουσα] ἐφάρπουσα *B*, quod vocabulum inductum esse videri potest ut cum ταῖς παρειαῖς coniungeretur, cum dativus ille potius ad ἐπέσειε pertineat; 55, 3 νόμφαις] νόμφη *B* (Echus male memor fuit corrector); 52, 17 κατηγορεῖ τὸ πάθος] κ. τοῦ πάθους *B* (qui sic scripsit, diversas verbi κατηγορεῖν significationes non probe noverat). 46, 11 καὶ] ἐκ *B*, incertum utrum propter vitiosam scripturam πόρων an secundum Aeschyli locum qui Callistrato obversatus esse videtur (Prom. 59 καὶ ἀμυγῶν πόρον). fatendum tamen est fortasse graviolem hic latere labem. 71, 3 εἰκῶν] χεῖρ *B*; male vox ista e versu praecedenti huc illata. de his igitur locis vel qui clementissimum tulerit iudicium, classem *B* interpolationis suspicione non prorsus carere concedet.

Nihil adhuc invenimus, quo classem *B* reliquis codicibus adeo praestare comprobetur, ut in Callistrati verbis recensendis ea sola tamquam certo fundamento nitendum sit. sed restant alii satque multi loci, quibus classis *B* et ceterorum codicum lectiones tamquam aequali examine

---

fendi posse adnotavit H. Schenkl, dummodo positum esse hoc loco putes pro καλλίστην ἀστραπήν, secundum celeberrima illa ac vetustissima exempla velut ἰερὸν μένος Ἀλκινόοιο sim. (cf. Kühneri, Gramm. Gr. vol. II p. 280 ed. Gerth.). quam figuram periphrasin a nonnullis adpellatam esse (ut ab Alexandro de fig. p. 468 W. et schol. II. *B* 387) nec tamen ab omnibus idem monet; cf. schol. Aristoph. Plut. 268 ὁ χρυσὸν ἀγγεῖλας ἐπὶ τῶν: Ἀττικὴ ἢ σύνταξις κτλ. et schol. II. *N* 248 [nuperrime Itewich ἀστραπήν οἶον . . . κάλλος proposuit, quod sane magnam habet veritatis speciem].

sibi opponuntur, ita ut neque propter artis grammaticae leges neque propter scriptoris usum neque propter res tractatas alterutra scriptura praestet; cf. 49, 6. 10; 53, 1; 55, 18; 56, 13; 57, 11; 58, 16; 59, 8. 10; 63, 14. 15; 71, 1; 72, 2. 9. velut, ut exempla adferam, utrum 63, 15 *τοῦ* an *τῆς λίδου* scribendum sit, iam diiudicari non potest, quoniam utroque genere Callistratus promiscue utitur; nec magis certum est, utrum 72, 2 *γλαυκόν* an *ἡλιακόν* melius sit, cum neque hoc neque illud ab eo quem tractamus loco alienum esse videatur. his locis haud inepte adiungas eos, quibus in classis *B* libris oratio Callistrati locupletior est singulis voculis; novies enim articuli adduntur (47, 11; 48, 4. 14. 19; 59, 3; 60, 18; 61, 11; 62, 16) quater particulae (*δέ* 47, 12; 49, 16; *μέν* 61, 7; *καί* 46, 22). tales autem scripturas, dum firmiora desint argumenta, classi *B* neque laudi neque vitio verti posse patet, praesertim cum eadem illa vocabula haud paucis locis in *B* quoque desiderentur (quater articuli omittuntur 48, 23; 59, 19; 60, 14; 62, 4; totidemque locis *καί* 48, 17; 51, 20; 61, 20; 68, 10). sunt vero et alii loci in quibus graviores discrepantiae observantur quique fortasse in quaestione illa disceptanda discrimen facere possent, dummodo ne in iis ipsis tractandis aequae lubrica et perdifficilis esset diiudicandi ratio. id quod nos quoque experti sumus; etenim haud raro, dum de vera Callistrati scriptura restituenda disputamus, parum inter nos rem convenisse ingenue confitemur, ita quidem, ut Reisch classis *B* scripturas plerumque ut genuinas defenderet, H. Schenkl ut ab interpolatore refictas improbaret. velut quae 48, 16 in *FPA* leguntur *ἀνεῖτο ἡ κόμη . . . καὶ εἰς τριχὸς ἀνθήσιν ὑπεσλήξετο* certe curiose potius quam lepide dicta sunt (etiamsi 57, 4 sq. quoque *θολῆ* et *κόμη* mirum in modum sibi opposita leguntur) et multo magis placeret *καὶ ὁ λίδος* > *εἰς τριχὸς κτλ.* (cf. 55, 9); at cum in *B* sola vox *λίδος* sine articulo legatur, Callistratum vero in eiusmodi enuntiatis ubique articulo uti constet, H. Schenkl inde suspicionem moveri censet, illud *λίδος* in classis *B* archetypo olim

inter versus additum fuisse. idem 53, 11 *λευκοῦ*, quod ante *λίθου* in sola classi *B* legitur, ex iis quae 54, 4 leguntur depromptum esse putat, cum alias quoque statuas (cf. 45, 8 et 62, 7) Callistratus e lapide sculptas esse narret; at Reisch obloquitur vocem illam, qua adiecta plerumque marmor album significari solet, nihil suspicionis habere ratus. 64, 8 *εἰς ἀνθρώπινα VA, εἰς ἀ. σώματα B.* illud non hoc prooemii argumento aptum esse monet H. Schenkl, quo non de corporibus tantummodo humanis sed in universum de omnibus quae ad vitam humanam spectant sermo fiat.¹⁾ sic Argo navem, quae quamquam Minerva adiuvante exstructa erat tamen horrendis Medaeae criminibus perpetrandis inservierit, statuae opponi ab ipso deo inspiratae simulque propter religionem et cultum ab omni contaminatione liberae. Reisch vero *σώματα* hoc loco non corpora intellegit, sed materiae genera diversa, ut aes vel lapidem, quibus homines utuntur in rebus ad usum vitae necessariis conficiendis. denique *οἰκεῖον* illud, quod 49, 16 inter *τὸν* et *γεννήτορα* in *B* insertum legitur, suspicionem propterea habere H. Schenkl adnotat, quod Callistratus alioquin *οἰκεῖος* et *οἰκοθεν* vocabulis ita utatur, ut vim quandam innatam significant (quale in Graeca lingua est *ἔμφυτος*), hic vero *τὸν οἰκεῖον* nihil aliud sit quam *τὸν ἑαυτοῦ*; quamobrem *οἰκεῖον* glossam videri olim explicandae sententiae causa inter versus adscriptam. aliter Reisch sentit, qui cum in ceteris tribus quos tractavimus locis classi *B* plus fidei tribuerit, hic quoque ei obsequendum esse censet.²⁾ neque desunt loci, quibus vocabula in reliquis libris servata in *B* consulto omissa esse con-

---

1) sic voce *ἀνθρώπινα* Plato utitur Theaet. 170A. liceat hic occasione data observare Callistratum *ἀνθρώπινος* tantum adhibere, *ἀνθρώπειος* evitare.

2) quod 61, 22 in *B* legitur *τί τε* (cum *A* *τε* omittat) exemplis quae modo tractavimus adiungere non licet, cum illud *τε* e varia scriptura olim supra *τι* addita ortum esse manifestum sit. de 66, 16 cf. quae in adnotatione critica dicta sunt.

cias; velut 72, 7, ubi pronomen *τις*, quod post *Ἀμφιτρίτη* in *VA'* legitur, defendi posse putat H. Schenkl usu notissimo poetarum Atticorum (cuius exempla congesta invenies in Passovii et Rosti lexico p. 1910) in comparationem vocato, Reisch vero inculcatum esse suspicatur ab homine parum docto, qui Amphitrites nomen hic generatim dictum esse atque numinis cuiusdam marini vice fungi stulte autumaverit. porro *αἰσθήσει*, quod 60, 5 in *B* deest, a grammatico sublatum esse propter scripturam corruptam *μουσική* (cf. quae iam p. XXX exposuimus) haud inepte suspiceris.

Inprimis vero dignus est qui hic commemoratur locus ille difficillimus et ultra emendandi spem corruptus 62, 16 sqq. certe quae ibi in libris leguntur *καὶ ἦν μεμνόνιος* (sic *V*; *μεμνόνιος A*; *μέμνωνος*, ut plerumque in ista classi scribi solet pro *μέμνωνος*, *B*) *ἢ* (*ἢ* om. *VA*) *εἰκὼν* sana non sunt. itaque cum offensam praeberet adiectivum *μεμνόν(ε)ιος*, cui hic omnino locus non est, neque medicina placeret nimis gravis a Kaysero adhibita (qui deleri iussit *ἦν μεμνόνιος*) et desiderari videretur vocabulum quoddam quo indicaretur vere vel plene Memnonem ipsum imagine repraesentari: nos praeunte Ioanne de Arnim, qui nominativum *Μέμνων* restitui suaserat, *Μέμνων ὄντως*, quod placuit Reischio, vel *Μ. ὄλως*, ut voluit H. Schenkl, temptavimus. deinde quaesiverit quispiam num praesens *δοκεῖ* (quod *VA* praebent, cum in *B* legatur *δοκοῦσα*) ferri possit cum imperfectis quae in vicinis enuntiatis leguntur consociatum. ac praesenti et perfecto Callistratum uti observes velim iis locis, qui non ad ipsorum signorum descriptionem spectant (ut 47, 12. 16; 48, 1. 13; 49, 14. 16; 19; 52, 14; 55, 3; 56, 2; 59, 21; 60, 15; 62, 4; 63, 8; 65, 16. 17; 68, 4. 5. 8; 70, 4. 5. 7), deinde in verbis periegetae cuiusdam ficti 57, 19 sqq. adlatis; praeterea notatu dignum est per totum caput decimum praesens adhiberi. futurum rarissime invenitur (49, 13; 64, 5. 9. 10). in describendis signis scriptor imperfectis utitur, quibus tamen nonnullis locis singula verba praesenti vel perfecto tempore posita interspersa sunt, ut 53, 1; 59, 6;

70, 15 (ubi frustra est Kayseri coniectura). adde quod 67, 14 *θεῶμαι* legitur, cum alibi *ἐπιστεύομεν* (47, 5), *ἔστημεν* (48, 11), *εἰστήκειμεν* (66, 20), similia (cf. 51, 19; 55, 17; 66, 18; 68, 16) de semet ipso dixerit scriptor.¹⁾ quae cum ita sint, in loco de quo agitur (62, 17) recensendo cave ne temere fidem habeas scripturae classis *B* *δοκοῦσα* quamvis speciosae, quippe quae minus bene conveniat cum iis quae sequuntur *ἀγομένη κατενθύνετο*; praesertim cum in iis quae praecedunt gravior corruptela vel iactura latere videatur. sed etiam in versu insequenti (62, 18) gravissima inter *B* et *VA* discrepantia deprehenditur. etenim in *B* legitur *ὕπὸ δὲ τύχης τινὸς ὁμοίας καὶ προαιρέσεως*, in *VA* *ὕπὸ δὲ ψυχῆς τινος καὶ ὁμοίας προαιρέσεως*. illud Reisch defendit in comparationem vocatis quae leguntur 63, 5 *πάσαις τύχαις ἄτρωτον* et 54, 1 *ἴνα . . . καὶ τὴν τύχην ἢ εἰκὼν μιμῆται* multisque aliis veterum scriptorum locis, quibus *τύχη* et *προαιρέσεις* inter se opponuntur. dissentit H. Schenkl, qui vocabula ista sollemnia, quibus oratores aut rerum scriptores uti solent ut quantum in rebus humanis valeat casus quantum hominis voluntas demonstrant, minus apta esse censet huic loco, simul post ea quae praecedunt animae mentionem desiderari ratus (Iacobsium in his secutus). denique utrum *ὁμοίας καὶ ἀν καὶ ὁμοίας* praeferendum sit, aequè in incerto est.

Itaque cum de omnibus istis locis in utramque partem disseri posse constaret, postquam in tam ancipiti causa quid statuendum esset diu et sollicitè deliberavimus, tandem visum est controversiam ita disceptare, ut eandem rationem, quam in reliquis libris adhibendis nobis probata erat,

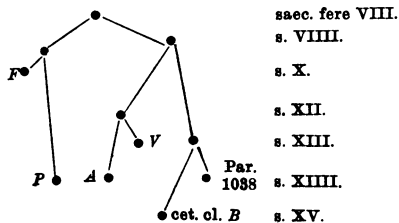
---

1) etiam 67, 3 optime *V* praebet *ἐθέλει* (omissa particula *καὶ*) qua scriptura comprobata servare licet *ὅτ' ἐ μὲν . . . ὅτ' ἐ δέ* illud; *ἐθέλοι* autem (quod, cum in *B* hic plura desint, classis *A* tantum auctoritate nititur) qui amplexus erit, *ὅτ' ἐ μὲν . . . ὅτ' ἐ δέ* scribere debet, quae verborum conformatio et per se molesta est et propter ea quae praecedunt parum probabilis. 71, 12 in *V* *καταχέει*, in *A* *κατέχει* scribitur, utrumque male; cf. adnot. crit. certe non opus est Kayseri coniectura *κατέχει*.

in classi *B* quoque aestimanda teneremus. quamobrem locis illis, de quibus non satis liquebat, scripturas classis *B*, quippe quae non prorsus libera esset ab interpolationis suspitione, in adnotatione collocandas, non inter scriptoris verba recipiendas esse duximus, non quo tamquam corruptas aut refictas eas denotarem, sed ne certa ratio in recensendo Callistrato nobis deesset. lectiones vero illae sat memorabiles quomodo in classem *B* inreperint (si modo aliunde inlatae sunt), variis quidem modis explicari potest; tamen veri simillimum est iam in communi omnium librorum archetypo ut varias scripturas eas adscriptas fuisse. in quibus an alterius recensionis vestigia subesse putes, parvi refert, modo ne utramque recensionem ab ipso scriptore perfectam esse opineris, quod in Callistrato minus credibile est.

Denique in capite VIII, quod in *A* et *B* tantum superest, etsi classi *B* virtute non multum excellit, cum pluribus fere locis ei fides deneganda sit (cf. 60, 14. 15. 16. 17. 18; 61, 4. 10. 21. 22. 22) quam classi *A* (cf. 60, 19; 61, 5. 17. 22. 25. 25), tamen ubi ambigua res est (61, 7. 11), *B* potius obsequi maluimus, quoniam classem *A* omnino pessimam esse satis constat.

Totius disputationis summam, ut facilius cognoscatur, quas rationes inter singulos libros vel librorum genera intercedere censeamus, forma infra posita adumbrare conati sumus.

His expositis quae fuerit archetypi, ex quo codices quibus utimur manaverunt, condicio explicandum est. ac primum quidem necesse est ut iam hoc loco comme-

moremus in omnibus libris capite quarto ante tertium posito qui primitus fuit descriptionum ordinem turbatum videri. discrepantis vero ordinis vestigium fortasse servatum est verbis capiti alteri adiunctis: (49, 16) ἀπὸ (ἀπὸ δὲ B) τῆς βάρκῃς τὸν ἔρωτα. unde Olearius coniecit olim caput quo de Amore agitur illud quo Bacchae statua illustratur excepisse. adversatus quidem ei est Iacobs ratus haec verba a lectore addita esse, qui diversum in aliis codicibus ordinem esse observavisset. sed nonne verisimilius est eum qui codicem ex quo libri nostri fluxerunt scripsit, cum per errorem caput quartum ante tertium posuisset, ut errorem a se commissum corrigeret, haec verba in margine adiecisset? at ne hoc quidem omni dubitatione exemptum. nam quid obstat quominus putemus hominem quendam cum ad caput secundum propter argumenti similitudinem quod quartum tunc fuit propius accedere quam tertium observavisset, legentes verbis illis additis admonuisse ut a Baccha omissa Indo statim ad Amorem transirent? itaque omnibus perpensis cum Kaysero ordinem ab Oleario commendatum secuti sumus, ne serie rursus mutata omnia turbarentur, ipsa re iniudicata relicta.

Nec tamen haec sine omni fructu disputata sunt. etenim cum verba ista in omnibus libris eodem loco inveniantur inserta, iam manifestum fit in archetypo, ex quo tamquam e communi fonte omnia Callistrati exempla derivata sunt, ea adscripta fuisse. idemque in additamenta illa breviora cadit, quae inscriptiones capitum I. II. V. X comitantur; quae quin ab ipso scriptore profecta non sint, dubitare non licet. satis apertum hoc in capitis II titulo; ubi in archetypo διὰ per compendium exaratum fuisse videtur, quoniam in *PBA* διείλεται, in *F* διεῖλεν scribitur, minus recte hic quam illic, etsi διεῖλεν non prorsus spernendum esse quivis concedet qui quantum in studiis veteres διαιρέσει tribuerint non ignorat. deinde quod post capitis X inscriptionem additur ὅτι (sic *V*; ὅτε *A*; in *B* non est inscriptio) ἰθεραπεύθη, dubitari non potest, quin causam quae fuerit Callistrato illius descriptionis conficiendae in-

dicaturus fuerit qui verba ista inseruit; nempe scriptorem e gravi morbo convalescentem Aesculapio istum ingenii fetum grato animo ut tabulam votivam obtulisse opinatus est. at quid quaeso sibi volunt verba illa ὃς ἦν ἐν τῷ χωρίῳ (vel ἀγορῇ) ἐνθα (vel ὄρου) ἡσκέετο capitum I et V inscriptionibus adiecta? certe nihili est Iacobsii commentum, qui in cap. I titulo enuntiatum istud e depravata codicis Laur. LVI, 20 et Aldinae lectione εἰς χωρίον (pro εἰς χορείον) εὐτροπέζων τὸ σῆμα natum esse coniecit; nam in cap. V inscriptione tali explicandi ratione non iuvamur. neque ut exercitandi verbum ad palaestram gymnasiive opera spectare putes ullam ansam dant scriptoris verba. restat igitur, ut verba ista aut (quod suavitatis Reisch) in hunc modum vertamus 'qui stabat in loco, ubi exsculptus fuit'¹⁾ aut (quam explicandi rationem commendat H. Schenkl) de schola rhetorica ea dicta esse censeamus eumque qui talia adscriptis significare voluisse statuas Satyri et Narcissi discipulorum oculis dum in describendo sese exercent propositas fuisse, deceptum fortasse ipsius scriptoris verbis quae 55, 16 sqq. leguntur male intellectis. eidem vero homini, qui ista, de quibus modo egimus, additamenta adscriptis, non inepte tribuas ea, quae ultimo capiti V in AB adiecta leguntur (cf. quae exposuimus pag. XXXIII), siquidem haec a Callistrato aliena sunt. quem singulorum quoque capitum inscriptiones supplevisse credibile est aut omnes aut certe inde a capite X; etenim Callistratum ΠΑΙΑΝΟΣ scripsisse (quo nomine in invocandis tantummodo deis uti solent Graeci) vel ΗΙΘΕΟΤ (quod separatim positum absurdum est) nemo sibi persuadere poterit. atque in margine adnotatos fuisse titulos illos iam eo veri similis fit, quod in B inde a cap. X prorsus omissi sunt.

Praeterea in communi archetypo ea quae nunc ultimum tenent locum iam dudum mutilata fuisse et lectu difficilia edocemur iis quas p. XXXVI adtulimus codicum VA'B scrip-

1) cf. ἡσκέε 51, 19. ceterum scriptura ἡσκέετο, quam in cap. I classis B, in cap. V Vatic. 87 praebent, indicatur iam antiquitus explicandi rationem modo significatam adhibitam esse.

turis inter se comparatis. quibus pro certo efficitur id quod iam Iacobs perspexerat ultimam opusculi Callistratei quale in communi archetypo legebatur paginam misere detritam fuisse. idem suadet ultimi capitis argumentum, quo Callistratus, cum antea signa lapidea et aenea con-gesserit, mirum in modum ad tabulam encausto pictam describendam delabitur; quod non fugisse videtur eum qui singulis capitibus titulos praefixit, quippe qui in capitis ultimi inscriptione mutato more (nam eo usque *εἰς . . . ἄγαλμα* scripserat) *εἰς . . . εἰκόνα* posuerit. itaque suspicio incidit post illud caput quaedam periisse. neque solum finis sed etiam initium libelli damnatum tulisse vide-tur. nam et mirum est Callistrati syllogen iusta prae-fatione carere et ipsa primi capitis inscriptio *εἰς Σάντυρον* a reliquis discrepat, in quibus semper vox *ἄγαλμα* (in ultimo vero capite *εἰκόν*) est addita. ne id quidem igitur certum et exploratum est totius libelli titulum qualis in libris fertur *Καλλιστράτου ἐκφράσεις* ab ipso scriptore pro-fectum esse. ad haec si addideris archetypum istum fuisse non solum glossis quae vocantur lectionibusque variis refertum sed etiam haud paucis locis corruptum, iam crisin Callistrateam fundamento satis incerto et lubrico niti concedes.

In commentario critico conficiendo non id egimus, ut integram lectionis varietatem ex omnibus codicibus con-gestam proponeremus. nullum enim fructum legentes ex ea re percepissent, immo inutili farragine ea quae ali-cuius momenti sunt obruta latuissent. quamobrem codicum *FPV* tantum scripturas omnes adtulimus et classium *A* et *B*. singulos classium illarum libros raro respeximus iis solis scripturis commemoratis, quae aut per se aut propter rationes, quae inter has familias intercedunt, memorabiles esse videbantur, ita, ut non siglis, sed ipsis nominibus in eis designandis uteremur. superest ut de orthographiae quae in libris nostris conspicitur condicione pauca adicia-mus. duplices pro simplicibus consonantes positas habes 46, 22 (*γαυνόμενος*); 70, 19 (*ἐριννώων*); simplices pro

duplicibus 50, 1 (*γενήματα F*); 53, 11 (*νάγκισος P*, quae forma semper in *B* legitur). *ν* quod dicitur *ἐφελκυστικόν* ante consonantes septies reperitur in *F*, quem secuti sumus: 47, 7. 18; 48, 19; 53, 14; 55, 7. 8. 16. *δ' ἐξ* 59, 2 *P* exhibet *AB δὲ ἐξ* praebent; 51, 9 *δ' ἐτέρω* in *A* extat. 48, 21 *οἴτως καὶ* cum *F* restituimus (*οἴτω καὶ* cet.). in codicibus modo *ἐς* modo *εἰς* scriptum esse iam supra, ubi de Philostrati minoris opusculo expositum est, adnotavimus. quorum in ea re consensum et si qua discrepantia est meliores secuti sumus.¹⁾ simili modo codicum omnium et ubi inter se dissentiunt meliorum scripturam recepimus in eis verbis, in quibus litterae *σ* vel *τ* duplicatae inveniuntur, veluti *θάλασσα* et *θάλαττα*.²⁾ denique addam in *F* 47, 12 *ποιητῶν*, non *ποιητῶν* scriptum esse.

Iam vero ex quo tempore Winckelmann in praefatione *Historiae Artis* et Welcker in *Philostratorum Imaginum* editione Iacobsiana p. LXXI de Callistrati libello severius et acerbius iudicaverunt, is mos increbuerat, ut descriptiones eius tamquam inania atque inepta commenta abicerentur. nostra vero aetate nonnulli viri docti in quibusdam saltem descriptionibus statuas, quae re vera extiterunt, ab eo respectas esse concesserunt, veluti Wolters *Arch. Zeit.* XXXVIII p. 94 sq., qui tamen de aliis num fundamento aliquo innitantur dubitat, Milani, *Mus. ital. di ant. class.* III 765 sq., denique Furtwängler, *Jahrb. des Ver. v. Alterthumsfr. im Rheinl.* LXXX p. 60 sq.³⁾ itaque ut recte de Callistrato existimemus, eadem via, quam in Philostrato

1) 56, 7 in *AP εἰς* et 67, 17 in *AB ἐς* legitur.

2) 45, 4 *ἐλισσόμενον* praebet *P*; 47, 13 *γλώσσας A*.

3) Locos quibus illi de statu a Callistrato illustratis exposuerunt in adnotationibus commentario insertis indicavimus. librum, quem I. Petrettini Mediolani a. 1839 edidit, hoc loco propterea tantum commemoramus, quod Kayser p. 24 ed. mai. eum immerito laudavit. continet textum Callistrati, interpretationem Italam, notas criticas, commentarium. sed neque ad scripturam emendandam quidquam eo collatum est neque commentarius latus et verbosus, quae nunc est artis antiquae studiorum condicio, ullius omnino est usus.

minore aestimando ingressi sumus, uti inquiramus oportet, quid ille in libro componendo propositum habuerit.

Perlustrantes igitur descriptiones ab eo confectas videmus id imprimis eum egisse, ut quantopere artifex materiae vim vitalem inspiravisset et quantopere animi adfectibus expressis ad ipsam vitae veritatem accessisset legentes edoceret. quamobrem in omnibus fere capitibus eadem recurrit sententia in epigrammatis Graecis post Alexandri Magni aetatem totiens repetita, artificis manu materiam vivam fieri eaque re animos intuentium tamquam miraculo quodam deceptos teneri. nec umquam taedet eum artis vim praedicare, quae non solum, ut Vergili verbis utar, vivos ducere vultus, sed etiam oculorum argutias, capillorum motus, cutis teneritudinem pelluciditatemque imitari possit. hac igitur ratione ductus statuas quas describat eligit. demonstrare enim vult adfectus tenerrimos et vehementissimos inter se mixtos, amorem et furorem, amorem et odium artis ope in statua, veluti in Medae effigie, ita ut nihil deesse videatur, exhiberi itemque in Indi simulacro hominis ebrii statum titubantis simul ac lascivientis perfectissime repraesentari. eodem modo proponit legentibus complures adulescentium juvenumque figuras quomodo in dura etiam materia carnis mollities effingatur explicaturus, centaurum, quem quasi novum animal sollers artificis ingenium creavit, Memnonem, quem antea lapidem artis gratia sensibus humanis et voce humana instruxit.

Simul vero in his exponendis eruditionem iactare solet seque philosophiae disciplina imbutum esse ubique ostentat scriptor. atque hac ex parte quam plurimum distat a Philostratis, qui, etsi doctrinae minime expertes sunt, talia in praefationibus tangunt, in descriptionibus vero raro immiscent, explicandi potius artem exercentes. at Callistratus quantopere vocabulis philosophicis adferendis bacchetur, facile cognosces locis, quae in indice verborum in verbis velut *εἶδωλον, ιδέα, κατηγορεῖν, λογισμός, μετουσία, μηνύω, μίμημα, ὄντως, πάθος, παρουσία, τέχνη, τύπος* similibus

enotata sunt inspectis. ipse, qualis esse debeat omnium quae ad artem spectant arbiter et interpret, pingit 57, 20 his verbis usus: *εἰς δὲ τις τῶν περὶ τὰς τέχνας σοφῶν καὶ εἰδότηων σὺν αἰσθήσει τεχνικωτέρᾳ τὰ τῶν δημιουργῶν ἀνιχνεύειν θαύματα καὶ λογισμὸν ἐπιθεὶ τῷ τεχνήματι πλ.*, modestius ut videtur eas quibus ipse gloriatur virtutes in alio homine praedicans. neque silentio praetereundum videtur eum in nonnullis capitibus sicut magistrum rarius plures discipulos adpellare, ut in II et V (cf. 55, 17 ὃ *νέοι*¹), saepius unum, ut in VI, VIII, X, XI, in aliis (I, III, III, VII, XII, XIII, XIII) ab adlocutione omnino abstinere; nam *εἶδες ἄν, ἔφησ ἄν, ἰδοῦ* similia sermonis figuras esse vix est quod moneam.

Permimum sane nobis esse videretur, si quis ad artis fingendi praestantiam demonstrandam fictis potius quam iis quae extant monumentis uti vellet. plane autem superfluum fuisset, si sophista, qui quarto post Christum natum saeculo vixisse videtur, cum ingens fere signorum, quae adhiberet, multitudo praesto esset, ipse nova statuarum argumenta excogitavisset. atque profecto simulacra quaedam a Callistrato descripta olim extitisse scriptorum confirmatur testimoniis, de ceteris idem comprobatur signis simillimis quae ad nostram memoriam pervenerunt. neque locorum, in quibus statuas collocatas fuisse refert, nomina eum commentum esse putamus. quae enim causa ei fuit, cur celeberrimam illam Medae statuam in Macedonia fuisse confingeret (68, 16)? immo multo veri similis est eum re vera signum, quod in Macedonia extabat, respexisse. neque maiorem habet veri speciem quod Callistrato quidam vitio dederunt, eum artificum nomina finxisse. etenim Scopam Baccham et Lysippum Occasionis statuam fecisse aliorum quoque scriptorum auctoritate adfirmatur. neque

1) satis mirum est capitis secundi exordium et perorationem quintique ultimo enuntiatio sublatis simul omnia pluralis exempla tolli. quod num mero casui tribuendum sit, alii diiudicent.

in trium quae Praxiteli tribuuntur signorum descriptione quicquam inest quod cum huius arte consociari non possit. quamquam non negamus fieri potuisse ut non fraude sed errore apud scriptores inferioris aetatis haud infrequenti signum aliquod a Callistrato artifice clarissimo tribueretur.

At fortasse quispiam de Callistrati fide dubitaverit idcirco, quod eum longinquis terris et ignotis regionibus peragratis artis opera de quibus exposuit vidisse credibile non sit. cui respondendum erit scriptorem neque in Aethiopiam neque ad Scythas se pervenisse affirmare; immo Memnonis statuam, cuius bis ut in Aethiopia extantis mentionem inicit, se non vidisse sed ea tantum de illa referre quae ab aliis acceperat ipse indicat verbis *ἐπιστεύομεν* (47, 5) et *λόγος* (63, 16) usus. quae restant regiones, scilicet Athenas Sicyonem Macedoniam Aegyptum quarto saeculo iam ab hominibus visitari non potuisse nemo contendet. quin etiam si concesseris has regiones non omnes ipsum adiisse, haudquaquam sequitur, ut quae descripsit signa ab eo ficta esse censenda sint. permulti enim praesto erant libri fide satis digni, qui materiam scribendi ei suppeditarent; atque sophistam quaedam quae profert ex scriptoribus quos legerat hausisse etiam nunc demonstrari potest. praeterea nihil certius est quam Callistratum descriptiones non dum ipsa signa spectabat confecisse, nisi fortasse ea quae in ipsa Graecia adservata erant. itaque in paucis tantum descriptionibus ea quae ipse praesens viderat in usum suum convertere potuit, aliae eis quae memoria tenebat, aliae denique scriptorum testimoniis innituntur. denique fac eum bis terve statuas quas viderat licentia quadam poetarum more usum alibi collocavisse: num quis ei hoc ut mendacium improbaverit?

Quae cum ita sint, facile explicatur quod longe diversa est in singulis capitibus describendi ratio. nam modo pauca tantum de forma et habitu figurarum adferuntur, modo omnia quae subtilis artis existimator requi-

rat accurate enarrantur ita, ut vel quae in parte dextra quaeque in sinistra conspiciantur exposita invenias. nomina artificum modo adiecta habes, veluti Scopae (47, 16), Praxitelis, cuius quattuor locis mentio facta est (50, 1 et 51, 21; 60, 18; 62, 1; 65, 16), Lysippi (56, 2), modo omissa, itemque modo terrae vel urbes in quibus signa extant, nominantur, veluti 45, 2 Thebae Aegyptiae, 56, 4 Sicyon, 58, 10 Helicon, 62, 7 Aethiopia, 65, 16 arx (Athenarum), 68, 16 Macedonia, 70, 13 Scythia, modo nulla eius rei significatio invenitur. denique modo quae sit loci natura indicatur, veluti 45, 2 in antro, 52, 2 apud fontem, 53, 9 item ad fontem in nemore, 58, 10 in luco Musarum sacro, 60, 18 in luco Bacchi sacro, 67, 12 in templo statuam collocatam fuisse refertur, modo nihil omnino de ea re commemoratur.¹⁾ ceterum id egisse Callistratum adparet, ut non solum praestantissima artis opera consociata proponeret, sed etiam simul legentes delectaturus res quasdam insolitas et miras admisceret. sic Indi imaginem recepit, sic centauri, denique Memnonis statuam, de qua ita exposuit, ut nihil fere de figura et de arte referret, sed solius miraculi hac aetate celeberrimi descriptione totum caput impleret.

Ceterum si quis Callistrati librum recte aestimare velit, id respiciat necesse est eum in artis miraculis explicandis id quoque egisse, ut quantam vim haberet facultas eloquentiae ostenderet. etenim ut Philostratus minor, sic ille quoque docere voluit artem oratoriam in certamine cum fingendi arte ineundo non inferiorem esse. quae res inprimis ex comparatione illa elucet in capite

---

1) ex marmore albo Bacchae (cf. 48, 2 *ἐκ λευκοῦ Παρτίου*) et Narcissi (54, 4) signa facta sunt, ex nigro imago Indi (52, 3), ex aere simulacra Amoris Occasionis Orphei Bacchi ephebi. satyri Memnonis centauri Medae statuae ex lapide effictae esse dicuntur (genere et colore lapidis non accuratius indicatis). quoniam materia ad Aesculapii signum fabricandum adhibita sit non indicatur; est tamen cur conicias statuam e marmore exsculptam fuisse.

altero ultimo inter Scopam et Demosthenem instituta (49, 7 sqq.). itaque dum ingenio suo indulgens longius exspatiatur eaque interpretatur quae ipse statuae quam illustraturus est subicit, in adfectibus describendis fines arti natura constitutos excedit et de corporum summa cute, de coloribus variantibus aliisque rebus multa profert, quae tamquam vana commenta et somnia abicienda esse nemo non intellegit.

APPENDIX.

Hoc loco eodem modo quo in praefatione editionis Vin-
dobonensis Imaginum a Philostrato maiore compositorum
p. XXVIII sqq. nomina virorum doctorum, qui de ratione a
nepote in descriptionibus adhibita et de fide ei tribuenda
disputaverunt, et titulos librorum ab eis conscriptorum con-
gessimus compendiis, quibus in singulis libris indicandis usi
sumus, adiectis.

- F I = K. Friederichs, Die Philostratischen Bilder. Ein Beitrag
zur Charakteristik der alten Kunst. Erlangen 1860.
F II = — — Nachträgliches zu den Philostratischen Bildern.
Ann. phil. suppl. V (1864) 134 sqq.
B I = H. Brunn, Die Philostratischen Gemälde gegen K. Frie-
derichs vertheidigt. Ann. phil. suppl. III (1861) 179 sqq.
B II = — — Zweite Vertheidigung der Philostratischen Ge-
mälde. Ann. phil. XVII (1871) 1 sqq. et 81 sqq.
M I = Fr. Matz, De Philostratorum in describendis imaginibus
fide. Bonnae 1867.
M II = — — H. Brunns zweite Vertheidigung der Philostra-
tischen Gemälde. Phil. XXXI (1872) 585 sqq.
Nemitz = C. Nemitz, De Philostratorum imaginibus. Vrat-
slaviae 1875.
Bertrand = E. Bertrand, Un critique d'art dans l'antiquité.
Philostrate et son école. Paris 1881.
-

- 1a. Ἀχιλλεύς ἐν Σκόρῳ F I 113 B I 244 II 29 M I 52, 57, 126.
- 1b. Πύρρος ἐν Σκόρῳ B I 300 M I 133.
2. Μαρσύας F I 187 B I 187, 221, 250 M I 77, 128.
3. Κυνηγέται F I 199 B I 245
4. Ἡρακλῆς ἢ Ἀγεῖφος F I 33 II 150 B I 208, 217, 243, 248
II 27 M I 51, 58, 125, 133 II 612, 623 Nemitz 27
Bertrand 252
5. Ἡρακλῆς ἐν παργάνοις F I 11 II 154 B I 184, 230, 245,
252 II 31, 96 M I 55 n. 2, 102, 133 II 621 Nemitz 28.

6. Ὀρφεύς F I 85 Π 167 B I 190 Π 19 M I 127 n. 3, 134 n. 1.
7. Μήδεια ἐν Κόλχοις F I 160 B I 183, 279 Bertrand 252.
8. Ἀθύροντες F Π 141 B I 248 Π 87 M I 52, 58, 110, 133
Π 620 n. 26, 622 Nemitz 28 Bertrand 250.
9. Πέλοψ F I 158 B I 193, 279.
10. Πύρρος ἢ Μυσοί F I 223 Π 136 B I 244, 298 Π 26, 93
M I 49, 56, 58, 95 Π 611, 613, 619 Nemitz 26 Ber-
trand 249.
11. Ἀργὸν ἢ Αἰθήης B Π 89 M I 112, 134 Π 622 Nemitz 28.
12. Ἡσιόνη F I 39 B I 214, 216, 244, 257 M I 55, 68 Ber-
trand 244.
13. Σοφοκλῆς F I 122 B I 272 Π 102 M I 24 n. 1, 122, 134.
14. Τάκυνθος B I 270.
15. Μελέαγρος F I 144 B I 201. 217.
16. Νέσσος B I 222.
17. Φιλοκτήτης F I 24 B I 185 M I 126, 133.

Librorum scripturae in Philostrati adnotationem
criticam non receptae

A. Laurentiani (F) ¹⁾

4, 2 δράμα || 4 ἡδεῖ | δεῖα (prius δεῖ ipse scriba oblitte-
ravit) || 5 ἡ ex ó m 1 || 6 προσεστάναι || 13 ἠμούσης ex οὐνούσης
m 1 || 22 καὶ τι || 24 δεικνύναι || 5, 2 τίς || 8 σκύρος (a) || 6, 4 βρο-
συρά (corr. m 1 || 8 σκύρον (a) || 7, 10 ἄνετον (ν alt. e corr.) ||
9, 26 χορῶς || 10, 14 ἄτερ || 19 οὔσης ex οὔσαις m 1 || 12, 30 κα-
τήφη || 13, 12 ἡρακλεῖς (corr. rubricator) || 24 πελιδνῆ (sed accen-
tus crassiore ductu exaratus, ut o legit possit || 16, 7 καρπῶ
(κ e corr. || 17, 5 φρονούσης (ν corr. ex o) || 8 λεοντήν || 9 ἔστηξ̄ ||
19 γεγράφαι e γεγράφαι m 1 || 24 βεβυθισμένη (alterum β
e corr.) || 18, 3 ἐθηνά || 20 πασι (sine accentu) || 19, 21 ó πλην ||
20, 10 μυρτίλος, item 15 μυρτίλον (aP) || 22 ἄμφω || 23 ἰσχῶν ||
21, 16 πηγαισῶπερ uno ductu scripta, sed postea lineola sepa-
rata, ut πηγαισῶπερ legere tibi videaris || 17 νάματ̄ (τ̄ in loco
scabro — non in rasura — exaratum, ut in proximo versu lit-
tera ξ in ξῶν) || 22, 2 τάχα ποῦ || 17 ἱρίς (P; ἱρίς a) || 27, 3 ἀμά-
λαις || 27, 7 βοῦς (βοῦ ex. ai vel an corr. m 1; βῶς aP) ||
28, 12 πῶς || 16 προσμιγνύναι (aP) || 25 οὐκ οὐν || 32, 10 δέξια ||
19 νησίδες (aP) || 35, 7 παρουσίας (ou e corr.) || 38, 7 βαθεῖα
(εἰ ex εἰ) || 10 ἀρεστηνία

1) additae sunt, ubi cum F consentiunt librorum a et P sigla.

B. editionis Aldinae (a), codicis Parisini (P), ed. Kayserianae (K).
 (scripturas quibus siglae adscriptae non sunt, Aldinae et
 Parisiensis communes esse scias)

3, 10 γραφικῶν || 11 τοῦμῶ || τε om. || 19 διασιέφθαι ||
 20 σύμβολα a || 22 ἡδῆ^{et} P || ξυνελὼν τι P || 4, 2 οἰκτεῖον om. ||
 4 γράφει (corr. m 1) P || 12 ἐπιχειρεῖν || 17 φαντασίαν P ||
 20 γραφή || 27 ἔρχουσαι P || 5, 1 αὐτά a || ἵνα μὴ (om. ἡμῖν 1) ||
 4 ἔχη || 7 σιφῶν P || 9 καὶ ἀμπ. κλ. ἐν ταῖν χ. || 10 τῆς P || 16 γινώ-
 μενον a || 24 ἀνδῆ] ἔδνη || ἀπο. . ρουσαι a ἀποχωροῦσαι P ||
 6, 5 διελεγθήσεται a διελυγθήσεται P || 11 διαρθρεῖν a || 13 τῆ
 ex τῆν P || 16 θηρομένων P || 17 εἰς P || 19 χωροῦσι P || 22 τε
 om. || 23 σθα om. P || οὐδὲ || 24 φριγῶν a φριγῶν P || 7, 1 γὰρ
 om. || ἀειλημένην a || 22 καὶ ἀνατποῖ om. || 8 ἐπικρέμματα ||
 14 ἀπόμοτον a ἀπόματον P || 15 βοῦσι P || 16 ἐφίστησι P ||
 17 τούρον P || 20 τέλλεται a || φοινῆξ P || ἀνάξων ἐς σκῦ-
 ρον P || 24 γίγνεται K || λυκομήδους || 25 ταῦτα || 26 ἐθέλει * P ||
 8, 4 θρασυνόμενος || 6 ἀπανδῶν || 7 κρεμασθήσεσθαι (s pr. s. v.
 et θ alt. in ras.) P || 10 εἰς || 14 φωνῶντος || 15 ὄφρὸς a et (sic
 ubique) K || συνηγμένη a || λαϊαίων a λαίων P || 9, 1 καταραδῶ-
 μουμένη P || 6 ξὺν τῶ] σὺν τῷ a σαντῶ P || 13 καθέστηκεν P ||
 17 μίλαξ || 19 ὄροφον om. || 20 σοφῶς || 24 ὀμιλλος P ||
 10, 4 τόχης (!) corr. e τόχης P || 9 δοκῶ P || 12 ἦ || 20 δ] καὶ ||
 11, 2 ἀποριτούμενα P || 6 δνοῖν || 9 ἀπαιτεῖν || 12, 4 βολῆν || 5 γε-
 νειας ἀμφιλαφεῖς a || 7 συνερνηκός || 8 ἦ] οἶ || 12 στριφνὰ || πρό
 13 φρυγῶ P || καλυδὰ || 14 ὦ om. || 17 ἐκπληξεν P || 13, 3 ὀπο-
 νοεῖσθαι || 7 ἐκπρουνίξει a || 11 δὲ om. || οἶον] οἶ || ἔδνον ||
 15 προλαβῶν || 18 ὀπουκλίνατες (in P i ex ei) || 19 χερσὶ P ||
 22 φωλῆς || 23 τῆς om. || 24 ὀπόχρως || 25 τὸ δὲ] καὶ τὸ ||
 14, 1 λεγῶ P || 3 ἀναποδίσασα || σὺν om. || 4 κόμη P || 8 ἀμφι-
 τρίαν P ἀμφιτρίοι a || 9 ἐς PK || 15, 1 ἀποσηδῶν || 9 γένος
 (v in ras.) P || 15 ἐμβυβαλλόντα (!) P || 16 θέατρον σὺν || 17 συγ-
 κλείουσιν || 19 μουσαργολίη || 22 ἐς a K || 23 ὄφρὸς a || 24 τῶν
 τὸν a || 16, 2 ἐς PK || 7 ἔσω K || 10 ἐμμελής || 11 <τὰ> θηρία ||
 18 δῆ ex δὲ P || 21 δέρας P || 17, 7 μετόπω || 8 ἐξερτημέ-
 νης a P || κρηπίδα P || 13 ἐνναλάξ P || 19 γεγράφεται P || 20 ὕασι-
 στικῶς || ἐπιτωθάζειν (ειν ex ων) P || 21 δνοῖν || 18, 1 ἀνοίας P ||
 6 τὸ ex τῶ || 9 φησὶν P || 12 διελθοῦσα || 20 πασιμέλουσαν
 τε K || 21 ὠδῆν || 23 εἰς P || 24 σωτηρίαν || τῆν om. || 19, 5 ἀνα-
 ριφεῖσα P || 6 εἰκάξειν ἀστέρων || δάσει a || 15 ἀνίδι a ἀνίδι P ||
 ὄφρὸς a || 23 τρόπον (vel τρόπου) P || 25 δὲ] τὲ || 20, 1 ἐράται
 γὰρ a || μισάττεται P || 3 καὶ σχῆμα] καύχημα P || 11 ἔστι P ||
 19 γίνεται a P γίνεσθαι K || 21, 8 τριχὸς || 11 τὸ ἐν P || 12 μορ-
 μῶρον a || 14 ἐπλήμυρον || 22, 3 ἀνακοχῆ P || 4 ἔντα P ||
 8 τανῶν K || 12 γόφων P || 14 ἀμοφοῖν] αὐτῶν || 23, 3 θαλάτ-

τῆς *K* || 9 τῆς om. || 11 δια^λάττον *P* || 13 ἀμυσοῦ m 1 *P* ||
 16 ἀναβαλλόμεθα *P* ἀναβαλλόμεθα *a* || 18 δὲ *P* || 20 αὐτήν] μὲν
 τὴν *a* et (cum lac. 6 litt.) *P* || 24 ἀφεσηνέουσθαι || 24, 1 κροῦ-
 σεις m 1 *P* || 2 ὄρχομένων || αὐτὰ *a* ἐναντὰ *P* || 10 προσκαθή-
 μνοι *a* || 15 φοινικόν || 17 προσφέρει || 20 ἐς *K* || 23 τευχῆεις *a* ||
 25, 3 φησιν *P* || 9 λόγῃ m 1 *P* || 12 λίαν || 26, 3 εἰς || 5 εἰς *P* ||
 9 καὶ alt. om. || 12 ὄν om. *a* (in lac.) *P* || 15 δοκοῦσι *P* || 17 ξυμ-
 βάλεισθαι *P* || 27, 2 διελέγχεσθαι *K* || 3 ἀμοῦντες || 9 ὑπὸ τε δρυὶ ||
 προστίθετο || 12 ἀλφείτων *P* || 15 καπετοῦ *P* || 17 καινοτέρω ||
 18 κίμακας *P* || 20 τρυγόντων m 1 *P* || τῆς om. *a* || 21 ἐσόδον
 ἐσφορήσαντες *K* || ταλάρους || 28, 13 ἐννέα δὲ] τέ || 24 τὰ τῆς]
 ταύτης *P* || 25 στεφάνους—χρυσοῦς *P* || ἐπὶ τὰς κεφαλὰς || 27 χει-
 τῶνες *P* || 29, 1 κατεγόντων || 7 κρηστῶντες *P* || 8 εἰς || 9 δο-
 κοῦσι *P* || 16 ἀνομιῶν *a* || ἐκχυθεῖς || 22 ὄρα || στίφος || 24 ἐπ' αὐτῶ
 τοῦς νεκροῦς om. || 30, 2 τῷ ποταμῷ || 7 ἐς *K* (item v. 12 et 19) ||
 8 γίνωσκε *K* || 11 ἐπεισιν *P* || 25 ἐνοιάς *P* || 26 αὕτη τε πρὸς
 ἑαυτὸν || 31, 4 εἰς || 6 κατορθώκασι *P* || 7 δεδοίκασι *P* ||
 12 ἐξιόντα *P* || 16 τὸ] τί *P* || μὲν οὖν (οὖν del.) *P* || 17 ἀνεστη-
 κός *P* || 18 δίδοσι *P* || 21 φασιν *P* || 23 γινώσκειν *K* || 32, 5 ἐθε-
 λουσίως m 1 *P* || 32, 13 πολλὴν *a* || 16 ἐκκερτομένου || 18 διαφαι-
 νοῦνται || 23 κλύζων (om. περι) || 24 ἐμφαινομένοις *a* || 33, 1 ἀνα-
 ριπτούντων *P* || 2 ἀπεικασθεῖ^{οι} *P* || ποικίλοις || 6 προστείνας *P* ||
 14 ἔσω *K* || 34, 6 τὰ ante θεῶν om. || 17 ὕψηλόρων *P* ὕψη-
 γορον *a* || 18 ἐς *K* || 35, 2 ἀκούειν || 6 αὐτῶ om. || 9 λοιπὸν om. ||
 10 γινώσκειν *K* || 12 οἱ om. || 13 ἀπαδὸν *P* || 14 δὲ] τε *a* ||
 15 περιπωλεῖν *P* || 16 γέγραπται — εἰωθός om. *P* || 20 αἰτία
 καὶ *P* et (cum lac. 5 litt.) *a* || 22 γὰρ om. || 36, 1 καὶ <καὶ> *P* ||
 2 διωραμένη m 1 *P* || 5 μνήμης *a* || 6 ἀνέχων *P* || ἔμπροσθεν
 8 σφρυγῶν *P* σφρυγῶν *a* || 10 ξυναπονεύουσα || 15 ἀπόλειαν ||
 16 ἐκπνεύσας *a* ἐκπλεύσας *P* || 37, 15 χεῖρ νοεῖν || 38, 2 φρι-
 γῶν *a* || 3 ὀφιστάμεναι || 5 ἰσχνόν m 1 *P* || οἶον om. *P* || 8 προσ-
 κκείμενα *a* || 14 ἐπιτετάχθαι || 23 ΝΕΣΟΣ (sic ubique) || 24 δέ-
 δεῖδι || πολλῶ <πολλῶ> *P* || 25 αἰρομένου *P* || 39, 6 ἀφοσίεως
 m 1 *P* || 7 τοῦ βέλους om. || 8 <οὖν> οὐκ *a* || 9 ἀφάσει || 11 φι-
 λόσης *a* || 16 <τῆ> Δημιανείρα *P* || 24 ἑαντοῦ || 40, 4 ΦΙΛΟΚΤΗ-
 ΤΟΣ m 1 *P* (item v. 7) || 11 μισθῶ || 12 ἐς *K* || 13 ξυνηφῆ ||
 41, 2 διαφόρῳ *a*

INDEX LOCORUM

in praefatione tractatorum.

- Phil. 21, 16 p. XII.
 36, 5 p. XIII.
 40, 16 p. XVII.
- Call. inscr. operis p. XXVI.
 p. XLVII.
- c. I inscr. p. XLVI.
 45, 10 p. XXXIII.
 46, 5 p. XXXIII.
 11 p. XXXIX.
 16 p. XXXII.
- c. II inscr. p. XLV sq.
 48, 2 p. XXXII.
 16 p. XXV.
 p. XL.
- 49, 16 p. XLI.
 p. XLV.
 18 p. XXXII.
- 50, 6 p. XXXIV.
 9 p. XXXIII.
- 51, 22 p. XXXI sqq.
 52, 15 p. XXX.
 17 p. XXXIX.
- c. V inscr. p. XLV sq.
 53, 11 p. XXXII.
 p. XL.
 12 p. XXXIX adn. 1.
 23 p. XXXIX.
- 54, 5 p. XXXIII.
 6 p. XXXIX.
 18 p. XXVIII.
- 55, 3 p. XXXIX.
 5 p. XXXIII.
 8 p. XXXII.
- 55, 18 p. XXXIII sq.
 57, 5 p. XXXIX.
 60, 5 p. XLII.
 6 p. XXX.
- 61, 22 p. XLI adn. 2.
 62, 16 sqq. p. XLII sq.
 17 p. XXXII.
- 63, 15 p. XL.
- c. X inscr. p. XLV sq.
 64, 4 p. XXX adn. 2.
 8 p. XXXV.
 p. XLI.
- 65, 3 sq. p. XXXVI.
- c. XI inscr. p. XLV sq.
 66, 1 p. XXXVIII.
 67, 3 p. XLIII adn. 1.
 6 p. XXXVII.
 14 p. XXXII.
- 69, 9 p. XXVIII.
- c. XIV inscr. p. XLVII.
 70, 7 p. XXXVII.
 15 p. XLII.
- 71, 3 p. XXXIX.
 4 p. XXXVI.
 12 p. XXXVII.
 p. XLIII adn. 1.
- 19 p. XXXVII.
- 72, 1 p. XXXII.
 p. XXXIX.
 2 p. XL.
 7 p. XXXIX.
 p. XLII.
-

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ
ΕΙΚΟΝΩΝ ΠΡΩΤΟΝ

F : Laurentianus LVIII 32 saeculi XII

ex quo fluxerunt

a : editio Aldina a. MD III

P : Parisiensis 1760 saeculi XV

stellulis adiectis in Philostrati oratione lacunas indicavimus, in commentariis scripturas a Kaysero in editione minore receptas ab huius editionis textu discrepantes. ubi solius *F* mentio fit, *a* et *P* cum illo consentire scito.

in inscriptione Φ . < $\tau\theta\delta$ > *v.* Kayser

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

κ. (1) Μὴ ἀφαιρώμεθα τὰς τέχνας τὸ ἀεὶ σφῆζεσθαι
δυσαντίβλεπτον ἡγούμενοι τὸ πρεσβύτερον μῆδ', εἰ
τῶ τῶν παλαιότερων προεἴληπται, τοῦτο ζηλοῦν κατὰ
5 δύναμιν φειδώμεθα σχήματι εὐπρεπεῖ τὸ δάδνυμον ὅ
ὑποκοριζόμενοι, ἀλλ' ἐπιβάλωμεν τῷ φθάσαντι· τυ-
χόντες γὰρ σκοποῦ ἀξίως λόγου πράξομεν, εἰ δέ πη
καὶ σφαλῆναι ξυμβαίη, τὸ γοῦν ἐπαινοῦντας φαίνεσθαι
ζηλοῦν τὰ εὖ ἔχοντα ἑαυτοῖς δώσομεν. (2) τί δὴ μοι
10 ταῦτι προανακέρουσται; ἐσπούδασται τις γραφικῆς 10
ἔργων ἔκφρασις τῶμψ ὁμωνύμῳ τε καὶ μητροπάτορι
λίαν ἀττικῶς τῆς γλώττης ἔχουσα ξὺν ὥρᾳ τε προηγ-
μένη καὶ τόνῳ. ταύτης κατ' ἴχνη χωρῆσαι θελήσαντες
ἀνάγκην ἔσχομεν πρὸ τῆς ὅλης ἐπιβολῆς καὶ περὶ
15 ζωγραφίας τινὰ διελθεῖν, ὡς ἂν καὶ ὁ λόγος ἔχη 15
τὴν οικίαν ὕλην ἐφαρμόττουσαν τοῖς ὑποκειμένοις.
(3) ζωγραφίας ἄριστον καὶ οὐκ ἐπὶ σμικροῖς τὸ ἐπι-
τήδευμα· χρή γὰρ τὸν ὀρθῶς προστατεύσοντα τῆς
τέχνης φύσιν τε ἀνθρωπιαν εὖ διεσκέφθαι καὶ ἱκανὸν
20 εἶναι γνωματεῦσαι ἡθῶν ξύμβολα καὶ σιωπῶντων καὶ 20
τί μὲν ἐν παρειῶν καταστάσει, τί δὲ ἐν ὀφθαλμῶν
κράσει, τί δὲ ἐν ὀφρύων ἡθῆι κεῖται καὶ ξυνελόντι
εἰπεῖν ὁπόσα ἐς γνώμην τείνει. τούτων δὲ ἱκανῶς

4 προεἴληπται <τι> Olearius || 8 ἐπαινοῦντας Reiske Heyne
ἐπαινοῦντα F

rat accurate enarrantur ita, ut vel quae in parte dextra quaeque in sinistra conspiciantur exposita invenias. nomina artificum modo adiecta habes, veluti Scopae (47, 16), Praxitelis, cuius quattuor locis mentio facta est (50, 1 et 51, 21; 60, 18; 62, 1; 65, 16), Lysippi (56, 2), modo ommissa, itemque modo terrae vel urbes in quibus signa extant, nominantur, veluti 45, 2 Thebae Aegyptiae, 56, 4 Sicyon, 58, 10 Helicon, 62, 7 Aethiopia, 65, 16 arx (Athenarum), 68, 16 Macedonia, 70, 13 Scythia, modo nulla eius rei significatio invenitur. denique modo quae sit loci natura indicatur, veluti 45, 2 in antro, 52, 2 apud fontem, 53, 9 item ad fontem in nemore, 58, 10 in luco Musarum sacro, 60, 18 in luco Bacchi sacro, 67, 12 in templo statuum collocatam fuisse refertur, modo nihil omnino de ea re commemoratur.¹⁾ ceterum id egisse Callistratum adparet, ut non solum praestantissima artis opera consociata proponeret, sed etiam simul legentes delectaturus res quasdam insolitas et miras admisceret. sic Indi imaginem recepit, sic centauri, denique Memnonis statuam, de qua ita exposuit, ut nihil fere de figura et de arte referret, sed solius miraculi hac aetate celeberrimi descriptione totum caput implet.

Ceterum si quis Callistrati librum recte aestimare velit, id respiciat necesse est eum in artis miraculis explicandis id quoque egisse, ut quantam vim haberet facultas eloquentiae ostenderet. etenim ut Philostratus minor, sic ille quoque docere voluit artem oratoriam in certamine cum fingendi arte ineundo non inferiorem esse. quae res inprimis ex comparatione illa elucet in capite

---

1) ex marmore albo Bacchae (cf. 48, 2 ἐκ λίθου Παρίου) et Narcissi (54, 4) signa facta sunt, ex nigro imago Indi (52, 3), ex aere simulacra Amoris Occasionis Orphei Bacchi ephebi. satyri Memnonis centauri Medae statuae ex lapide effictae esse dicuntur (genere et colore lapidis non accuratius indicatis). quaenam materia ad Aesculapii signum fabricandum adhibita sit non indicatur; est tamen cur conicias statuam e marmore exsculptam fuisse.

altero ultimo inter Scopam et Demosthenem instituta (49, 7 sqq.). itaque dum ingenio suo indulgens longius exspatiatur eaque interpretatur quae ipse statuae quam illustraturus est subicit, in adfectibus describendis fines arti natura constitutos excedit et de corporum summa cute, de coloribus variantibus aliisque rebus multa profert, quae tamquam vana commenta et somnia abiicienda esse nemo non intellegit.

θήλειαν ὄραν ἀποκλίνουσι βολαῖς τε ὀφθαλμῶν ἀπλᾶ
 ἐκβλεπούσαις καὶ παρειᾶς ἄνθει καὶ τῇ πρὸς ἕκαστα
 ὀρμῇ εὖ μάλα τὸ θῆλυ ἐλέγχουσαι, ἥδι δὲ ἡ ἀναχαιτί-
 25 ζουσα τὴν κόμην καὶ βλοσυρὰ σὺν ἀβρόττηι ἀψίκα
 μάλα διελεγχθήσεται τὴν φύσιν καὶ τὸ ξὺν ἀνάγκῃ 5
 ἐπίπλαστον ἐκδῦσα τὸν Ἀχιλλέα ἐκδείξει· λόγου γὰρ
 ἐς τοὺς Ἑλληνας ἐμπεσόντος τοῦ τῆς Θετίδος ἀπορ-
 ρήτου στέλλεται Διομήδης ξὺν Ὀδυσσεὶ ἐπὶ τὴν Σκῦρον
 30 διελέγοντες, ὅπη ταῦτα ἔχει. (4) ὄρᾳς δὲ ἄμφω τὸν
 392 K. μὲν καὶ βεβουθισμένον τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀκτίνα διὰ 10
 πανουργίαν οἶμαι καὶ τὸ διαθρεῖν τι αἰεῖ, ὁ δὲ τοῦ
 Τυδέως ἔμφρων μὲν, ἔτοιμος δὲ τὴν γνώμην καὶ τὸ
 δραστήριον προτείνων. κατόπιν δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τῇ
 5 σάλπιγγι σημαίνων τί δὴ βούλεται καὶ τί τὸ ἦθος τῆς
 γραφῆς; (5) σοφὸς ὢν Ὀδυσσεὺς καὶ ἱκανὸς τῶν ἀδή- 15
 λων θηρατῆς πρὸς τὸν τῶν θηρωμένων ἔλεγχον μηχαν-
 νᾶται <τὰ> νῦν· ὄψας γὰρ ἐς τὸν λειμῶνα ταλάρους τε
 καὶ ὄσα παισὶ κόραις ἐς παιδιὰν εὐπρεπῆ καὶ πανο-
 10 πλίαν, αἱ μὲν οὖν Λυκομήδους ἐς τὸ οἰκεῖον χωροῦσιν,
 ὁ δὲ τοῦ Πηλέως ταλάροις μὲν καὶ κερκίσι χαίρειν 20
 λέγει παραλιπὼν αὐτὰ ταῖς κόραις ἤδη, ἐς δὲ τὴν
 πανοπλίαν ὀρμήσας γυμνοῦται τε τὸ ἐντεῦθεν **

(excidit in F folium, huius editionis fere versus L)

(1) ** σθαι. ὁ δὲ Πύρρος οὐκ ἄγροικος ἔτι οὐδ'
 15 ἐν ἀρχαῖσφ σφριγῶν, οἷα βουκόλων νεανιεύματα, ἀλλ'

1 ἀπαλὰ Olearius* [ἀπαλὰ ἐκβλεπούσαις] Kayser || 2 ἀνθη
 aP ἀνθη Iacobs || 3 ἥδι Iacobs ΗΔΙ F ἥδιον aP || 9 ἔ F | τὸν
 μὲν ὡς βεβουθισμένους Iacobs || 10 [κα] Hercher || 16 θηρα-
 τῆ aP || 17 τανὺν aP νῦν F || 20 ταλάροις aP ταράροις F ||
 22 intercidisse et ultimam partem huius imaginis et initium in-
 sequentis intellexit Iacobs. priorem imaginem sequitur gemella,
 quae illi ex altera parte respondet. titulus ei fuit ΠΤΡΟΣ
 ΕΝ ΣΚΤΡΩΙ

ἤδη στρατιώτης. ἔσθη μὲν γὰρ ἀκοντίῳ ἐπερείσας
 ἑαυτὸν καὶ ἀποβλέπων ἐς τὴν ναῦν, ἐσθῆς δὲ αὐτῷ
 φοινικίς ἐξ ὤμου ἄκρου ἐς τὴν ἀριστερὰν ἀνειλημμένη
 20 χεῖρα καὶ λευκὸς ὑπὲρ γόνυ χιτῶν, τὸ δὲ ὄμμα αὐτῷ
 γοργὸν μὲν, οὐκ ἐν ὀρμῇ δέ, ἀλλ' ἐν ἀναβολαῖς ἔτι καὶ 5
 τῷ ἀσχάλλειν τῇ τριβῇ καὶ ἀνατυποῖ τι ἢ γνώμη τῶν
 ἐν Ἰλίῳ μικρὸν ὕστερον. ἡ κόμη νῦν μὲν ἡσυχάζοντος
 ἐπικρέμαται τῷ μετώπῳ, ὀρμήσαντος δὲ ἀτακτῆσαι συ-
 25 ἀπονεύουσα ταῖς τοῦ θυμοῦ κινήσεσιν. (2) αἱ δὲ ἀνα-
 σκιρτῶσαι ἄνετον αἴγες καὶ τὰ ἀτακτοῦντα βουκόλια 10
 καὶ ἡ ἐν μέσοις ἐρριμμένη κορύνῃ σὺν καλαύροπι
 τοιοῦδε, ὧ παῖ, λόγου ἔχεται· ἀχθόμενος τῇ μητρὶ καὶ
 τῷ πάππῳ τῆς ἐν τῇ νήσῳ ἔδρας, ἐπειδὴ ἐπ' Ἀχιλλεῖ
 30 τεθνεῶσι δείσαντες περὶ τῷ παιδί ἀπάμοτον ἐποίησαντο
 τὴν τοῦ Πύρρου ἔξοδον, αἰπολίους τε καὶ βουσίην ἑαυτὸν 15
 K. ἐπίστησιν ἀπαυχενίζων τοὺς ἀτιμάζοντας τὴν ἀγέλην
 τάφους, οἳ δὴ πρὸς τῷ ἐν δεξιᾷ δεικνυνται ὄρει.
 (3) λογίον δὲ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐμπεσόντος, ὡς οὐκ
 ἄλλῳ τῷ ἀλωτὸς ἔσοιτο ἢ Τροία πλὴν τοῖς Αἰακίδασι,
 5 στέλλεται ὁ Φοῖνιξ ἐς τὴν Σκῦρον ἀνάξων τὸν παῖδα 20
 καὶ καθορμισάμενος ἐντυγχάνει οἱ οὐκ εἰδοῦτι οὐκ εἰδὼς
 πλὴν ὅσα τὸ ἄβρον τε καὶ ἄδρον τοῦ εἶδους ὑπεδείκνυ
 αὐτὸν Ἀχιλλέως εἶναι παῖδα. κἀντεῦθεν γνωρίζας, ὅς
 εἴη, ἔκπυστος γίνεται τῷ τε Λυκομήδει καὶ τῇ Δηϊδα-
 10 μείῳ. (4) ταῦθ' ἢ τέχνη βραχεὶ τούτῳ γράμματι ἀνα- 25
 διδάσκειν ἡμᾶς ἐθέλει, γέγραπται δὲ ὡς καὶ ποιηταῖς
 ᾧδὴν παρασχεῖν.

2 ἐσθῆς... φοινικίς F Morelli ἐσθῆς... φοίνικες α P || 3 ὤμου
 F Morelli ἔμου α P || 5 καὶ del. Kayser* || 8 ἀτακτῆσαι F ἀτα-
 κτήσαι Iacobs ἀτά κτήσαιεν α P || 13 <ὑπὲρ> τῆς Kayser ||
 17 ἐνδείκνυνται α P* || 22 ἀπεδείκνυ α P

(β') ΜΑΡΣΤΑΣ

(1) Καθήρηται ὁ Φρούξ, βλέπει γοῦν ἀπολαῶδς
 15 ἤδη διὰ ξύνεσιν ὧν πείσεται καὶ ὕστατα δὴ ἀύλησαι
 πεπίστευκεν οὐκ ἐς καιρὸν ἐς τὸν τῆς Λητοῦς θρασυ-
 νάμενος, ἔρριπταί τε αὐτῷ ὁ ἀύλδς ἄτιμος μὴ αὐλεῖν 5
 ἔτι, ὡς καὶ νῦν ἀπάδων ἐλήλεγεται καὶ παρέστηκε
 μὲν τῇ πίτνι, ἀφ' ἧς κρεμασθήσεσθαι οἶδε ταύτην
 20 ἑαυτοῦ καταδικασάμενος δίκην ἀσκὸς δεδάσθαι. (2) ὑπο-
 βλέπει δὲ ἐς τὸν βάρβαρον τοῦτον τὴν ἀκμήν τῆς
 μαχαίρας παρακονώμενον ἐς αὐτόν· ὄραξ γάρ που, ὡς 10
 αἱ μὲν χεῖρες ἐς τὴν ἀκόνην αὐτῷ καὶ τὸν σίδηρον,
 ἀναβλέπει δὲ ἐς τὸν Μαρσύαν γλαυκιῶν τῷ ὀφθαλμῷ
 25 καὶ κόμην τινὰ διανιστὰς ἀγρίαν τε καὶ αὐχμῶσαν. τὸ
 δὲ ἐπὶ τῆς παρειᾶς ἔρευθος φονῶντος οἶμαι καὶ ἡ
 ὀφρῦς δὲ ὑπέρκειται τοῦ ὕμματος ἐς αὐγὴν ξυνηγμένη 15
 καὶ διδοῦσά τι τῷ θυμῷ ἦθος, ἀλλὰ καὶ σέσηρεν
 ἄγριόν τι ὑπὸ τῶν μελλόντων αὐτῷ δρᾶσθαι, οὐκ
 30 οἶδ' εἴτε χαίρων εἴτε καὶ ἀνοιδούσης ἐς τὴν σφαγὴν
 395 κ. τῆς γνώμης. (3) ὁ δὲ Ἀπόλλων γέγραπται διαναπαύων
 ἑαυτὸν ἐπὶ πέτρας τινός, ἡ λύρα δὲ ἐν ἀριστερεῇ χει- 20
 μένῃ ἔτι πλήττεται ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς λαϊᾶς ἐμπι-
 τούσης ἡρεμαίως καὶ οἶον διαψαλλούσης. ὄραξ δὲ καὶ
 5 ῥάθυμον τὸ τοῦ θεοῦ εἶδος καὶ μειδίημα ἐπανθούν
 τῷ προσώπῳ, ἢ τε χεῖρ ἢ δεξιὰ ἐπίκειται τῷ κόλπῳ,

8 ὑποβλέπει F Salmasius ὑποκλέπτει aP || 10 παρακο-
 νώμενον F anon. Ald. Gott. Boettiger παρακονώμενον aP ||
 15 αὐγὴν F αὐτὴν Iacobs ὄραξ anon. Ald. apud Olearium ||
 17 ὑπέρ aP | <καὶ> οὐκ aP* || 22 διαψαλλούσης] νῆ Δί' ἀταλ-
 λούσης Iacobs* | ὄραξ F ὄρα aP ὄρα Morelli* || 23 τὸ ῥάθυμον
 τοῦ Iacobs || 24 προσώπῳ Olearius ἀσώπῳ F

πρώως ξυνέχουσα τὸ πλήκτρον, καταρραθυμουμένη ὑπὸ τοῦ ἐς τὴν νίκην χαίροντος. αὐτοῦ καὶ ὁ ποταμὸς τοῦ
 10 *Μαρσούα* ἐπωνυμίαν ἀμείψων. (4) ὄρα μοι καὶ τὴν τῶν *Σατύρων* ἀγέλην, οἷα θρηνοῦντες τὸν *Μαρσούαν* γεγράφεται, ὡς ἐπιφαίνοντες τὸ ἀγέρωχον καὶ ἀνε- 5
 σκιρτηκὸς ξὺν τῷ ἀνιᾶσθαι.

(γ') ΚΤΝΗΓΕΤΑΙ

(1) Τί δ' οὐκ ἂν εἴποις περὶ τούτων, οὓς ἄγει
 15 μὲν ἀπὸ θήρας ἢ γραφῆ, πηγὴν δ' αὐτοῖς ἀναδίδωσιν ἀκραιφνή ποτίμον τε καὶ διαυγοῦς νάματος; ὄρα δέ 10
 που καὶ τὸ περὶ τὴν πηγὴν ἄλσος, φύσεως ἔργον οἶμαι τῆς σοφῆς· ἰκανὴ γὰρ πάντα, ὅσα βούλεται, καὶ δεῖται τέχνης οὐδέν, ἢ γε καὶ τέχναις αὐταῖς ἀρχὴ καθέστηκε.
 20 (2) τί γὰρ ἐνδεῖ πρὸς τὴν τῆς σκιᾶς παρασκευήν; αἰδὼ μὲν ἡμερίδες ἄγροια ἀνερπύσασαι τῶν δένδρων ξυμ- 15
 βεβλήκασι τοὺς τῶν κλημάτων κορύμβους ἄλλον ἄλλω συνδέουσαι, σμίλαξ δὲ αὐτὴ καὶ κιττὸς ὁμοῦ τε καὶ καθ' ἐν διασχόντες πυκνὸν τινα τοῦτον καὶ ἡδῖω
 25 τέχνης ὄροφον ἡμῖν παρέχουσιν. ὁ δὲ τῶν ἀηδόνων χορὸς καὶ τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων μουσεῖα σαφῶς ἡμῖν 20
 τὰ τοῦ μελιχροτάτου *Σοφοκλέους* ἐπὶ γλώτταν ἄγει
 πυκνότεροι δ'
 εἶσω κατ' αὐτὸν εὐστομοῖσ' ἀηδόνες,
 30 εἰπόντος. (3) ἀλλ' ὃ γε τῶν θηρευτῶν ὄμιλος ἡδεῖς

3 *μαρσούα* F πορσίον α πρότον P; *Μαρσούου* anon. Ald. Gott., *Olearius* <ὁ> τοῦ *Μαρσούα* *Iacobs* | τὴν om. α P* ||
 9 θ δ' αὐτοῖς F *Salmasius* δὲ ἀπὸ τῆς α P (οἷς s. ἦς) || 10 ὄρα α P ||
 15 αἱ ἡμερίδες α αἱμερίδες P αἱ ἡμ. *Morelli** | τῶν δένδρων
 post συνδέουσαι transponit *Kaysers**; τῶν δένδρων <ἔνω>
Schenkl, ἄνω ἐρπύσασαι *Arnim* || 16 ἄλλο ἄλλω *Olearius* ||
 22 πυκνότεροι *Olearius* e *Sophocle*, πυκνότερον F, πυκνότεροι
 codd. apud *Suidam* s. v. *Ιρως*

396 K. μὲν καὶ στιφροὶ καὶ πνέοντες ἔτι τὸν ἐν τῇ θήρᾳ
 θυμόν, ἄλλος δὲ ἄλλο τι πράττοντες διαναπαύουσι
 σφᾶς αὐτούς. οἶον, ὡ θεοί, καὶ ὡς ἡδὺ τὸ σαφές τῆς
 τέχνης καὶ ὡς ἔστιν ὄραν τὴν ἐκάστου τύχην. στιβάς
 5 μὲν αὐτοσχέδιος αὐτῇ δικτύων οἶμαι ξυγκειμένη δέχεται
 τοὺς ἄρχοντας, καλὸν εἰπεῖν, τῆς θήρας. (4) καὶ πέντε
 μὲν οὗτοι. ὄρας δὲ τὸν μεσαιτάτον αὐτῶν, ὡς διε-
 γείρας ἑαυτὸν ἔστραπται πρὸς τοὺς ὑπερκατακειμένους
 10 τὸν ἑαυτοῦ, μοι δοκεῖν, ἄθλον ἀφηγούμενος καὶ τὸ
 καταβαλεῖν θάτερον τῶν θηρίων πρῶτος, ἃ δὴ τῶν
 δρυῶν ἐξήρτηται δικτύοις, ἔλαφος οἶμαι καὶ σῦς ἐγκεί-
 μενα. ἢ γὰρ οὐκ ἐπῆρθαι σοι δοκεῖ καὶ χαίρειν τῷ
 ἔργῳ; οἱ δ' ἄτενές μὲν ὄρασιν ἐς αὐτὸν ἀφηγούμενον,
 15 ἄτερος δὲ σφῶν ἐναποκλίνας ἑαυτὸν τῇ στιβάδι διανα-
 παύει πον καὶ αὐτὸς τάχα ἀναγράφων τι τῆς θήρας
 οἰκείον ἔργον. θάτερον δὲ τοῦ ξυσσιτίου κέρας <δ>
 πρὸς τῷ μεσαιτάτῳ κύλικος ἡμιδεοῦς ἐν θατέρῳ ταῖν
 χερσὶν οὔσης τὴν δεξιᾶν ὑπὲρ κεφαλῆς περιαγαγῶν
 20 τὴν Ἀγροτέραν ἄδειν μοι δοκεῖ, ὁ δὲ ἐς τὸν διάκονον
 ὄραῶν σοβεῖν κελεύει τὴν κύλικα. (5) σοφός τε ὁ
 ζωγράφος καὶ ἀκριβής τὴν χεῖρα· ἀνασκοποῦντι γὰρ
 πάντα παραλέλειπται οὐδὲ τῶν ὀπαόνων οὐδέν· ὁδὶ
 μὲν γὰρ τρύφος δένδρον κατειληφὼς κάθηται ἐνεσκευ-
 25 ἀσμένος, ὡς εἶχεν ἐν τῷ περὶ τὴν θήραν δρόμῳ, κάκ
 πήρας ἐνημμένης αὐτῷ δειπνῶν, δευεῖν δὲ κυνῶν ὁ μὲν
 ἐκτελίας ἑαυτὸν πρὸ αὐτοῦ ἐσθίει, ὁ δὲ τοῖς ὀπισθίοις

1 στιφροὶ Olearius στιφροὶ F || 5 'fort. δικτάμων' Kayser || 7 ὡς δὴ ἐγείρας vel ὡς ὑπεγείρας Kayser || 15 ποθὲ καὶ αὐτός in mg. et τάχα s. v. F | ἀναγράφων Reiske || 16 <δ> Olearius <ὁ μὲν> Iacobs* || 18 ὑπὲρ <τῆς> a P* || 22 ὁδὶ F (ὁ ex ἡ) Iacobs ἡδίων a P ἴδιον· ὁ Hamaker ὁδε Olearius* || 24 κάκ Iacobs καὶ F || 25 πήρας F Morelli πείρας a P

ἐνοκλάσας ἀνέχει τὴν δέρην ἐνδεχόμενος τὰ ἐς αὐτὸν
 30 ἀπορριπτούμενα, ὁ δὲ πῦρ ἀνάψας καὶ ἐνθεις τῶν
 σκευῶν, ὅσα πρὸς τοῦτο χρηστά, τὰ πρὸς τὴν δαῖτα
 ἄφθονα παρέχει σφίσι μάλᾳ ἐπισπέρχων αὐτὸς ἑαυτὸν,
 40 ἀσκός τε οὗτος εἰκῆ ἔρριπται ποτὸν ἀπαντλεῖν τῷ βου- 5
 λομένῳ δυεῖν τε θεραπεύοντιν ὁ μὲν δαιτρός οἶμαι
 μοίρας τέμνειν φησὶ τῆς ἰσαίας ἐπιμελούμενος ἐν τῷ
 ἀποτέμνειν, ὁ δ' ὑπέχει τὸ ὑποδεξόμενον τὰς μοίρας
 5 ἰσας που ἀπαιτῶν εἶναι. τὸ γὰρ ἐν θήρᾳ κατὰ γε
 τοῦτο διαλλάττον ἐς τύχην οὐδέν. 10

(δ') ΗΡΑΚΛΗΣ Η ΑΧΕΛΩΙΟΣ

(1) Ζητεῖς ἰσως, τίς ἡ κοινωνία δράκοντός τε, ὅς
 ἐνταῦθα πολὺς ἀνέστηκεν ἐγείρας τὸν πῆχυν κατὰ
 10 νῶτα δαφουινὸς καὶ γένεια καθιεις ὑπ' ὀρθῆ καὶ

1 ἐνδεχόμενος Arnim || 2 ἄψας αP || 6 θεραπεύοντιν (οἶν ex
 ων) F' || 12 tres figuras iuxta in tabula compositas fuisse, ser-
 pentem, taurum, denique virum barbatum, cuius in capite cornua
 taurina prominebant, O. Iahn eph. arch. a. 1862, p. 317sq. recte
 intellexit. pictura autem in duas vel fortasse etiam tres partes
 divisa erat. certe enim pictor et ea exhibuerat quae certamen
 proxime praecesserunt et pugnae exitum, qua Hercules Ache-
 loum altero cornu defracto prostraverat, ita tamen ut ambigi
 possit, utrum vincens an victor Hercules depictus fuerit. nam
 utrum pictor quoque Herculem cornu Acheloi Deianirae offe-
 rentem proposuerit an Philostratus, dum dilucide et conspicue
 res exponere studet, quasi abreptus oratione ferventi ea quae
 certamen sequebantur tamquam praesentia effinxerit sane dubi-
 tari potest. in ectypo basis tripodis Nabuli repertae, quae nunc
 est in museo Constantinopolitano (v. Mitteilungen des deutschen
 Palaestinavereins VII tab. 3) Achelous conspicitur hominis bar-
 bati cornibusque taurinis instructi formam et figuram gerens.
 cornu eius ante Herculis pedes iacentis sinistrum defractum
 est atque ex vulnere flumen effundi videtur. cf. Furtwaenglerum
 in Roscheri Lex. myth. I 2245. || 13 πῆχυν] ἀλόγενα Iacobs*;
 cf. Mel. Vind. XXI 45

πριονωτῇ τῇ λοφιᾷ βλέπων τε δεινωῶς δεδορκὸς καὶ
 ἰκανὸν εἰς ἐκπληξιν ἀγαγεῖν, ταύρου τε, ὃς ὑπὸ τοσαύτῃ
 κεραλα γυρώσας τὸν ἀχένα καὶ διασκάπτων τὴν ἐν
 ποσὶ γῆν ὡς ἐς ἐμβολὴν ἵεται, καὶ ἀνδρὸς τούτου ἡμί-
 15 θηρος· βοῦπρωρα μὲν γὰρ αὐτῷ πρόσωπα καὶ γενεῖαι εἰς
 ἀμφιλαφῆς πηγαί τε ναμάτων ἐκπλημμυροῦσαι τοῦ
 γενεῖου. τό τε συνερρηκὸς ὡς ἐς θεῖον πλήθος καὶ
 ἢ ἐν μέσοις κόρη, νύμφη τις οἶμαι, τουτὶ γὰρ χρῆ
 νοεῖν τῷ ἀμφ' αὐτὴν κόσμῳ, καὶ γέρον οὗτος ἐν
 20 ἀθύμφ τῷ εἶδει νεανίας τε ἐκδυόμενος λεοντῆς καὶ
 ῥόπαλον ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων ἡρώϊνη τέ τις αὐτῆ
 στιφυρὰ καὶ πρὸς λόγον τῷ μύθῳ τῆς Ἀρκάδων τροφῆς
 φηγῶ ἔστεμμένη. Καλυδῶν οἶμαι ταῦτα. (2) τίς δὲ
 ὁ τῆς γραφῆς λόγος; Ἀχελῷος ὁ ποταμὸς, ὃ πατ, Δημι-
 25 νεύρας τῆς Οἰνέως ἐρῶν τὸν γάμον σπεύδει καὶ Πειθῶ
 μὲν ἄπεστι τῶν δρωμένων, ἄλλος δὲ ἄλλοτε δοκῶν
 ὑπὸ τοῖς ὀρωμένοις εἰδῆσιν ἐκπλήξειν ἡγείται τὸν
 Οἰνέα. τοῦτον γὰρ εἶναι γίνωσκε τὸν ἐν τῇ γραφῇ,
 30 κατηφῇ δὲ ἐπὶ τῇ παιδί Δημιεύρα ἀθύμως τὸν μνη-
 398 K. στήρα δρώση. γέγραπται γὰρ οὐκ αἰδοῖ τὴν παρειαὶ
 ἔξανθοῦσα, ἀλλὰ περὶδεῆς οἶα πέλλεται τῷ παρὰ φύσιν
 τῆς συζυγίας. ἀλλ' ὁ μὲν γενναῖος Ἡρακλῆς ὁδοῦ
 πάρεργον φασὶν ἐκουσίως ὑφίσταται τὸν ἄθλον.

1 δεδορκὸς F Wytttenbach δεδορκῶς aP || 2 ἐς Kayser* | ταύρου
 Wakefield γαύρου F' (e corr.) γαύρου aP | τὲ e corr. F' m 1 |
 post τε add. ἵππου F' (sed in ras. duarum litterarum m 2
 scriptum in versu ultimo ita, ut fines eius aliquantum excedat;
 ὃς in versus sequentis initio adiecit m 1) aP | [ἵππου] Kayser
 Ἰταμοῦ Brunn πυρίππου Jacobs || 5 πρόσωπα Morelli ἄσωπα F
 ἄσωπα aP || 10 ἐκδυόμενος λεοντῆν O. Iahn, Arch. Zeitung a. 1862
 p. 319, adn. 14; cf. Philostr. mai. Imagg. II 21, 1 || 12 ἀρκά-
 δων F Kayser ἀρκάδίας aP || 19 δὲ] δῆ Schenkl incl. Kayser |
 [Δημιεύρα] Kayser

5 (3) καὶ τὰ μὲν ἐν ἀναβολαῖς ταῦτα, ἰδοὺ δὲ καὶ ὡς
 ξυνεστήκασιν ἤδη, καὶ ὅσα μὲν ἐν ἀρχαῖς τῆς διαμάχης
 θεοῦ τε καὶ ἀτρέπτου ἥρωος ὑπονοεῖσθω, τὸ δ' αὖ
 τέλος ὁ μὲν ἐς βούκερων ἀναμορφώσας ἑαυτὸν ὁ πο-
 ταμὸς ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα ὤρμησεν, ὁ δὲ τῇ λαῖᾳ τοῦ 5
 10 δεξιοῦ λαβόμενος κέρως θάτερον τῷ ῥοπάλῳ τῶν κρο-
 τάφων ἐκπρεμνίζει κἀντεῦθεν ὁ μὲν αἵματος ἤδη
 μᾶλλον ἢ νάματος ἀφίησι κρουνοὺς ἀπαγορεύων, ὁ δὲ
 Ἡρακλῆς γανόμενος τῷ ἔργῳ ἐς τὴν Δηϊάνειραν ὄρᾳ
 καὶ τὸ μὲν ῥόπαλον αὐτῷ ἐς γῆν ἔροπιται, προτείνει 10
 15 δὲ αὐτῇ τὸ τοῦ Ἀχελφού κέρως οἶον ἔδνον τοῦ γάμου.

(ε') ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΝ ΣΠΑΡΓΑΝΟΙΣ

(1) Ἀθύρεις, Ἡράκλεις, ἀθύρεις καὶ γελᾶς ἤδη τὸν
 ἄθλον, ἐν σπαργάνοις ὦν καὶ ταῦτα, καὶ τοὺς ἐξ Ἡρας
 δράκοντας ἐκάτερον ἐκατέρᾳ χειρὶ ἀπολαβῶν οὐδὲν ἐπι- 15
 20 στρέφη τῆς μητρὸς ἐκφρονος παρεστῶσης καὶ περι-
 δεοῦς. ἀλλ' οἱ μὲν ἤδη παρῆνται μηχανύαντες ἐς γῆν
 τοὺς ὀλοὺς καὶ τὰς κεφαλὰς ἐπικλίναντες ταῖς τοῦ
 νηπίου χερσὶν ὑποφαινούσας τι καὶ τῶν ὀδόντων·
 κάρχαροι δὲ οὗτοι καὶ λάδεις λοφιαί τε αὐτοῖς ὑπὸ 20
 25 τοῦ θανάτου ἐς θάτερα ἐπικρεμείς καὶ τὰ ὕμματα οὐ
 δεδοκῶτα ἢ τε πολλὴ οὐκ ἐξανθοῦσα χρυσῶ καὶ φο-
 υικὶ ἔτι οὐδὲ πρὸς τὰς τῆς κινήσεως τροπὰς ὑπανγά-
 ξουσα, ἀλλ' ὑπωχρος καὶ ἐν τῷ δαφονῶ πελιδνῇ.
 (2) τὸ δὲ τῆς Ἀλκμήνης εἶδος ἀνασκοποῦντι ἀναφέ- 25
 30 ρειν μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκπλήξεως δοκεῖ, ἀπιστεῖ δὲ

5 ὤρμηκεν Iacobs* || 9 γανόμενος F' corr. Iacobs || 21 ἐπι-
 κρεμείς F' corr. a || 24 πελιδνός aP* || 26 ἀπὸ F' αὐτό aP;
 ἀπὸ inclusit Kayser, sed postea sententiam mutavit

399 κ. νῦν οἷς ἤδη ὄρα, ἢ δ' ἐκπληξίς αὐτήν οὐδὲ λεχῶ κεί-
 σθαι ξυνεχώρησεν· ὄρας γάρ που, ὡς ἄβλαντος καὶ
 μονοχίτων ἀναπηδήσασα τῆς εὐνῆς σὺν ἀτάκτῳ τῇ
 κόμῃ τὰς χεῖρας ἐκπετάσασα βοᾷ, θεράπαιναί τε, ὅσαι
 5 παρῆσαν τικτούσῃ, ἐκπλαγεῖσαι ἄλλη ἄλλο τι προσδια-
 λέγονται τῇ πλησίον. (3) οἱ δὲ ἐν ὄπλοις οὗτοι καὶ
 ὁ γυμνῷ τῷ ξίφει ἔτοιμος οἱ μὲν Θηβαίων ἔκκριτοι
 βοηθοῦντες Ἀμφιτρύωνι, ὁ δ' ὑπὸ τὴν πρῶτην ἀγγε-
 10 λίαν σπασάμενος τὸ ξίφος εἰς ἄμυναν ὁμοῦ ἐπέστη τοῖς
 δρωμένοις, καὶ οὐκ οἶδ' εἴτε ἐκπέπληγεν εἴτε χάριαι
 λοιπόν· ἢ μὲν γὰρ χεῖρ ἔτ' ἐν τῷ ἐτοίμῳ, ἢ δὲ τῶν
 ὀφθαλμῶν ἔννοια χαλινὰ τῇ χειρὶ ἐπίστησιν, οὐδὲ
 ἔχοντος, ὅ τι καὶ ἀμύναιτο, καὶ χρησμοῦ προμηθεῖας
 15 δεόμενα τὰ παρόντα ὄρωντος. (4) ταῦτά τοι καὶ ὠδὴ
 πλησίον ὁ Τειρεσίας θεσπίζων οἶμαι ὁπίσθιος ὁ νῦν ἴ
 ἐν σπαργάνοις ὣν ἔσται, γέγραπται δὲ ἐνθεος καὶ
 μαντικὸν ἐπασθμαίνων. (5) γέγραπται καὶ ἡ Νῆξ ἐν
 εἶδει, ἐν ἣ ταῦτα, λαμπαδίῳ καταλάμπουσα ἐαυτήν, ὡς
 20 μὴ ἀμάρτυρος τοῦ παιδὸς ὁ ἄθλος γένηται.

(ς') ΟΡΦΕΥΣ

20

(1) Ὅρφέα τὸν τῆς Μούσης θέλξει τῇ μουσικῇ
 καὶ τὰ μὴ μετέχοντα λόγον λογοποιοί φασι πάντες,
 25 λέγει δὲ καὶ ὁ ζωγράφος· λέων τε οὖν καὶ σῦς αὐτῷ
 πλησίον ἀκροαταὶ τοῦ Ὅρφέως καὶ ἔλαφος καὶ λαγῶς

2 ἄβλαντος F Hemsterhuys ἄβλαντος a P || 3 ξὺν Kayser* ||
 16 ὦν om. a P* || 17 ἢ Νῆξ ἐν εἶδει] Philostratus ea respexit
 quae apud maiorem leguntur I 2, 1, p. 6, 19 γέγραπται δὲ ἡ
 Νῆξ οὐκ ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ et II 22, 2, p. 110, 3
 ὁ Ἄπνος ἐν εἶδει. ceterum utrum recte feminam facem geren-
 tem Noctem nominaverit an ea potius Luna (Σελήνη) dicenda
 sit, in dubio esse putamus || 19 ἀμάρτυρος F, corr. a P

οὐκ ἀποπηθῶντες τῆς ὀρμῆς τοῦ λέοντος, καὶ ὄσοις ἐν
 θήρᾳ δεινὸς ὁ θήρ, ξυναγελάζονται αὐτῷ χαθύμφ νῦν
 30 ῥάθυμοι. σὺ δὲ μηδὲ τοὺς ὄρνιθας ἀργῶς ἰδῆς, μὴ
 τοὺς μουσικοὺς μόνον, οἷς ἐνευστομεῖν τοῖς ἄλσεσιν
 ἔθος, ἀλλ' ὄρα μοι καὶ τὸν κραγέτην κολοῖδον καὶ 5
 κ. τὴν λακέρυξαν αὐτὴν καὶ τὸν τοῦ Διὸς ἀετόν. ὁ μὲν,
 ὁποῖος ἄμφω τῷ πτέρυγε ταλαντεύσας ἐξ ἑαυτοῦ ἀτενὲς
 ἐς τὸν Ὀρφέα βλέπει, οὐδ' ἐπιστρεφόμενος τοῦ πτωκὸς
 πλησίον ὄντος, οἱ δὲ ξυγκλείσαντες τὰς γένυς ὄ(λοι)
 5 εἰσὶ τοῦ θέलगοντος, λύκοι τε οὗτοι καὶ ἄρνες ἀναμίξ, 10
 ἧ τεθηπότες. (2) νεανιεύεται δέ τι καὶ μείζον ὁ
 ζωγράφος· δένδρα γὰρ ἀνασπάσας τῶν οἰζῶν ἀκροατὰς
 ἄγει ταῦτα τῷ Ὀρφεὶ καὶ περιύστησιν αὐτῷ. πεύκη
 τε οὖν καὶ κυπάριττος καὶ κληθρος καὶ αἰγειρος
 10 αὐτῆ καὶ ὅσα ἄλλα δένδρα ξυμβαλόντα τοὺς πτόρ- 15
 θους οἶον χείρας περὶ τὸν Ὀρφέα ἔσθηκε καὶ τὸ θεά-
 τρον αὐτῷ ξυγκλείουσιν οὐ δεηθέντα τέχνης, ἴν' οἱ τε
 ὄρνιθες ἐπ' αὐτῶν καθέξοιντο καὶ ἐκείνος ὑπὸ σκιᾷ
 μουσουρροίῃ. (3) ὁ δὲ κάθηται ἀρτίχρονον μὲν ἐκβάλλ-
 15 λων ἰουλον ἐπιρρέοντα τῇ παρειᾷ, τιάραν δὲ χρυσαυγῆ 20
 ἐπὶ κεφαλῆς αἰωρῶν τό τε ὄμμα αὐτῷ ξὺν ἀβρόττητι
 ἐνεργὸν καὶ ἐνθεον αἰετῆς γνώμης εἰς θεολογίαν τει-
 νούσης. τάχα δέ τι καὶ νῦν ἕδει καὶ ἡ ὀφρῦς οἶον
 20 ἀποσημαίνουσα τὸν νοῦν τῶν ἄσμάτων ἐσθῆς τε αὐτῷ

2 ῥάθυμοι (ex ῥάθυμοι) F' || 7 ὁπόσος Kayser | ἔξω ἑαυτοῦ
 Piccolos || 9 ὄλοι Morelli ὄ... (spatium trium litt.) F' ὁ aP ||
 11 ἧ Iacobs ἧ F' καὶ anon. Ald. Olear. || 14 κληθρος ex
 κληρος F' || 19 in describendis Orphei habitu cultuque Philo-
 stratus iis usus est quae apud maiorem I 10, 3, p. 22, 9 sqq.
 de Amphione leguntur || 21 ξὺν F' Iacobs ξυνὸν aP ξυνὸν
 Olearius ξύννον Salmasius || 22 τῆς ex τοῖς F' || 23 <ἕται>
 ἡ ὁ. Iacobs* || 24 ἐσθῆς τὲ F' Wyttenbach ἐσθῆς τε aP

μετανθοῦσα πρὸς τὰς τῆς κινήσεως τροπᾶς, καὶ τοῖν
 ποδοῖν ὁ μὲν λαῖδς ἀπερείδων εἰς τὴν γῆν ἀνέχει τὴν
 κιδάραν ὑπὲρ μηροῦ κειμένην, ὁ δεξιὸς δὲ ἀναβάλλ-
 λεται τὸν ῥυθμὸν ἐπικροτῶν τοῦδαφος τῷ πεδίλῳ, αἱ
 25 χεῖρες δὲ ἡ μὲν δεξιὰ ξυνέχουσα ἀπρίξ τὸ πλῆκτρον
 ἐπιτέταται τοῖς φθόγγοις ἐκκειμένῳ τῷ ἀγκῶνι καὶ
 καρπῷ εἴσω νεύοντι, ἡ λαῖα δὲ ὀρθοῖς πλῆττει τοῖς
 δακτύλοις τοὺς μίτους. ἀλλ' ἔσται τις ἀλογία κατὰ
 σοῦ, ὃ Ὅρφευ, καὶ νῦν μὲν θηρία θέλγεις καὶ δένδρα,
 30 Θράτταις δὲ γυναιξὶν ἐκμελῆς δόξεις καὶ διασπά-
 σονται σῶμα, ᾧ καὶ θηρία φθεγγομένῳ εὐμενεῖς ἀκοῆς
 παρέσχευ.

(ξ') ΜΗΔΕΙΑ ΕΝ ΚΟΛΧΟΙΣ

401 K. (1) Τίς ἡ βλοσυρὸν μὲν ἐπισκύνιον ὑπὲρ ὀφθαλ-
 μῶν αἴρουσα, τὴν δὲ ὀφρῶν ἐννοίας μεστή καὶ ἱερο-
 15 πρεπῆς τὴν κόμην τό τε ὄμμα οὐκ οἶδ' εἶτε ἐρωτικὸν
 ἤδη εἶτε τι ἐνθεον ὑποφαίνουσα αὐγὴν τε ἄρρητον
 5 ἐκδεικνύσα τοῦ προσώπου τὴν θέαν; τουτί δὴ τὸ
 τῶν Ἡλιάδων γνῶρισμα· Μήδειαν οἶμαι χρῆ νοεῖν τὴν
 Αἰήτου. (2) ἐνορμισάμενος γὰρ τῷ Φάσιδι ὁ τοῦ *
 Ἰάσονος στόλος, ὅτε τὸ χρυσοῦν μετῆει δέρας, καὶ εἰς
 10 τὴν τοῦ Αἰήτου παρελθὼν πόλιν, ἐρᾷ ἡ κόρη τοῦ ξένου
 λογισμὸς τε ὑπείσιν αὐτὴν ἀήθης, καὶ ὃ τι μὲν πέπον-
 θευ, οὐκ οἶδεν, ἀτακτεῖ δὲ τὰς ἐννοίας καὶ τῇ ψυχῇ

1 τῶν κινήσεων aP*, cf. 13, 23; 33, 7 || 6 ἐπιτέταται Fa
 ἐπιτέτακται P Wyttenbach | ἐκκειμένῳ Iacobs ἐγκειμένῳ F ||
 11 σῶμα] σε, Kayser σ' οἶμαι H. Schenkl || 12 παρέσχε F ||
 17 αὐγὴν Gomperz αὐτήν F* | ἄρρητον F Wyttenbach ἄρρη-
 τον aP || 18 post ἐκδεικνύσα lacunam subesse suspicatus est
 Gomperz, qui καὶ λαμπρὰν παρέχουσα supplevit || 22 τὴν aP
 τὸν F || 24 οἶδεν Iacobs οἶδα F

ἀλύει. ἔσταλται δὲ οὐκ ἐνεργὸς νῦν οὐδὲ ἐν ξυνουσίᾳ
 τῶν κρειττόνων, ἀλλ' ὡς καὶ πολλοῖς ὄραν. (3) τὸ δὲ
 15 τοῦ Ἰάσονος εἶδος ἄβρον μὲν, οὐ μὴν ἔξω τοῦ ἐρρῶ-
 σθαι, ὄμμα τε αὐτῷ χαροπὸν ὑπόκειται τῷ τῆς ὀφρύος
 ἦθει φρονούσης τε καὶ παντὸς ὑπεραιρούσης τοῦ ἀντι- 5
 ξόου, ἰούλω τε ἦδη βρούει καθέρποντι καὶ ἡ κόμη
 ξανθὴ ἐπισαλεύει τῷ μετώπῳ, τὰ δέ γε τῆς στολής
 20 λευκὸν χιτῶνα ἔξωσται λεοντῆν ἐξηρημένους καὶ κρη-
 πίδα ἐνήπται, ἀκοντίῳ τε ἐπερείσας ἑαυτὸν ἔστηκε, τό-
 τε ἦθος τοῦ προσώπου οἶον μῆτε ὑπερφρονεῖν, ἀλδεῖται 10
 γάρ, μῆτε ὑποκείσθαι, θαρρεῖ γὰρ τὸν ἄθλον. (4) Ἔρως
 δὲ ἑαυτοῦ ποιεῖται ταῦτα καὶ τῷ τόξῳ ἐπερείσας ἑαυ-
 25 τὸν ἐναλλάξ τῷ πόδε ἴστησι τὸ λαμπάδιον ἐς τὴν γῆν
 τρέψας, ἐπειδὴ ἐν ἀναβολαῖς ἔτι τὰ τοῦ ἔρωτος.

(η) ΑΘΤΡΟΝΤΕΣ

15

(1) Οἱ ἐν Διὸς ἀυλῇ ἀθύροντες, Ἔρως οἶμαι
 κ. καὶ Γανυμήδης, εἴ τι χορῆ τὸν μὲν τῆ τιάρᾳ νοεῖν, τὸν
 δ' ἀπὸ τοῦ τόξου καὶ τῶν περῶν ἐς ἐπίγνωσιν ἔργειν.
 ἀθύρουσι μὲν οὖν ἀστραγάλοις οὗτοι, γεγράφεται δ' ὁ
 μὲν ὕβριστικῶς ἐπιτωθάζων ὁ Ἔρως καὶ πλήρη τῆς 20
 5 νίκης τὸν κόλπον ἀνασεῖων, ὁ δὲ θυεῖν ἀστραγάλου
 ἔτι τὸν μὲν καὶ αὐτὸν ἀπολωλεκῶς, τὸν δ' ἐφ' ὁμοίᾳ
 προπέμπων ἐλπίδι. κατηφῆς δὲ αὐτῷ παρειὰ καὶ ἡ
 τοῦ ὄμματος ἀκτὶς καίτοι ἄβροῦ ὄντος βεβυθισμένη

4 χαροπὸν F χαροπὸν μὲν aP* || 6 ἡ abesse malit Iacobs ||
 8 ἐξηρημένους anon. Ald. Olear. ἐξηρημένης F (μένης potius
 quam μένος compendium syllabarum ultimarum esse videtur) ||
 10 προσώπου Morelli ἀσώπου F || 14 ἔτι F Hamaker ἦδη aP ||
 16 <τῆ> Διὸς aP* || 19 οὗτοι Morelli οὐσὶ F | δὲ aP* ||
 23 <ῆ> παρειὰ a* || 24 βεβυθισμένον aP*, cf. 6, 10

τὸ τῆς ἀνίας ἐπισημαίνει. (2) θεαί τε τρεῖς αὐται
 10 ἐφροσῶσαι σφισιν, αἱ μὲν οὐδ' ἐφεσημεύοντος δέονται,
 Ἀθηνᾶ τε γὰρ αὐτόθεν ἰδόντι δῆλη τὴν ὁμόγνωιον
 ποιηταί φασι πανοπλίαν ἀμπεχομένη καὶ γλαυκὸν
 ὑπὸ τῆς κόρυθος ὄρωσα ξὺν ἀρρενωπῷ τε τῷ ἦθι 5
 τὴν παρεῖαν ἐπιφοινίττουσα, ἥδι δὲ αὐτὸ φιλομειδῆς
 15 ὑπὸ τῇ τοῦ κεστοῦ ἔγγυι κὰν τῷ γράμματι σημαίνει,
 Ἥραν δὲ γε τὴν τρίτην εἶναι τὸ σεμνὸν καὶ βασιλικὸν
 τοῦ εἶδους φησί. (3) τί δὴ βούλονται καὶ τίς ἡ τῆς
 ξυνουσίας αὐταῖς ἀνάγκη; ἄρουσα τοὺς πεντήκοντα ἡ 10
 20 Ἀργῶ ἐνώρμισται τῷ Φάσιδι Βόσπορόν τε καὶ Ξυμ-
 πληγάδας διεξελθοῦσα. ὄρῃς δὲ καὶ τὸν ποταμὸν
 αὐτὸν ἐν βαθεῖ δόνακι κείμενον, ἐν βλοσυρῷ τῷ εἶδει,
 κόμη τε γὰρ ἀμφιλαφῆς αὐτῷ καὶ ἀνεστηκυῖα γενεῖας
 τε ὑποφρίττουσα καὶ γλαυκιῶντες ὀφθαλμοί, τό τε 15
 25 ἀθρόον τοῦ φεύματος οὐκ ἀπὸ κάλπιδος ἐκχεόμενον,
 ἤπερ οὖν εἶωθεν, ἀλλ' ἀπὸ παντὸς ἐκπλημμύρον ἐννοεῖν
 δίδωσιν ἡμῖν, ὁπόσος ἐπιχεῖται τῷ Πόντῳ. (4) τὸν
 δὲ τῆς ναυτιλίας ἄθλον ἀκούεις οἶμαι καὶ ποιητῶν
 τὸ χρυσοῦν δέρας λεγόντων πᾶσι μέλουσάν τε 20
 30 τὴν Ἀργῶ καὶ Ὀμήρου φῶδαι φράζουσιν. ἀλλ' οἱ μὲν
 τῆς Ἀργοῦς ναυβάται ἐν ἐπισκέψει τῶν κατελιηφότων,
 αἱ θεαὶ δὲ ἐς Ἰκεσίαν τοῦ Ἑρωτος ἦκουσιν αἰτοῦσαι
 403 κ. ξυλλαβεῖν σφισιν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν πλατήρων τὴν Αἰήτου
 Μήδειαν μετελθόντα, μισθὸν δὲ οἱ τῆς ὑπουργίας ἡ 25

2 ἐφροσῶσαι F Kayser ἐφροσῶσι aP | αἱ μὲν] οἶμαι
 Kayser* || 3 ὁμόγνωιον F Huet ὁμόγνωον aP || 5 τῷ ἄνθει Hamaker ||
 6 ἥδι ex ἠδει F || 10 ξυνουσίας aP ξυνουσίαις F || 12 de
 Phasidis effigie cf. ea quae C. Purgold in libro qui inscribitur
 Archaeologische Bemerkungen zu Claudian und Sidonius p. 34 sq.
 de fluviorum numinum quas poetae inferioris aetatis animis
 conceperant imaginibus collegit || 22 ναυβάται Reiske Jacobs
 νανάται F

μήτηρ σφαίραν προδείκνυσι Λιὸς αὐτήν ἄθυρμα γεγο-
 νέναι λέγουσα. (5) ὄρᾱς καὶ τὴν τέχνην ἐν τῇ γραφῇ;
 5 χρυσοῦ μὲν αὐτῇ, ῥαφή δὲ αὐτῇ οἷα νοεῖσθαι μᾶλλον
 ἢ ὄρᾶσθαι, ἔλικιάς τε κυανοῦ ἐφ' ἑαυτῆς ἐλίττουσα καὶ
 ἀναρριφεῖσα τάχα πού τὸ ἀποχωροῦν σέλας μαρμαρυ- 5
 γαῖς ἀστέρων εἰκάζειν αὐτῇ δώσει. (6) ὁ δὲ τοῦς
 10 μὲν ἀστραγάλους οὐδὲ ὄρᾱ ἔτι, ῥίψας δὲ αὐτοὺς χαμᾶζε
 ἐξήρηται τοῦ τῆς μητρὸς πέπλου ἐπαληθεῦσαι τὴν
 ὑπόσχεσιν αὐτῷ, οὐ γὰρ ἐλλείψειν τὸν ἄθλον.

(Θ') ΠΕΛΟΨ

10

(1) Ὁ μὲν ὑπὲρ τετρώρων δι' ἠπείρου μέσης ἱππεύ-
 15 σειν μέλλων ὑπ' ὄρθῃ τιάρᾳ καὶ Λυδία στολῇ, Πέλοψ
 οἶμαι, θρασὺς ἠνίοχος καλὸν εἰπεῖν. ἴθυνε γάρ
 ποτε καὶ διὰ θαλάσσης τουτὶ τὸ ἔρμα, Ποσειδῶνος
 οἶμαι δόντος, ἄκρα τῇ τοῦ τροχοῦ ἀψίδι ὑπ' ἀδιάντῳ 15
 ἄξονι τὰ τῆς γαλήνης διαθέων νῶτα. (2) ὄμμα δ'
 20 αὐτῷ γοργὸν καὶ ἀύχην ἀνεστηκῶς τὸ τῆς γνώμης
 ἔτοιμον ἐλέγχει ἢ τε ὄφρῦς ὑπεραίρουσα δηλοῖ κατα-
 φρονεῖσθαι τὸν Οἰνόμαον ὑπὸ τοῦ μειρακίου. φρονεῖ
 γὰρ τοῖς ἵπποις, ἐπειδὴ ὑψαύχενές τε καὶ πολλοὶ τὸν 20
 μυκτῆρα καὶ κοῖλοι τὴν ὀπλὴν καὶ τὸ ὄμμα κυάνεοί
 25 τε καὶ ἔτοιμοι χαίτην τε ἀμφιλαφῇ κυανῶν ἀπαιω-
 ροῦντες ἀύχενων, ὃς δὴ θαλασσίων τρόπος. (3) πλη-
 σίον δὲ αὐτῶν Ἴπποδάμεια τὴν μὲν παρεῖαν αἰδοῖ
 γράφουσα, νύμφης δὲ στολὴν ἀμπεχομένη βλέπουσά 25
 τε ὀφθαλμοῖς οἷοις αἰρεῖσθαι τὸ τοῦ ξένου μᾶλλον.

3 μὲν αὐτῇ Reiske || 4 ἐλίττουσα Olearius ἐλίττουσαν F
 ἐλίττουσαν aP || 6 αὐτῇ Arnim αὐτὴν Iacobs* || 22 ἀμφιλαφῇ
 κυρτῶν vel γυρῶν Iacobs

80 ἐρᾷ τε γὰρ καὶ τὸν γεννήτορα μυσάττεται τοιούτοις
 ἀκροθινίους φρουοῦντα, ἃ δὴ καὶ ὀρᾷς, κεφαλᾷς ταύτας,
 404 κ. τῶν προφυλαίων ἀνημμένη ἐκάστη, καὶ σχῆμα δέδωκεν
 ὁ χρόνος ἴδιον, ὃν ἕκαστος ἀπάλετο σφῶν. τοὺς γὰρ
 δὴ μνηστῆρας τῆς θυγατρὸς ἤκοντας κτείνων ἀγάλλ- 5
 5 λεται τοῖς γυναιξίμασι τοῦ φόνου. (4) εἶδωλα δὲ ὑπερ-
 ιπτάμενα σφῶν ὀλοφύρεται τὸν ἑαυτῶν ἀγῶνα τῆ
 τοῦ γάμου ξυμβάσει ἐφυμνοῦντα· ξυμβῆναι γὰρ δὴ ὁ
 Πέλοψ, ὡς ἐλευθέρα λοιπὸν ἢ καὶς εἴη τοῦ ἀλάστορος.
 καὶ ὁ Μυρτίλος δὲ ξυνίστωρ τῆς ξυμβάσεως αὐτοῖν 10
 10 ἐστίν. (5) ὁ δ' οὐκ ἄποθεν ὁ Οἰνόμαος, ἀλλ' ἔτοιμον
 αὐτῷ τὸ ἄρμα καὶ τὸ δόρυ ὑπερτέταται τοῦ δίφρου
 καταλαμβάνει τὸ μειράκιον κτείνει, ὁ δὲ τῷ πατρὶ θύων
 Ἄρει σπεύδει ἄγριος ἰδεῖν καὶ φωνῶν τὸ ὄμμα καὶ
 τὸν Μυρτίλον ἐπισπέρχει. (6) Ἔρωσ δὲ κατηφῆς τὸν 15
 15 ἄξινα τοῦ ἄρματος ἐντέμνει ἐκάτερον διδοὺς νοεῖν,
 ὅτι τε ἐρῶσα ἢ κόρη τοῦ ἐρῶντος ἐπὶ τὸν πατέρα
 ξυμβαίνει καὶ τὰ μέλλοντα περὶ τὴν Πέλοπος οἰκίαν
 ἐκ Μοιρῶν γίνεσθαι.

(ι') ΠΤΡΡΟΣ Η ΜΤΣΟΙ

(1) Τὰ Εὐρυπύλον καὶ Νεοπτολέμου ποιητῶν
 20 ὕμνῃ χορὸς πατρῷζειν τε αὐτοὺς ἄμφω καὶ τὴν χεῖρα
 εὐδοκίμους κατ' ἰσχὺν εἶναι, φησὶ δὲ καὶ ἡ γραφῆ

3 ἀνημμένην ἐκάστην Westermann* ἀνημμένης <ὄν> ἐκάστη
 Reiske | καὶ | αἷς Iacobs || 7 ὀλοφύρεται ὀλοφύρεται F' (corr. a P) ||
 8 ξυμβαίνει vel ξυμβῆναι γὰρ <δοκεῖ> ὁ Πέλοψ Iacobs || 14 σπένδει
 P m 1 Morelli || 15 Amor Oenomaum in exitium praecipitat,
 sive de Hippodamiae Pelopis amore solo sive de Myrtili quoque
 Hippodamiae amore cogitandum est, quo ille ut regem prodatur
 incitatur || 16 ἐννοεῖν a P* || 17 ἐρῶντος Iacobs ἐρωτος F' τῷ
 ἐρῶντι anon. Ald. Olear. || 21 <ὁ> ποιητῶν Kayser*

ταῦτα· ἡ τύχη γὰρ τὴν ἐξ ἀπάσης γῆς ἀρετὴν ἐς
 μίαν πόλιν συννεγκοῦσα οἱ μὲν οὐκ ἀκλειεῖς οἰχον-
 ται, ἀλλ' οἷοι πρὸς πολλοὺς δυστήνων δέ τε
 παῖδες εἰπεῖν οὐ ἐμῷ μένει ἀντιώσιν, οἱ δὲ
 25 γενναῖοι γενναίων κρατοῦσι. (2) τὰ μὲν δὴ περὶ 5
 τῶν ἐν τῷ νικᾶν ἕτερα, νυνὶ δὲ περὶ τοὺς ξυνε-
 στῶτας ἢ θέα. πόλις μὲν αὕτη Ἴλιος ὀφρυόεσσα,
 καθ' Ὀμηρον, περιθρεῖ δὲ αὐτὴν τείχος οἶον καὶ θεοὺς
 30 μὴ ἀπαξιῶσαι τῆς ἐαντῶν χειρός, ναύσταθμόν τε ἐπὶ
 κ. θάτερα καὶ στενὸς Ἑλλησπόντου διάρρους Ἀσίαν 10
 Εὐρώπης διείργων. τὸν μέσῳ δὲ πεδίον ποταμῷ
 διαιρεῖται Ξάνθῳ, γέγραπται δὲ οὐ μορμύρων ἀφρῶ,
 οὐδ' οἶος ἐπὶ τὸν τοῦ Πηλέως ἐπλήμμυρον, ἀλλ' ἐνὴ
 5 μὲν αὐτῷ λατὸς καὶ θρόνον καὶ ἀπαλοῦ δόνακος κόμαι,
 κατάκειται δὲ μᾶλλον ἢ ἀνέστηκε καὶ τὸν πόδα ἐπέχει 15
 ταῖς πηγαῖς ὑπὲρ ξυμμετρίας νῦν διυγραίωνν αὐτα**†
 νάματος τὸ ρεῦμα μέτρον. (3) στρατιά τε ἐκατέρω-
 θεν Μυσῶν τε ξὺν Τρωσὶ καὶ Ἑλλήνων ἐκ θατέρου
 10 οἱ μὲν κεκμηκότες ἤδη οἱ Τρωῆς, οἱ δὲ ἀκμηῆτες οἱ

6 ἐν τῷ νικᾶν F ἱκανῶν aP. verba τὰ μὲν δὴ π. τ. ἐν τῷ
 νικᾶν ἕτερα ita interpretanda esse videntur, ut Latinis 'ac de iis
 quidem, quae in ipso victoriae articulo contingunt, disserere
 ab hoc loco alienum' respondeant; cf. p. 29, 12 sqq. utrum
 autem re vera duae picturae fuerint (quarum altera Eury-
 pylum et Neoptolemum bellum parantes, altera iam congressos
 illumque succumbentem tibi fingas) an Philostrato una eadem-
 que tabula duplicis heroum, et adstantium et pugnantium, de-
 scriptionis conficiendae ansam praebuerit, haud facile expedias |
 μὲν δὴ <τῶν> περιττῶν Iacobs || 7 Ἴλιος aP Ἴλι F || 16 αὐτα
 cum lac. 2 vel 3 litt. F αὐτὰ aP αὐτὸν Morelli* | lacunam
 post νάματος praeceunte Iacobsio significavit Schenk, qui haec
 fere supplenda esse coniecit διανγῆς δὲ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ
 καὶ; cf. praef. pag XII || 17 [τὸ ρεῦμα μέτρον] Kayser Westerman-
 n || μέτρον P Morelli || 18 ξὺν Τρωσὶ Iacobs ξυνὸν aP | ἐκ θα-
 τέρου F (θ postea add. et ou ex α) Iacobs ἐκατέρου aP

ξὺν Εὐρυπύλῳ. ὄρᾳς δὲ αὐτῶν, ὡς οἱ μὲν ἐν τοῖς
 ὄπλοις κάθηνται τάχα που τοῦτο Εὐρυπύλου αἰτή-
 σαντος, καὶ χαίρουσι τῇ ἀνακωχῇ, οἱ δὲ ἐκδυμοὶ τε
 καὶ ἐξορμῶντες οἱ Μυσοὶ ἵενται τό τε τῶν Ἑλλήνων
 15 ἐν ὁμοίᾳ καταστάσει τοῖς Τρωσὶν ὄντων πλὴν τῶν 5
 Μυρμιδόνων, ἐνεργοὶ γὰρ καὶ περὶ τὸν Πύρρον ἔτοιμοι.
 (4) τὼ νεανία δέ, κάλλους μὲν ἔνεκεν ἐφερμηνεύοιτ' ἂν
 οὐδέν, ἐπειδὴ ἐν ὄπλοις τὰ νῦν, μεγάλοι γε μὴν καὶ
 ὑπὲρ τοὺς ἄλλους· ἡλικία τε ἀμφοῖν ἴση τὰς τε τῶν
 20 ὀφθαλμῶν βολὰς ἐνεργοὶ καὶ οὐ μέλλοντες. γοργὸν 10
 γὰρ τὸ ὄμμα ὑπὸ τῆς κόρυθος ἐκάστω, καὶ συναπο-
 νεύοντες ταῖς τῶν λόφων κινήσεσι καὶ ὁ θυμὸς ἐπι-
 πρέπει σφίσι σιγῇ τε μένεα πνεύουσιν εἰοίκασι. καὶ
 τὰ ὄπλα δὲ ἀμφοῖν πατρῷα, ἀλλ' ὁ μὲν Εὐρυπύλος
 25 ἀσήμοις ἔσταλται καὶ παραλλάττουσι τὴν ἀγῆν ὄπη 15
 τε καὶ ὅπως κινεῖτο, ἣ ἴρις, τῷ Πύρρῳ δὲ τὰ ἐξ
 Ἑφαισίου πάρεστιν, ἐκστάς ποτ' αὐτῶν Ὀδυσσεὺς
 καὶ ἀπευξάμενος τὴν ἑαυτοῦ νίκη. (5) θεωρῶν δέ

5 τῶν om. aP* || 6 μυρμηδόνων F || 7 τῶ νεανία F, corr.
 Olearius | ἐφερμηνεύοι Westermann* || 12 ἐπιπρέπει Olearius
 ἐπιτρέπει F || 16 ἣ H. Schenkl ἢ F; <ὡς> ἢ Olearius* οἷα
 Iacobs; cf. Philostr. mai. I 26, 4, p. 34, 17 et Heroic. p. 200, 3 ||
 18 quin pictores quoque Achilles clipeum ab Homero descriptum
 arte sua effinxerint dubitare non licet, cum ectypa eiusmodi
 eaque minimi ambitus nobis servata sint, veluti fragmen-
 tum tabulae Pliacae a Sartisio editum (cf. Iahn-Michaelis,
 Griech. Bilderchroniken t. II B p. 20) et fragmenta illa in museo
 Capitolino, quae Bienkowski in lucem protulit (Röm. Mitth.
 des k. d. arch. Inst. v. VI t. IV et VI p. 183 sq.; cf. Helbig,
 Führer durch die röm. Mus. 2 n. 463). atque cum his ectypis
 clipeus ille pictus, qui a Philostrato describitur, eo consentire
 videtur, quod in ectypis illis singulae imagines non in circulis
 inter se excipientibus vel zonis, sed in virgis iuxta vel supra
 et infra collocatis ita dispositae sunt, ut caelum non ut apud
 Homerum in centro clipei, sed in summa eius parte locum
 suum habeat (cf. p. 23, 22 ἀφέμενοι τῶν ἄνω). quae cum ita

τις τὰ ὄπλα λείπον εὐρήσει τῶν Ὀμήρου ἐκτυπωμάτων
 30. οὐδέν, ἀλλ' ἀκριβῶς ἢ τέχνη δείκνυσι τάκειθεν πάντα.
 τὸ μὲν γὰρ γῆς τε καὶ θαλάσσης καὶ οὐρανοῦ σχῆμα
 οὐδὲ φράζοντος οἶμαι δεήσει τινός, ἢ μὲν γὰρ αὐτόθεν
 κ. ἰδόντι δῆλη τὴν ἑαυτῆς χρόαν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ 5
 λαβοῦσα, τὴν δ' αἰ πόλεις καὶ τὰ ἐν αὐτῇ γῆν γρά-
 φουσι καὶ μικρόν γε ὕστερον πένση περὶ ἐκάστων,
 οὐρανόσ δὲ ὕδρ. ὄρῃς που τόν τε τοῦ ἡλίου κύκλον,
 5 ὡς ἀκάμας ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ τῆς πανσελήνου φαιδρόν.
 (6) ἀλλὰ μοι δοκεῖς περὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἄστρων 10
 ποθεῖν ἀκοῦσαι· τὸ γὰρ διαλλάττον αὐτῶν τὴν αἰτίαν
 σοι παρέχει τῆς πύσεως· αἰδὼ μὲν σοι Πλειάδες σπόρον
 10 τε καὶ ἀμητοῦ ξύμβολα δνόμεναι ἢ αὐτὸ πάλιν ἐκφανῶς
 ἔχουσαι, ὡς ἂν καὶ τὰ τῆς ὥρας αὐτὰς ἄγῃ, Ὑάδες δ'
 ἐπὶ θάτερα. ὄρῃς καὶ τὸν Ὠρίωνα, τὸν δὲ ἐπ' αὐτῷ 15
 μῦθον καὶ τὴν ἐν ἄστροις αἰτίαν ἐς ἔτερον ἀναβαλώ-
 μεθα, ὧ καὶ, καιρόν, ὡς ἂν μὴ ἀπάγοιμέν σε τῶν νῦν
 15 ἐν πόδι. οἱ δ' ἐπ' αὐτῷ ἀστῆρες ἄρκτος ἢ εἰ ἄμαξαν
 καλεῖν βούλοιο. φασὶ δὲ αὐτὴν καὶ μόνην οὐ δύεσθαι
 ἐν Ὠκεανῷ, ἀλλ' αὐτὴν περὶ αὐτὴν στρέφεσθαι οἷον 20
 φύλακα τοῦ Ὠρίωνος. (7) ἴωμεν δὴ λοιπὸν διὰ γῆς
 ἀφόμενοι τῶν ἄνω καὶ τῶν γε ἐν γῇ κάλλιστον θεῶ-
 20 μεθα τὰς πόλεις. ὄρῃς μὲν δὴ, ὡς διτταί τινες αὐταί·
 ποτέραν οὖν προτέραν ἀφερμηγευθῆναι σοι βούλει; ἢ
 τὸ τῶν λαμπάδων φῶς καὶ τὸ τοῦ ὑμεναίου μέλος καὶ 25

sint, statuendum est pictorem ex descriptione Homericā pictu-
 ram fecisse, sophistam autem rursus picturam in descriptionem,
 in qua quantum fieri potuit Homeri vestigia pressit, convertisse. ||
 6 [γῆν] Kayser || 12 πηλιάδες aP (v s. v.)* || 14 αὐτὰς ἄγῃ
 Kayser αὐτὴ ἄγῃ F αὐτῆς ἄγῃ P αὐτοῖς ἄγῃ a | ὡς ἂν
 αἰετὰ τ. ὦ. ἄστροις ἄγῃ Iacobs || 15 Ὠρίωνα F || 16 αἰτίαν |
 δῖαιταν Kayser* || 19 λούεσθαι aP* || 21 Ὠρίωνος F || 24 βοῦ F

ὁ τῶν ἀνύλων ἤχος καὶ ἡ τῆς κιθάρας κρούσις καὶ ὁ
 25 τῶν ὀρχουμένων θυθμός ἐς αὐτά σε ἄγει· ὄρᾳς δὲ καὶ
 τὰ γύναια τῶν προθύρων ὡς διαφαίνονται θαυμάζοντα
 καὶ μόνον οὐκ ἐκβοῶντα ὑπὸ χαρμονῆς. γάμοι ταῦτα,
 ὦ παῖ, καὶ πρώτη ξύνοδος νυμφίων καὶ ἄγονται τὰς 5
 νύμφας οἱ γαμβροί. τὸ δὲ τῆς αἰδοῦς καὶ τοῦ ἡμέρου,
 30 ὡς ἐπιπρέπει ἐκάστω, παρήμι λέγειν, σοφώτερον αὐτὰ
 τοῦ δημιουργοῦ ἀνιξαμένου. (8) ἀλλ' ἰδοὺ καὶ δικα-
 στήριόν τι καὶ ξυνέδρα κοινή καὶ γέροντες σεμνοί
 407 K. σεμνῶς προκαθήμενοι τοῦ ὀμίλου. τὸ δὲ ἐν μέσῳ 10
 χρυσίον τάλαντα μὲν δύο ταῦτ' οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ ἦ,
 νῆ Δί', εἰκάσαι χρή, ὡς μισθὸς τῷ ὀρθῶς ἐκδικά-
 σοντι, ὡς ἂν μὴ πρὸς δῶρά τις τὴν εὐθείαν φέροι.
 5 τίς δ' ἡ δίκη; διττοὶ μὲν ἐν μέσῳ τινὲς οὔτοι, δοκεῖν
 ἔμοι, φονικὸν ἐγκλημα ὃ μὲν ἐπάγων θατέρω, τὸν δ' 15
 ὄρᾳς, ὡς ἔξαρνός ἐστιν. οὐ γὰρ κατασχεῖν ὅπερ
 αὐτῷ προσφέρει ὁ κατήγορος, καταθελὺς δὲ τὰ ὑποφόνια
 καθαρὸς ἦκειν. ὄρᾳς καὶ τοὺς ἐπιβοηθοῦντας ἑκατέρω
 10 διχῆ καὶ νέμοντας τὴν βοήην, ὅτῳ φίλον· ἀλλ' ἡ γε
 τῶν κηρύκων παρουσία καθίστησιν αὐτοὺς καὶ εἰς τὸ 20
 ἡσυχαιὸν ἄγει. ταυτὶ μὲν οὖν σοι μέση τις πολέμου
 καὶ εἰρήνης ἐν οὐ πολεμουμένη πόλει κατάστασις.
 (9) ἐτέραν δὲ ὄρᾳς, ὡς τειχήρης, καὶ τό γε τείχος ὡς
 15 οἱ δι' ἡλικίαν ἀπόμαχοι φρουροῦσι διαλαβόντες, γύναιά
 τε γὰρ ἔστιν οὗ τῶν ἐπάλλεων καὶ γέροντες οὔτοι καὶ 25

11 δύο P Morelli δύο F δύο a || 13 τὴν <οὐκ> εὐθείαν nos,
 cf. Mel. Vind. XXI, 43; <παρά> τὴν εὐθείαν Kayser* || 16 κατα-
 σχεῖν (σχεῖν in litura 4 litt.) ὅπερ F' ἔχει νῶν ὅπερ a P κατέχειν
 ὄνπερ Iacobs αἰτίαν ἔχειν ὄνπερ Kayser* || 19 διχῆ F om. P |
 φίλοι Lindau | γε Morelli τε F' || 21 τις F' τι a P || 23 ἐτέραν
 Morelli ἀτέραν F' || 24 φρουροῦσι e φοροῦσι corr. F' || 25 γὰρ
 aP γὰρ^λ F'

κομιδῇ παιδία. ποῖ δὴ τὸ μάχιμον αὐτοῖς; ἐνταῦθα
 εὐροῖς ἂν τούτους, οἳ δὴ Ἄρει τε καὶ Ἀθηναῖ ἔπονται.
 20 τουτὶ γάρ, μοι δοκεῖν, ἡ τέχνη φησὶ τοὺς μὲν χρυσῶ
 τε καὶ μεγέθει δηλώσασα θεοὺς εἶναι, τοῖς δὲ τὸ ὑπο-
 δεέστερον δι' αὐτῆς δοῦσα. ἑξίασι δὲ τὴν τῶν ἑναν- 5
 τῶν οὐ δεξάμενοι πρόκλησιν, νέμεσθαι γὰρ τὸν ἐν
 25 τῇ πόλει πλοῦτον ἢ μὴ νεμομένων ἐν τοῖς ὅπλοις
 εἶναι. (10) λόχον δὲ διατάττουσιν ἐντεῦθεν. τουτὶ
 γάρ, μοι δοκεῖν, ἡ πρὸς ταῖς ὕχθαις ἀνιττέται λόχη,
 οὗ δὴ καθωπλισμένους αὐτοὺς ὄρας. ἀλλ' οὐκ ἂν 10
 ἐγγένοιτ' αὐτοῖς χρήσασθαι τῷ λόχῳ· ὁ γὰρ τοι ἐπηλυσ
 30 στρατὸς σκοποῦς τινὰς καθίσας λείαν ἐλάσασθαι περι-
 νοεῖ. καὶ δὴ οἱ μὲν ἄγουσι νομεῖς τὰ θρέμματα ὑπὸ
 συρίγγων. ἢ οὐ προσβάλλει σε τὸ λιτὸν καὶ αὐτοφυῆς
 K. τῆς μούσης καὶ ἀτεχνῶς ὄρειον; ὕστατα δὲ χρησάμενοι 15

1 παιδία (αι in ras.) F || 5 αὐτῆς Kayser* || 6 [γάρ] Kayser || 7 νεμομένων Kayser* || 8 διατάττουσιν Kayser διαλλάττουσιν aF διαλάττουσιν P || 11 λόχῳ Morelli τῷ λοχῶ (vel λοχηῶ) F λοχηῶ aP | 'locum Homeri difficillimum II. XVIII, 509—534 (cf. quae hac de re nuper disputavit A. Swoboda eph. gymn. Austr. vol. LI p. 1 sqq.) iam a veteribus grammaticis variis modis tractatum esse Porphyrii commento docemur ad v. 509 adscripto. e tribus explicandi rationibus ab illo fusius enarratis, ab Eustathio repetitis nulla cum Philostrati enarratione concinit, etsi Alexandri Cotyaei verba (p. 195, 5 Dind.) οὐκ ἐδέχοτο τὴν πρόκλησιν mirum in modum concordant cum iis quae 25, 6 leguntur. sic autem rem sibi finxisse animo sophistam apertum est. oppidani hostibus urbi imminentibus insidias struunt, quae tamen nihil eos iuvant, quoniam hostili (ἐπηλυσ) exercitui exploratoribus scite dispositis contingit, ut data occasione in greges obsessorum ad flumen pabulantes irrunt atque pastores periculi ignaros trucident. tum subito qui in insidiis collocati erant consurgunt statimque pugna atrocissima oritur. unde adparet Philostratum id egisse, ut parum perspicuam atque rudem Homeri narrationem, qui oppidanos, ut in hostium gregem impetum facerent, insidias disposuisse fingit, eodem fere interpretationis artificio, quo usus est scholiasta B ad v. 513, detorqueret' H. Schenkl || 13 νομεῖς ἄγουσι Iacobs

τῆ μουσικῆ δι' ἄγνοίαν τοῦ ἐπ' αὐτοῖς δόλου τεθνᾶσιν, ὡς ὀρθῶς, τῶν πολεμίων ἐπελθόντων καὶ ἀπελαύνεται τις λεία πρὸς αὐτῶν. φήμη δὴ τῶνπραχθέντων ἐς 5 τοὺς λοχῶντας ἐλθοῦσα ἀνίστανται οὗτοι καὶ ἐφ' ἵππων ἐς τὸν πόλεμον χωροῦσι καὶ τὰς τε ὄχθας 5 ἔστιν ἰδεῖν πλήρεις τῶν μαχομένων καὶ βαλλόντων ἐς αὐτούς. (11) τοὺς δὲ ἐν αὐτοῖς ἀναστρεφομένους καὶ τὴν πεποινηγμένην λύθρῳ δαίμονα αὐτὴν τε καὶ τὴν 10 ἔσθῃτα τί ἐροῦμεν; Ἔρις καὶ Κυδοιμὸς ταῦτα καὶ Κῆρ, ὑφ' ἧ τὰ πολέμου πάντα. ὀρθῶς γάρ τοι, ὡς οὐ 10 μίαν ὁδὸν χωρεῖ, ἀλλ' ὄν μὲν ἄτρωτον ἐς τὰ ξίφη προβάλλει, ὅς δ' ὑφέλκεται ὑπ' αὐτὴν νεκρός, ὄν δὲ καὶ νεώτρωτον ἐπισπέρχει. οἱ δ' ἄνδρες φοβεροὶ τῆς 15 ὀρμῆς καὶ τοῦ βλέμματος ὡς οὐδὲν διαλλάττειν ἐμοὶ ζώντων ἐν ταῖς ὀρμαῖς δοκοῦσιν. (12) ἀλλ' ἰδοὺ πάλιν 15 εἰρήνης ἔργα· νεῖδς γὰρ αὐτῇ διαφαίνεται τρίπολος οἰμαί τις, εἴ τι χρῆ τῶ τῶν ἀροτήρων ξυμβάλλεσθαι πλήθει, καὶ τὰ γε ζεύγη τῶν βοῶν θαμὰ ἀναστρέφει 20 ἐν ταύτῃ κύλικός τινος ἐκδεχομένης ἀρότην ἐπὶ τῶ τῆς αὐλακος τέλει, μελαινεσθαι τε τὸν χρυσὸν περι- 20 σχοῦσα. (13) ἐξῆς ὀρθῶς τέμνος βασιλέως οἰμαί τινος τεκμηρασθαι, ὅς τὸ γεγηθὸς ἐλέγχεται τῆς ψυχῆς ὑπὸ τῆς ἐν ὄψει φαιδρότητος. καὶ τὴν γε αἰτίαν

5 τε del Kayser*; 'fort. τὰς γε' Schenkl || 10 ἐφ' ἧ Reiske || 12 αὐτῆς Morelli* || 19 τὸν ἀρότην Iacobs* (sed ἀρότην articulo non adiecto sufficit) αὐτ' i. e. αὐτὴν F^a αὐτὴν P αὐτούς Olearius || 20 μελαινεσθαι τε <δοκεῖ> Westermann* ἢ δὲ μελαινεσθαι δοκεῖ Iacobs (cf. Himer. Or. XXI, 7) μελαινεσθαι τε Olearius; cf. 404, 6; 407, 7. 22; 414, 28; 419, 19 et Mel. Vind. XXI, 39 || 21 περισχίζουσα Iacobs | ἐξῆς Heyne ἐξ ἧς F^a || 23 ὄπὸ τῆς ἐν ὄψει φαιδρότητος F^a ἐν τῇ ὄψει φαιδρότητι aP τῇ ἐν ὄψει φαιδρότητι Iacobs*

25 τῆς χαρᾶς οὐδὲ ζητεῖν χρῆ· τὸ γὰρ τοι λήιον πολλῶ
 τῷ μέτρῳ τὴν σπορὰν ὑπερβαλεῖσθαι διελέγχουσιν οἱ
 τε διὰ σπουδῆς ἀμῶντες καὶ οἱ ταῖς ἀμάλαις τὰ κειρό-
 μενα τῶν δραγμάτων δέοντες, οἷς ἕτεροι προσάγουσι
 καὶ μάλα συντόμως. (14) ἡ δὲ δρυς οὐκ ἀκαιίως 5
 30 ἐνταῦθα οὐδ' ἔξω λόγου· σκιά τε γὰρ ἀμφιλαφῆς ὑπ'
 αὐτῇ ψυχᾶσαι τοῖς ἐν τῷ ἔργῳ καμουσι καὶ βοῦς
 K. οὔτοί πινω καθιερωθεῖς ὑπὸ τῶν κηρύκων, οὓς ὄραξ,
 ὑπὸ τῇ δρυὶ δαίς προτίθεται τοῖς περὶ τὴν συλλογὴν
 τοῦ πυροῦ κάμνουσι. τὰ δὲ γύναια τί φῆς; ἄρ' οὐκ 10
 ἐπτοῆσθαι σοι δοκεῖ καὶ διακελεύεσθαι ἀλλήλοις συχνὰ
 5 μάττειν τῶν ἀλφίτων δεῖπνον εἶναι τοῖς ἐρίθοις;
 (15) εἰ δὲ καὶ ὀπώρας δεήσει, πάρεστί σοι αὐτῇ
 χρυσῇ μὲν τῶν ἀμπέλων, μέλαινα δὲ τοῦ καρποῦ. τὸ
 δὲ τῆς καπέτου κυανὸν ἐτεχνήθη οἶμα τῷ δημιουργῷ 15
 πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐν αὐτῇ βᾶθους· ἀρκεῖ γὰρ σοι τὸ
 10 περὶ ταῖς ἡμερίσιν ἕρκος ἐν τῷ κατιτέρω νοεῖν. ὁ δ'
 ἄργυρος ὁ ἐν τῷ ἀμπελῶνι, κάμακες ταῦτα, τοῦ μὴ
 χαμαὶ κλιθῆναι τὰ φυτὰ βρῖσαντα τῷ καρπῷ. τί δ'
 ἂν εἴποις περὶ τῶν τρυγῶντων; οἱ δὴ διὰ τῆς στενῆς 20
 ταύτης εισόδου εισφρήσαντες ἑαυτοὺς ταλάροις ἐναπο-
 15 τίθενται τὸν καρπὸν μάλα ἡδεῖς καὶ πρόσφοροι τὴν
 ἡλικίαν τῷ ἔργῳ. (16) παρθένοι τε γὰρ καὶ ἡίθεοι
 εὖιον καὶ βακχικὸν ἐν ῥυθμῷ βαλνουσιν ἐνδιδόντος·

1 οὐδὲ Iacobs οὐδὲν F || 4 τῶν αὐ (αὐ del.) δραμά-
 των F || 5 ἀκαιίως F Morelli ἀκαιίως aP ἔκαιρος Olearius ||
 7 ψυχᾶσαι F m 1 a ψυχῆσαι F m 3 ψυχᾶσαι P | βοῦς (οὐ
 ex ᾧ) F βᾶς aP || 9 δαίς F (αἰς ex corr.) Iacobs om. aP |
 προτίθεται Morelli προστίθεται F προστίθετο aP || 13 δεήσει F
 δεήση aP* | αὐτῇ F ἄλωη Iacobs || 15 τῆς Iacobs τοῦ F ||
 20 δὴ om. aP* || 21 ταλάροις (λ ex ρ) F || 22 τοῦς (τὸν in marg.)
 καρπῶς F

αὐτοῖς τὸν θυμὸν ἑτέρου, ὃν οἶμαι ξυνήης ἀπὸ τε
 τῆς κιθάρας καὶ τοῦ λεπτὸν προσάδειν δοκεῖν τοῖς
 20 φθόγγοις. (17) εἰ δὲ καὶ τὴν ἀγέλην ἐννοήσεως τῶν
 βοῶν, αἱ δὴ πρὸς τὴν νομὴν ἴενται ἐπομένων αὐταῖς
 τῶν νομέων, τῆς μὲν χρόας οὐκ ἂν θαυμάσειας, εἰ καὶ
 χρυσοῦ καὶ καττιτέρου πᾶσα, τὸ δὲ καὶ μυκωμένων
 ὥσπερ ἀκούειν ἐν τῇ γραφῇ καὶ τὸν ποταμὸν κελά-
 25 δοντα εἶναι δοκεῖν, παρ' ὃν αἱ βόες, πῶς οὐκ ἐναρ-
 γείας πρόσω; τοὺς δὲ λέοντας οὐδ' ἂν ἀφερμηνεῦσαι
 μοί τις ἐπαξίως δοκεῖ καὶ τὸν ὑπ' αὐτοῖς ταῦρον, ὃ 11
 μὲν γὰρ μεμυκέναι δοκῶν καὶ σπαίρειν σπαράττεται
 30 ἤδη πως ἐμπεφυκότων τοῖς ἐντοσθιδίοις τῶν λεόντων,
 οἱ δὲ κύνες, ἐννέα δ' οἶμαι οὔτοι, ἐπονται τῇ ἀγέλῃ
 καὶ παρὰ τῶν ἰθυόντων αὐτοὺς νομέων ἐγγυὲς μὲν
 410 κ. ἴενται τῶν λεόντων ὑλακῆ πτοεῖν ἐθέλοντες αὐτούς, 11
 προσμιγνύναι δ' οὐ τολμῶσιν ἐπισπερχόντων αὐτοὺς
 καὶ ταῦτα τῶν νομέων. ὄρας δὲ καὶ διασκιρτῶντα τοῦ
 ὕρου θυρέμματα καὶ τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰς σκηναὺς καὶ
 5 τοὺς σηκοὺς· οἶκον ποιμνίων νόει ταῦτα. (18) λοιπὸς
 οἶμαι χορὸς τις οὔτοσι προσόμοιος τῷ Δαιδάλου, φασὶ 11
 δ' αὐτὸν Ἀριάδνῃ τῇ Μίνω πρὸς αὐτοῦ δοθῆναι. τίς
 δ' ἢ τέχνη; παρθένους ἠλθεῖο τὰς χεῖρας ἐπιπλέξαντες
 χορεύουσι. σὺ δ', ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀρκεσθήσῃ τούτῳ,
 10 εἰ μὴ σοὶ καὶ τὰ τῆς ἐσθῆτος ἐξακριβῶσομαι τῷ λόγῳ·
 οὐκοῦν αἰδὲ μὲν ὀθόνας ἤσθηνται στεφάνας ἐπὶ ταῖς 11
 κεφαλαῖς χρυσᾶς φέρουσαι, τοῖς δ' ἐθήριοι μὲν καὶ
 λεπτοὶ περιέκινται χιτῶνες, μαχαίρας δὲ τῶν μηρῶν

4 αὐταῖς aP αὐτοῖς F || 13 Θ' δ' F || 24 τὰ τῆς F Morelli
 τὰς τῆς a ταύτης P | ἐξακριβῶσόμεν^{αι} (βῶσομαι ex βωσόμεναι) F |
 τῷ λόγῳ F Morelli τῶν λόγων aP || 27 μηρῶν Iacobs χερῶν F

15 ἐξήρτηνται χρυσᾶς ἀργυρῶν τελαμώνων ξυνεχόντων
 αὐτάς. (19) ἀλλ' ἐν κύκλῳ μὲν λόντων, τοῦτ' ἐκεῖνο,
 τροχοῦ περιδίνησιν ὁρᾶς νοήσει κεραμέως ἔργον τινός,
 εἴ πη δυσκόλως ἢ μὴ τοῦ περιθεῖν ἔχοι, πειρωντος. 5
 στοιχηδὸν δὲ λόντων αὐθις πολὺ τι χρῆμα ἐπιρρεῖ, 5
 20 ὅπως ἔχουσι τέρψεως, ἐπιδηλούντων· καὶ γάρ τινες ἐν
 μέσοις οὗτοι κυβιστῶντες καὶ ἄλλοτε ἄλλην ὄρχησιν
 ἐπιδεικνύμενοι ἄγειν μοι σαφῶς αὐτοὺς ἐς τὸ θαῦμα
 δοκοῦσιν. (20) ἢ δὲ δὴ κύκλῳ τῆς ἄντυγος θαλάσσης
 εἰκὼν οὐ θάλαττα, ὦ παῖ, Ὡκεανὸν δὲ νοεῖν χρῆ ὄρον 10
 25 εἶναι τεχνηθέντα τῆς ἐν τῷ σάκει γῆς. ἱκανῶς ἔχεις
 τῶν ἐκτυπωμάτων. (21) ἄθρει δὴ καὶ τὰ περὶ τοὺς
 νεανίας, ξὺν ὀποτέρῳ αὐτῶν ἢ νίκη· ἰδοὺ γὰρ καὶ
 καθήρηται ὁ Εὐρύπυλος κατὰ τῆς μασχάλης ὥσαντος
 αὐτῷ καιρίαν τοῦ Πύρρου καὶ κρουνηδὸν ἐκχεῖται τὸ 15
 30 αἶμα, κείται τε ἀνοιμακτι πολὺς κατὰ τῆς γῆς ἐκχυ-
 θείς, μόνον οὐ φθάσας τὴν πληγὴν τῷ πτώματι διὰ
 τὸ ἐς καιρὸν τοῦ τραύματος. ἔτ' ἐν τῷ τῆς πληγῆς
 35 δὲ Πύρρος σχήματι φεόμενος τὴν χεῖρα τῷ λύθρῳ πολλῶ
 κατὰ τοῦ ξίφους ἐνεχθέντι, οἱ Μυσοὶ τε οὐκ ἀνασχετὰ 20
 ἠγούμενοι ταῦτα ἐπὶ τὸν νεανίαν χωροῦσιν. ὁ δ' ἐς
 5 αὐτοὺς βλοσυρὸν ὄρων μειδιᾷ καὶ ὑφίσταται τὸ στίφος
 καὶ τάχα πον κρύψει τὸν Εὐρύπυλον νεκρὸν σωρηδὸν
 ἐπ' αὐτῷ τοὺς νεκροὺς νήσας.

3 ὁρᾶς νοήσει F ὁρᾶς ὡσεὶ Kayser* ὄραν δοκῆσεις Iacobs
 ὄραν οἴησει Piccolos; cf. Mel. Vind. XXI, 43 | [ἔργον] Kayser ||
 4 εἴ πη δυσκόλως ἢ μὴ τοῦ Piccolos εἴ πη δυσκόλως εἴ μὴ
 τοῦ F εἴ πη δυσκολεῖους μὴ τοῦ aP εἴ μὴ δυσκόλως (vel εἴ μὴ
 τι δυσκολίας) τοῦ Iacobs εἴ πη δυσκνήστως [μῆ] τοῦ Kayser*;
 cf. Mel. Vind. XXI, 43 | ἔχει Kayser || 9 <ἐν> κύκλῳ Iacobs* ||
 10 νοεῖν (corr. ex εἶναι) F || 13 ὀποτέρῳ P ὀπωτέρῳ F'a ||
 14 καθήρηται Morelli καθήρηται F καθήρηται aP

(ια') ΑΡΓΩ Η ΑΙΗΤΗΣ

(1) Ἡ διεκπαίουσα τοῦ ποταμοῦ ναῦς ὑπὸ πολλῶ
 τῷ ῥοθίῳ τῆς εἰρεσίας κόρη τέ τις αὐτῆ ἐπὶ τῆς
 10 πρύμνης ὀπλίτου πλησίον καὶ ὁ ἐμμελὲς προσάθαν
 τοῖς τῆς κιθάρας κρούμασι ξὺν ὀρθῇ τιάρᾳ ὃ τε ὑπὲρ
 τῆς ἱεράς ἐκείνης φηγοῦ δράκων πολλῶ σπειράματι
 κεχυμένος καὶ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν νεύων ὑπὸ
 βροίθουσαν, τὸν ποταμὸν μὲν Φᾶσιν γίνωσκε, Μήδειαν
 15 δὲ ταύτην, ὁ δ' ἐπὶ τῆς πρύμνης ὀπλίτης Ἰάσων ἂν
 εἶη, κιθάραν δὲ καὶ τιάραν ὀρῶντας καὶ τὸν δι' ἀμφοῖν
 κοσμούμενον Ὅρφεὺς ὑπείσιν ἡμᾶς ὁ τῆς Καλλιόπης.
 μετὰ γὰρ τὸν ἐπὶ τοῖς ταύροις ἄθλον θέλξασα εἰς
 ὕπνου τὸν δράκοντα τοῦτον ἢ Μήδεια σεσύληται μὲν
 20 τὸ χρυσόμαλλον τοῦ κριοῦ νάκος, φυγῇ δὲ ἵενται
 λοιπὸν οἱ τῆς Ἀργοῦς πλωτῆρες, ἐπειδὴ ἀνάπυστα
 τοῖς Κόλχοις καὶ τῷ Αἰήτῃ τὰ τῆς κόρης. (2) καὶ τὰ
 μὲν τῶν τῆς Ἀργοῦς ναυβατῶν τί ἂν σοι λέγοιμι;
 ὀρᾶς γὰρ βραχίονας μὲν ἐξφρηγμένους αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ
 25 εἰς τὴν εἰρεσίαν ξυντόνου, τὰ δὲ πρόσωπα οἷα γένοιτο
 ἂν ἑαυτοῦς σπερχόντων, τὸ δὲ τοῦ ποταμοῦ κλυδῶ-
 νιον ὑπερκαχλάζον τοῦ τῆς νεῶς ἐμβόλου καταφερο-
 μένης ξὺν πολλῇ τῇ φύμῃ τάχους δεῖγμα. ἡ κόρη δὲ
 30 ἀμήχανόν τινα νοῦν δεικνυσιν ἐκ τοῦ προσώπου, ὄμμα
 412 κ. μὲν γὰρ αὐτῇ δεδακρυμένον ἐς γῆν ὀρᾶ, περίφοβος δὲ
 ἐστὶν ὑπ' ἐννοίας ὧν δέδρακε καὶ λογισμοῦ τῶν μελ-
 λόντων πλήρης, αὐτὴ τε πρὸς ἑαυτὴν ἀνακυκλεῖν δοκεῖ

7 ὕπνω F Pierson οὔτω aP || 8 φάσιν Fa φασιν P ||
 10 δι' δὴ Kayser || 17 τῶν Fa τὰ P | ναυατῶν F (corr. m 1) ||
 22 σὺν aP* || 26 πλήρης Olearius πλήρους F

μοι τὰς ἐννοίας διορῶσα τῇ ψυχῇ ἕκαστα καὶ πεπη-
 5 γνῖα τὰς τῶν ὀφθαλμῶν βολὰς ἐς τὰ τῆς ψυχῆς ἀπόρ-
 ρητα. (3) Ἰάσων δὲ αὐτῇ πλησίον ξὺν ὄπλοις ἔτοιμος
 ἐς ἄμυναν. ὁδὶ δὲ τὸ ἐνδόσιμον τοῖς ἐρέταις ἄδει,
 ὕμνους, μοι δοκεῖν, ἀνακρουόμενος θεοῖς τοὺς μὲν χαρι- 5
 στηρίους, ἐφ' οἷς καταρθώκασιν, τοὺς δὲ ἐς ἰκεσίαν
 10 τείνουσας, ἐφ' οἷς δεδοίκασιν. (4) ὄρᾳς δὲ καὶ τὸν
 Αἰήτην ἐπὶ τετρώρου μέγαν τε καὶ ὑπεραίροντα ἀν-
 θρώπους, ὄπλα μὲν ἐνδεδνκῶτα ἀρήια γίγαντος οἰμαί-
 τινος — τὸ γὰρ ὑπὲρ ἄνθρωπον τοῦθ' ἠγρεῖσθαι δί- 10
 δασιν — θνυμοῦ δὲ τὸ πρόσωπον πλήρη καὶ μόνον οὐ
 15 πῶρ ἐξιέντα τῶν ὀφθαλμῶν λαμπάδιόν τε τῇ δεξιᾷ
 αἰωροῦντα, ἐμπρήσειν γὰρ αὐτοῖς πλωτῆρσι τὴν Ἀργῶν,
 τὸ δόρυ δὲ αὐτῶ ὑπὲρ τὴν ἄντυγα τοῦ δίφρου πρό-
 χειρον ἴσταται. (5) τί δὴ ποθεῖς τῶν γεγραμμένων; 15
 ἢ τὸ τῶν ἵππων; μυκτῆρες μὲν ἀναπεπταμένοι τούτοις
 20 καὶ ἀνεστηκῶς ἀγῆν βολαί τε ὀφθαλμῶν ἔτοιμοι ἄλλως
 τε καὶ ἐνεργοὶ νῦν οὔσαι, δίδωσι γὰρ τουτὶ θεωρεῖν
 ἢ γραφή, τὸ δὲ ἄσθμα ἐξαιματτομένων ἐς τὸν δρόμον
 τῇ μάστιγι ὑπὸ τοῦ Ἀψύρτου, παραβατεῖν γὰρ τουτόν 20
 φασὶ τῶ Αἰήτη, ὑπὸ παντὸς ἐλκόμενον τοῦ στέρου
 25 καὶ ἢ τῶν τροχῶν δίνῃ μόνον οὐ προσβαλοῦσα τῶ
 ἀρματεῖφ σύρματι τὰς ἀκοὰς τὸ τάχος δίδωσι γινώ-
 σκειν. ἢ γὰρ διανισταμένη κόνις καὶ ἰδρῶσιν ἐπαν-
 θοῦσα τοῖς ἵπποις ἀμυδρὰν τῆς χροῶς ποιεῖ τὴν 25
 διάσκεψιν.

3 ξὺν F Iacobs ξυνὸν τοῖς aP || 4 ἄδει Fa ἄλλο ἄδει P ||
 8 [ὑπεραίροντα ἀνθρώπους] Kayser || 15 γεγραμμένων <ἔτι>
 Iacobs* || 19 ἐξαιματτομένων P (ἐξαιμ.) Iacobs ἐξαιματτω-
 μένων F ἐξ αἵματτωμένων a || 21 ἀπὸ Arnim (cf. Phil. mai.
 I, 20. 41, 6) || 24 'fort. ἢ γὰρ δὴ ἀνισταμένη' Kayser; cf. 32, 23 |
 ἰδρῶσιν F ἰδρωσιν aP ἰδρωσις cod. F collatio ap. Iacobsum*

(ιβ') ΗΣΙΟΝΗ

- 30 (1) Ταῦτι μὲν οὐδ' ἐπιτάττοντος οἶμαί τινος ὁ
 418 K γενναῖος Ἑρακλῆς μοχθεῖ οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν, ὡς Εὐρύ-
 σθεὺς δι' ὄχλου νῦν αὐτῷ, δεσπόζειν δὲ τὴν ἀρετὴν
 ἑαυτοῦ τάξας ἐθελουσίους ἄθλους ὑπομένει. ἢ τί μαδῶν
 5 φοβερὸν οὕτω κῆτος ὑφίσταται; (2) ὄρας γάρ, ὀπόσοι
 μὲν αὐτῷ οἱ ὀφθαλμοὶ κυκλοτεροῦ τ' αὐτὴν ὕψιν ἀπο-
 τορνεύοντες καὶ δεινῶς ἐς πολὺν δεδορκότες ἐπισκῶ-
 νιὸν τε ὀφρύων ἀκανθῶδες καὶ ἄγριον ἐφ' ἑαυτοῦς
 ἔλκοντες, ὅπως δὲ ὀξεῖα ἢ τοῦ στόματος ἐκβολὴ κα-
 10 χάρους καὶ τριστοίχους ὀδόντας ἐκφαίνουσα, ὧν οἱ
 μὲν ἀγμιστρώδεις καὶ ἀνεστραμμένοι κατέχειν τὰ ληφ-
 θέντα, οἱ δὲ ὀξεῖς τὴν αἰχμὴν καὶ ἐς πολὺν ἀνεστῶτες,
 ὄση δὲ ἢ κεφαλὴ σκολιοῦ καὶ ὕγροῦ τοῦ ἀνέχοντος
 ἐξιοῦσα. (3) μέγεθος δὲ ἄπιστον μὲν εἰπεῖν ἐν μικρῷ,
 15 ἢ δὲ ὕψις νικᾷ τοὺς ἀπιστοῦντας. ἐκκυρτουμένου γάρ
 οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ κῆτους τὰ μὲν
 ὕφαλα διαφαίνεται τὸ ἀκριβὲς τῆς ὕψεως κλέπτοντα
 τῷ βᾶθει, τὰ δὲ ἀνίσχει νησίδες ἂν τοῖς ἀπειροθα-
 λάττοις δόξαντα. (4) ἀτρεμοῦντι προσετύχομεν τῷ
 20 κῆτει, κινούμενον δὲ νυκτὶ σφοδροτάτῃ ῥύμῃ πολλὴν
 ἐγείρει φοθίου κτύπον ἐν γαλήνῃ καὶ ταῦτα, καὶ
 κλύδων οὗτος ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς αὐτοῦ διανιστάμενος
 ὁ μὲν περὶ τοῖς ἐκφαινομένοις μέρεσι κυμαίνει περι-
 κλύζων αὐτὰ καὶ διαλευκαίνων κάτωθεν, ὁ δὲ τὰς
 25 ἡόνους προσβέβληκεν ἢ τε τῶν οὐραίων ἀνάκλασις ἐπὶ

7 κυκλοτεροῦ F κυκλοτερεῖς a et (ἢ s. εἰς) P* | ταύτην F
 (quod est τ' αὐτὴν) ταύτην τὴν aP ταυρείαν τὴν Kayser* ταυ-
 ρεῖην Iacobs || 8 [ἐς πολὺν] Kayser || 12 ἀγμιστρώδεις ed. Veneta
 a. 1550 ἀγγιστρώδεις aP ἀγγιστρώδεις F || 22 ἐγείρει F ἐκίει
 aP || 25 sq. τῆς ἡόνους μέρος βέβληκεν Kayser*

πολὸν τὴν θάλασσαν ἔς ὕψος ἀναρριπτούντων ἰστία
 νεῶς ἂν ἀπεικασθεῖη ποικίλως προσαναγάζοντα. (5) ἀλλ'
 οὐκ ἐκπλήττεται ταῦτα ὁ θεσπέσιος οὗτος, ἀλλ' ἡ μὲν
 λεοντῆ καὶ τὸ ρόπαλον ἐν ποσὶν αὐτῷ ἔτοιμα πρὸς
 30 τὴν χρεῖαν, εἰ τούτων δεήσειεν, ἔστηκε δὲ γυμνὸς ἐν 5
 προβολῇ τὸν μὲν ἀριστερὸν προτείνας πόδα ὄχημα
 κ. εἶναι τῷ παντὶ σώματι μεθισταμένῳ πρὸς τὸ τῆς κινή-
 σεως ὀξύροπον, καὶ τῆς πλευρᾶς δὲ τῆς ἀριστερᾶς
 ἄμα τῇ χειρὶ προκειμένης πρὸς τὴν ἐπίτασιν τοῦ
 τόξου τὰ δεξιὰ ὑπέσταλται τῆς δεξιᾶς χειρὸς πρὸς τὸν 10
 5 μαστὸν τὴν νευρὰν ἐλκούσης. (6) τὴν δ' αἰτίαν, ᾧ
 παῖ, μὴ ζητῶμεν τούτων, ἡ γὰρ τῶν πετρῶν ἀνημμένη
 κόρη πρόκειται τῷ κῆτει βορά, Ἑσιόνην δ' αὐτὴν Λαο-
 μέδοντος παῖδα νομίζομεν. ποῖ δὲ οὗτος; εἴσω, μοι
 δοκεῖν, τοῦ τῆς πόλεως τείχους ἐν περιωπῇ τῶν πρα- 15
 10 τομένων. (7) ὄρεῖς γὰρ πόλεως κύκλον καὶ τὰς ἐπάλ-
 ξεις ἀνθρώπων μεστὰς καὶ ὡς ἀνατετάκασιν ἐς οὐρανὸν
 εὐχόμενοι τὰς χεῖρας τάχα που δεδοικότες ὑπ' ἐκπλή-
 ξεως περιττῆς, μὴ καὶ προσβάλοι τῷ τείχει τὸ κῆτος,
 ἐπειδὴ ὡς χερσεῦσον ὤρηκε. (8) τὸ δὲ τῆς κόρης 20
 15 κάλλος ὁ καιρὸς ἐφερμηνεύειν ἐπ' ἀκριβῆς οὐκ ἔῤ,
 τὸ γὰρ περὶ τῆ ψυχῆ δέος καὶ ὁ ἐπὶ τοῖς ὄρωμένοις
 ἀγῶν ἀπομαραίνει μὲν τὸ τῆς ὥρας ἄνθος, δίδωσι
 δ' ὅμως τοῖς ὄρωσιν ἐκ τῶν παρόντων τὸ ἐντελὲς στο-
 χάσασθαι.

2 προσαναγάζοντα aP προσαναγάζοντ' F || 4 λεοντῆ Morelli
 λεοντ' F λεοντῆ aP || 5 δεήσειε F || 9 προκειμένης Salmasius
 προκειμένης F προκειμένης Iacobs* || 14 ποῦ Iacobs || 19 προσ-
 βάλλοι a* || 23 ὥρας F φύσεως aP

(ιγ') ΣΟΦΟΚΛΗΣ

- 20 (1) Τί διαμέλλεις, ὦ θεῖε Σοφόκλεις, τὰ τῆς Μελ-
πομένης δέχεσθαι δῶρα; τί δ' ἐς γῆν ὄρας; ὡς ἔργω'
οὐκ οἶδα, εἴτε ἀθροίζων ἐννοίας ἤδη εἶθ' ὑπὸ τῆς
πρὸς τὴν θεὸν ἐκπλήξεως. ἀλλὰ θάρσει, ὦ γαθέ, καὶ 5
δέχου τὰ διδόμενα. ἀπόβλητα γὰρ οὐκ εἶναι τὰ θεῶν
25 δῶρα οἰσθὰ που ἐξ ἐνὸς τῶν Καλλιόπης θιασωτῶν
ἀκούσας. (2) ὄρας γὰρ καὶ τὰς μελίττας, ὡς ὑπερ-
πέτονται σου καὶ βομβοῦσιν ἠδὺ τι καὶ θεῖον ἐπιλεί-
βουσαι σταγόνας ἀπορρήτους τῆς οἰκείας δρόσου· τουτὶ 10
γὰρ καὶ τῆς σῆς ποιήσεως διαφύσεσθαι παντὸς μᾶλλον.
415 κ. (3) ἦ πού τις καὶ ἀναφθέρηται μικρὸν ὕστερον ἐπὶ
σοὶ Μουσῶν εὐκόλων ἀνθρήνιον λέγων καὶ δεδο-
κέναι τῷ παρεγγνήσει, μὴ πη λάθοι τις ἐκπᾶσα τοῦ
σοῦ στόματος μέλιττα καὶ τὸ κέντρον ἀφυλάκτως ἐγγρά- 15
5 σασα. (4) ὄρας δέ που καὶ τὴν θεὸν αὐτὴν τὸ μὲν
ὑψήρορον καὶ ἐπηρμένον τῆς γνώμης ἀπόθετον ἔχουσαν
εἰς σὲ νῦν καὶ μειδιάματι εὐμενεῖ τὸ δῶρον μετροῦσαν.
'Ἀσκληπιὸς δὲ οἶμαι οὗτος ἐγγὺς παιᾶνά που παρεγ-

1 donum quod Musa Sophocli offert mella esse statuendum est, quamquam quae fuerit eorum in pictura forma non constat. veri simillimum tamen de alveo cogitandum esse, quod Welcker coniecit et Brunn I, 273 amplexus est, vel de favo, qualis describitur a Philostrato maiore Imag. II, 2 p. 65, 2 κηρίον ὀρέγει (Χείρων) τῇ χειρὶ σταγόνα λείβον δι' ἐνομίαν τῶν μελιττῶν. ceterum ad hanc imaginem illustrandam conferri possunt ea quae apud Philostratum maiorem II, 8 p. 78, 32 leguntur, Musas apium specie (ἐν εἶδει μελιττῶν) classis Atheniensium duces fuisse, cf. praeterea Phil. mai. Imag. II, 12 || 2 δὴ μέλλεις Kayser* || 5 τὴν Olearius τὸν F || 9 ἠδὺ τε Hercher || 10 ἀπορρήτους Hertlein | τουτὶ Fa τὸ δὴ P || 11 διαφύσεται Kayser*; καὶ <διὰ> τῆς σ. π. διαδύσεσθαι π. μέλλει Hercher || 13 ἀνθρήνιον anon. Ald. Gott. ἀνθήνιον F, cf. Suid. s. v. ἀθρήνιον || 14 λάθη aP*

γυῶν γράφειν καὶ κλυτομήτης οὐκ ἀπαξιῶν παρὰ
 10 σοῦ ἀκοῦσαι, βλέμμα τε αὐτοῦ πρὸς σέ φαιδρότητι
 μεμιγμένον παρὰ μικρὸν ὕστερον ἐπιξενώσεις αινίττεται.

(ιδ') ΤΑΚΙΝΘΟΣ

(1) Πυθώμεθα τοῦ μειρακίου, ὦ παιδίον, τίς 5
 τε αὐτὸς εἴη καὶ τίς αἰτία τῆς Ἀπόλλωνος αὐτῷ
 παρουσίας, θαρσῆσει γὰρ ἡμᾶς γοῦν προσβλέψαι.
 15 (2) οὐκὸν ὁ μὲν Ἰάκινθος εἶναι φησιν ὁ Οἰβάλου,
 μαθόντας δὲ τοῦτο χρῆ λοιπὸν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς τοῦ
 θεοῦ παρουσίας γινώσκειν· ἐρῶν ὁ τῆς Αἰητοῦς τοῦ 10
 μειρακίου πάντα δάσειν αὐτῷ φησιν, ὅσα ἔχει, τὸ
 20 ξυνεῖναι οἱ προσεμένω, τοξείαν τε γὰρ καὶ μουσικὴν
 διδάξειν καὶ μαντικῆς ἐπαίειν καὶ λύρας μὴ ἀπώδον
 εἶναι καὶ τοῖς ἀμφὶ παλαιστραν ἐπιστήσειν, δάσειν δὲ
 ὑπὲρ κύκνων αὐτὸν ὀχούμενον περιπολεῖν χωρία, ὅσα 15
 Ἀπόλλωνος φίλα. (3) ταυτὶ μὲν ὁ θεός, γέγραπται
 25 δὲ ἀκίρεκόμενος μὲν, τὸ εἰωθός, φαιδρὰν δὲ ὄφρον
 ὑπὲρ ὀφθαλμῶν ἐγείρων, ὧν ἀκτίνες οἶον ἐκλάμπουσι,
 καὶ μειδιάματι ἠδεῖ τὸν Ἰάκινθον θαρσύνων προτεί-
 νων μὲν τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτία. (4) τὸ μει- 20
 ράκιον δὲ ἐς γῆν μὲν ἀτενὲς ὄρα, πολλή δὲ ἡ τῶν
 κ ὀφθαλμῶν ἔννοια, γάννυται τε γὰρ ἐφ' οἷς ἀκούει, καὶ
 τὸ θάρσος ἐτι μέλλον αἰδοῖ μίγνυσιν. ἔστηκε δὲ τὰ
 μὲν ἀριστερὰ τοῦ σώματος ἀλιπορφύρω χλαυίδι καλύ-

1 κλυτομήτης Bergk, cf. PLG⁴ II 245; κλυτομήτης Olearius |
 παρὰ F Olearius περι α P || 3 <τάς> [παρὰ] Kayser* || 5 πυθώ-
 μεθα F Salmasius ποθειώμεθα α P || 6 <ῆ> αἰτία Iacobs* || 8 οὐκ
 οὐν F || 9 τὴν α P τῆς F || 14 'fort. δὲ ἐπὶ κ.' Kayser || 15 κύκνων
 α P κύκνον Iacobs || 20 μὲν] τε Kayser*, qui antea pr. καὶ
 proposuerat || 22 γάννυται F || 24 τοῦ σώματος Kayser
 τῷ σώματι F; <έν> τῷ σώματι certe non scribendum

πτων, ἃ δὴ καὶ ὑπέσταλται, ἀκοντίῳ δὲ τὴν δεξιὰν
 5 ἐπερείθει ἐκκειμένῳ τῷ γλουτῷ καὶ τῇ πλευρῷ διορω-
 μένῃ, βραχίων τε οὐτοσὶ γυμνὸς δίδωσιν ἡμῖν ἐς τὰ
 ὀρώμενα: λέγειν. σφυρὸν μὲν αὐτῷ κοῦφον ἐπ' εὐθείᾳ
 τῇ κνήμῃ καὶ ἐπιγουνίς αὐτῇ ἐλαφρὰ ὑπὲρ κνήμης
 10 πλευρὰ τε εὐπνον ἀποτορνεύουσα τὸ στέρον καὶ βρα-
 χίων ξὺν ἀπαλότῃ σφριγῶν καὶ αὐχὴν ἀνεστηκῶς τὸ
 μέτριον ἢ κόμη τε οὐκ ἄγροικος οὐδὲ ἐν αὐχμῷ ἀνε-
 στηκυῖα, ἀλλ' ἐπικρεμαμένη τῷ μετώπῳ, συναπονεύουσα
 15 δὲ ταῖς τοῦ λούλου ἀρχαῖς. (5) ὁ δ' ἐν ποσὶ δίσκος
 ἔχων καὶ σκοπ . . . † τι περὶ ἑαυτὸν Ἔρωσ τε καὶ
 πάντῳ φαιδρὸς ἅμα καὶ κατηφής, καὶ Ζέφυρος ἐκ
 περιωπῆς ἄγριον ὑποφαίνων τὸ ὄμμα, ἀνιτίττειται ὁ
 ζωγράφος τὴν ἀπάλειαν τοῦ μειρακίου, δισκεύοντι δὲ
 20 τῷ Ἀπόλλωνι πλάγιος ἐμπνεύσας ἐμβάλει τῷ Ἰακίνθῳ
 τὸν δίσκον.

2 ἐπερείδων Arnim | διορωμένη tollere malit Kayser; διη-
 μένη Heyne, διηθρωμένη Brunn; cf. Phil. mai. I 23, 4 p. 45, 11
 ἐκκειμένων τῶν γλουτῶν || 3 <καὶ> ἐς aP || 4 καὶ τὰ <μὴ> ὀρώ-
 μενα ἐλέγχειν Iacobs* || 7 ἀποτορνεύουσα F Olearius ἀποτο-
 ρεύουσα aP || 8 ξὺν F Boissonade ξυνὸν a ξυνὸν P | ἀπαλό-
 τητι Olearius ἀπλότητι F || 10 ἐπικρεμαμένη F || 12 σκό-
 (deinde spatium unius litt.) F σκόπει P σκοπεῖν Schenkl σκο-
 τεῖνόν Kayser* ἔχων καιροσκοπεῖ Iacobs; cf. Mel. Vind. XXI 44 |
 utrum περὶ an παρὰ in F legendum, incertum | τε καὶ πάντῳ
 (quod vocabulum macula aspersa obscuratum est, ut π aegre
 dispiciatur, νυ paene totum evanuerit) F τι deinde spatium 6
 fere litt. aP τι <κάνταῦθα> Olearius τε καθορῶν Kayser* τε
 <παρῶν> Iacobs; cf. Mel. Vind. XXI 43sq. || 13 eo quod Zephyrus
 praesens describitur, hanc tabulam simillimam ei fuisse, quae
 a Philostrato maiore I 24 illustratur, ac tamquam ex altera
 parte respondisse intellegimus || 14 περιωπῆς F || 16 ἐμβάλει
 Hamaker ἐμβάλλει F (μ ex κ corr.) a ἐμβάλει P

(ιε') ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ

(1) Θανμάξεις ὄρων ἐς τοσοῦτον ἀγῶνα κόρην
 ὀρμῶσαν, ἀγρίον τε οὕτω συδὸς καὶ τοσοῦτου ὀρμὴν
 ὑφισταμένην; ὄραξ γάρ, ὡς ὑφαιμον μὲν ἀντὶ τὸ
 25 ὄμμα λοφιά τε φρίττουσα καὶ πολὺς ὁ κατὰ τῶν ὁδόν- 5
 των ἀφρὸς ἐς πολὺ ἀνεστηκότων καὶ τὴν αἰχμὴν ἀτρί-
 πτων τό τε εὖρος, ὡς πρὸς λόγου τῆ βάσει, ἦν δὴ καὶ
 τὰ ἔγνη ταυτὶ δείκνυσι ταύρων ἀποδέοντα οὐδέν· οὐδὲ
 γὰρ τούτων παρέλιπέ τι ὁ ζωγράφος ἐντυπώσας ἀντὰ
 κ. τῆ γραφῆ. (2) τὰ δὲ ὀρώμενα καὶ δευνὰ ἤδη· ἐμπε- 10
 πτωκῶς γὰρ ὁ σὺς Ἀγκαίῳ τούτῳ κατὰ τὸν μηρόν, κεῖται
 ὁ νεανίας ἀθρόον ἐκρέων τὸ αἷμα καὶ ἐς πολὺ ἀνερ-
 ρωγῶς τοῦ μηροῦ, ὅθεν ἐν χερσὶν ἤδη τοῦ ἄθλου
 5 ὄντος ἢ μὲν Ἀταλάντη, ταύτην γὰρ εἶναι τὴν κόρην
 νοεῖν χροί, πρόχειρον ἐπιθεῖσα τῆ νευρᾷ τὸ βέλος ἀφῆ- 15
 σειν μέλλει. (3) ἔσταλται δὲ ἐσθῆτι μὲν ὑπὲρ γόνυ,
 κρηπίδα δὲ τοῖν ποδοῖν ἐνήπται καὶ αἱ χεῖρες ἐς ὦμον
 γυμναὶ διὰ τὸ ἐνεργοὶ εἶναι τῆς ἐσθῆτος ἐκεῖ ἐς
 10 περόνας ξυνεχομένης, τὸ δὲ κάλλος ἀρρενωπὸν ἐκ
 φύσεως ὄν ἀνίστησιν ὁ καιρὸς ἐπὶ μᾶλλον οὐκ ἐπί- 20
 μερον βλεπούσης, ἀλλὰ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν βολὰς ἐς
 τὴν τῶν δραμένων ἐννοιαν τεινούσης. (4) οἱ νεανίαί
 δὲ οὗτοι Μελέαγρος καὶ Πηλεὺς, τούτους γὰρ δὴ τοὺς
 15 καθελόντας τὸν σὺν φησιν ἢ γραφῆ, ὁ μὲν ἐπερείσας
 ἐν προβολῇ τῷ λαιῷ ποδὶ ἐαυτὸν ὁ Μελέαγρος καὶ 25
 τὴν βᾶσιν τηρήσας ἀσφαλῶς ἐκδέχεται τὴν ὀρμὴν τοῦ
 συδὸς λόγῃν ὑποστήσας. (5) φέρε δὴ καὶ τὰ περὶ

8 τὰ] τῶν ἐν P || 9 τι Fa τε P || 10 ὀρώμενα Iacobs* ||
 16 μέλλει aP μέλει F || 18 ἐνεργοὶ Weinberger ἐνεργά (à for-
 tasse e corr.) F ἐνεργάν a ἐνεργο* (v eras.) P ἐνεργούς Iacobs* ||
 24 φησιν <εἶναι> Kayser*

αὐτὸν εἰπωμεν· στυφρὸς μὲν ὁ νεανίας καὶ πάντη
 20 σφριγῶν, κνήμαι δ' αὐτῷ εὐπαγεῖς καὶ ὀρθαὶ φέρειν
 τε ἐν [τε] τοῖς δρόμοις ἱκαναὶ καὶ ὑφισταμένῳ τὸν ἐκ
 χειρὸς ἀγῶνα φύλακες ἀγαθαὶ μηρός τε ξὺν ἐπιγουνίδι
 ὁμολογῶν τοῖς κάτω καὶ ἰσχίον οἶον διδόναι θαρσεῖν 5
 25 ὡς οὐκ ἀνατραπησομένου ὑπὸ τῆς τοῦ σῦδος ἐμβολῆς
 τοῦ νεανίου πλευρά τε βαθεῖα καὶ γαστήρ ἀπέριττος καὶ
 στέρνα τὸ μέτριον προεκκείμενα καὶ βραχίων διηρθρω-
 μένος καὶ ὦμοι πρὸς ἀνέχονα ἐρωμένον ξυνάπτοντες
 καὶ βάσειν αὐτῷ διδόντες κόμη τε ἠλιῶσα καὶ ἀνεστη- 10
 κνῖα νῦν ὑπὸ τοῦ τῆς ὀρμῆς ἐνεργοῦ καὶ χαροπὸν
 ἱκανῶς δεδορκὸς τὸ ὄμμα ἢ τε ὄφρῦς οὐκ ἀνειμένη,
 30 ἀλλ' ἐν τῷ θυμῷ πᾶσα καὶ ἡ τοῦ προσώπου κατά-
 418 K. στασις οὐδὲ ξυγχωροῦσα περὶ κάλλους τι λέγειν διὰ
 τὸ ἐπιτετάσθαι, ἐσθῆς δὲ λευκῆ ὑπὲρ γόνυ καὶ κρηλῆς
 ὑπὲρ σφυρὸν ἔρεισμα ἀσφαλὲς τῇ βάσει, χλαμύδα τε 15
 κοκκοβαφῆ ὑπὲρ ἀνέχονος κολπώσας τὸ θηρίον ὑψί-
 5 σταται. (6) ταυτὶ μὲν σοι τὰ τοῦ Οἰνέως, Πηλεὺς δὲ
 οὗτος προβέβληται φοινικοῦν φᾶρος, μάχαιρα δὲ αὐτῷ
 ἢ παρ' Ἡφαίστου ἐν χειρὶν ἐκδεχομένῳ τῆν τοῦ σῦδος
 ὀρμῆν, τὸ δὲ ὄμμα ἄτρεπτος καὶ ὀξὺ ὄφρῶν καὶ οἶος 20
 μηδὲ ὑπερόριον ἄθλον τὸν ἐς Κόλχους σὺν Ἰάσωνι
 10 δεῖσαι.

(15') ΝΕΣΣΟΣ

(1) Μὴ δέδιθι, ὦ παῖ, τὸν Εὐήνον ποταμὸν πολλῶν
 κυμαίνοντα καὶ ὑπὲρ τὰς ὄχθας αἰρόμενον, γέγραπται 25

3 [τε] Kayser γε Arnim || 4 ξὺν F Iacobs ξυνὸν α
 ξυνὸν P || 16 κοκκοβαφῆ (β s. φ pr.) P κοκκοβαφῆ α || 18 φᾶρος
 Iacobs φᾶρος F φᾶρος α P || 19 ἐκδεχομένῳ Olearius ἐκδεχο-
 μένον F || 24 πολλῶν <ἀφρῶ> Arnim

γάρ, ἀλλὰ μάλλον τὰ ἐν αὐτῷ διασκεψόμεθα, ὅπη τε
 15 καὶ ὅπως ἔχει τὰ τῆς τέχνης· ἡ γὰρ οὐκ ἐπιστρέφει
 σε πρὸς ἑαυτὸν ὁ θεῖος Ἡρακλῆς οὕτως ἐμβεβηκῶς
 μέσῳ τῷ ποταμῷ καὶ πῦρ ἐκλάμπων ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν τὸν σκοπὸν μετρούτων τόξον τε ἔχων ἐν τῇ λαιᾷ 5
 προβεβλημένη, ἔτι καὶ τὴν δεξιὰν ἐν τῷ τῆς ἀφέσεως
 20 τοῦ βέλου ἐχων σχήματι; ἐς μαζὸν γὰρ αὐτή. (2) τί
 δ' ἂν εἰποις περὶ τῆς νευρᾶς; ἄρ' οὐκ αἰσθάνεσθαι
 δοκεῖς ἐπηχούσης τῇ τοῦ οἰστοῦ ἀφέσει; ποῦ δὲ οὔτος;
 ὄρᾶς τὸν ὑστατον ἀνασκιρτῶντα κένταυρον; Νέσσος 10
 δὲ οἶμαι οὔτος διαφυγῶν ἐκ τῆς Φολόης τὴν Ἡρα-
 25 κλειὰν μόνος χεῖρα, ὅτ' ἐπιχειροῦντες ἀδίκως αὐτῷ
 διέφυγεν οὐδεὶς πλὴν οὔτος. οἴχεται δὲ καὶ οὔτος
 ἄδικος ἐς αὐτὸν φανείς· πορθμείοντος γὰρ τοὺς δεο-
 μένους τούτου ἐπιστάς ὁ Ἡρακλῆς ξὺν τῇ γυναικὶ 15
 Δηϊανείρᾳ καὶ τῷ παιδὶ Ἰλλῶ, ἐπειδὴ ἄπορος ὁ ποτα-
 30 μὸς ἐφαίνεται, τὴν γυναικίνα πορθμεῦσαι παρεγγυᾷ, αὐτὸς
 1 κ δὲ ἐπιβάς τοῦ δίφρου ξὺν τῷ παιδὶ ἐχώρει διὰ τοῦ
 ποταμοῦ, κἀνταῦθα ὁ μὲν κακῶς ἰδὼν τὴν γυναικίνα
 ἀτόποις ἐπετόλμα τῆς ὄχθης ἐπιβάς, ὁ δὲ βοῆς ἀκούσας 20
 5 ὁ Ἡρακλῆς τοξεύει κατὰ τοῦ Νέσσου. (3) γεγράφεται
 δὲ ἡ μὲν Δηϊανείρα ἐν τῷ τοῦ κινδύνου σχήματι καὶ
 περιδεῆς ἐς τὸν Ἡρακλέα τὰς χεῖρας τείνουσα, ὁ δὲ
 Νέσσος ἄρτι τὸν οἰστὸν δεξάμενος καὶ περὶ ἑαυτῷ
 σφραδᾶζων οὕπω, δοκεῖν, τὸν ἑαυτοῦ λύθρον ἀπόθετον 25
 10 ἐς Ἡρακλέα τῇ Δηϊανείρᾳ δεδωκῶς. (4) τὸ δὲ παι-
 δίον ὁ Ἰλλῶς ἐφέστηκε μὲν τῷ πατρὶ ὀφρῶ διφρῶ κατὰ

2 ἡ Iacobs ἢ F || 4 πῦρ Iacobs γὰρ F (fere evanidum) || 18 ἐπιβάς] ἐπι Kayser* || 25 τὸν ἐ. λύθρον Iacobs τὸν ἐ. δίφρον F τὸ ἐ. φίλτρον Olearius || 27 πατρὶ ὀφρῶ F Arnim om. a (cum lacuna) P πρῶτῳ cod. F collatio ap. Iacobsium*

τῆς ἄντυγος δεθέντων, ὥστε ἀτρεμεῖν, τῶν ἵππων κροτεῖ δὲ ὑφ' ἡδονῆς τὰς χεῖρας γέλωτι δούς ἃ μήπω ἔρωται.

(ιζ') ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ

15 (1) Ὁ μὲν ἐπὶ τῷ στρατηγεῖν ἔτι καὶ τοὺς ἐκ Μελι-
βοίας ἐπὶ Τροίαν ἔργων τιμωροὺς Μενελάω κατὰ τοῦ
Φρυγὸς Φιλοκτῆτης ὁ τοῦ Ποιάντος γενναῖός που καὶ
ἀναφέρων ἐς τὴν ὑφ' Ἡρακλεῖ τροφήν — θεράπων δὴ
20 γενέσθαι τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Φιλοκτῆτης ἐκ νηπίου, ὅτε
καὶ φορεὺς εἶναι οἱ τῶν τόξων, ἃ δὴ καὶ ὕστερον
μισθὸν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τῆς εἰς τὴν πυρὰν ὑπουρ-
γίας — ὁ δὲ νῦν ἐνταῦθα ξυμπεπωκότι διὰ τὴν νόσον
τῷ προσώπῳ ξυννεφεῖ ὄφρ' ἐπὶ τῷ φθαλμῷ ἐφέλακων
25 κάτω που καὶ ἐν βάθει ὄντας καὶ ἀμνητὸν ὄρωντας,
κόμην τε λύθρου καὶ ἀόχμου πλήρη δεικνὺς καὶ τὴν
γενειάδα ὑπανεστηκῶς καὶ φορίτων καὶ ῥάκια αὐτὸς
τε ἀμπισχόμενος καὶ τὸν ταρσὸν καλύπτων τοιούδε,
ὃ παῖ, δίδωσι λόγον. (2) ἀναπλέοντες ἐς Τροίαν οἱ
30 Ἀχαιοὶ καὶ προσσχόντες ταῖς νήσοις ἐμαστεύοντο τὸν
420 κ. τῆς Χρύσης βωμόν, ὃν Ἰάσων ποτὲ ἰδρύσατο, ὅτε ἐς
Κόλχους ἔπλει, Φιλοκτῆτης τε ἐκ τῆς ζῆν Ἡρακλεῖ
μνήμης τὸν βωμόν τοῖς ζητοῦσι δεικνὺς ἐγγράφαντος
5 αὐτῷ τοῦ ὕδρου τὸν ἰὸν ἐς θάτερον τοῖν ποδοῖν οἱ

2 ἃ μήπω <ποιεῖν> Arnim; <ἐς> ἃ μήπω H. Schenkll ||
5 στρατηγεῖν ἔρτι Hamaker || 6 ἀνάγων aP* || 7, 8 ἀναφέ-
ρων F ἀναφέρων aP* | θεράπων <γάρ> Kayser || 12 ξυμπεπω-
κότι F Wytttenbach ξυμπεπωκότι aP || 13 τῷ ὄφθαλμῷ aP* ||
15 post τε in F quinque fere litterae macula aspersa obscuratae
sunt, e quibus *λυ* certe dispicitur, cetera prorsus evanuerunt;
unde aut *λύθρου* aut *λύμης* legendum esse adparet; lacunam
subesse sensit Hercher || 19 προσσχόντες Hercher προσχόντες F* |
ἐμαστεύον Hertlein || 21 τῆς <τῶν> Kayser

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

- F* : Laurentianus LVIII 15 saec. XI (capp. I—V)
P : Parisiensis 1696 saec. XIV (I—VII)
V : Vaticanus 1898 saec. XIII (VIII—XIII)
A : classis prior codicum reliquorum (I—XI, XIII)
A' : Vaticanus 87 saec. XV (XII, XIII)
B : classis altera codicum reliquorum (I—XIII)

stellulis adpositis in Callistrati oratione lacunas significavimus, in commentariis scripturas a Kaysero in editione minore receptas.

λισάμενος τὴν Ἥχῳ, ὥσπερ οἶμαι δεδιώς, μὴ τινα
 15 φθόγγον ἔμμουσον ὁ αὐλὸς κινήσας ἀντηχεῖν ἀνα-
 πείσῃ τῷ Σατύρῳ τὴν Νύμφην. τοῦτο θεασάμενοι τὸ
 εἶδωλον καὶ τὸν Αἰθιοπῶν λίθον ἔμφωνον Μέμνονος
 ἐπιστεύομεν γενέσθαι, ὃς προσιούσης μὲν τῆς Ἡμέρας 5
 ἐπὶ ταῖς παρουσίαις ἐφαιδρύνετο, ἀπιούσης δὲ ἀνία
 20 βαλλόμενος πένθιμον ἐπέστενευ καὶ μόνος ἐκ λίθων
 ἡδονῆς καὶ λύπης παρουσία διοικούμενος τῆς οικείας
 ἀπέστη κωφότητος εἰς ἔξουσίαν φωνῆς τὴν ἀναισθη-
 σίαν ἐκνικήσας.

10

(β') ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΚΧΗΣ ΑΓΓΑΜΑ

(1) Οὐ ποιητῶν καὶ λογοποιῶν μόνον <ἐπι>πνέον-
 ται τέχραι ἐπὶ τὰς γλώττας ἐκ θεῶν θειασμοῦ πεσό-
 ντος, ἀλλὰ καὶ τῶν δημιουργῶν αἱ χεῖρες θειοτέρων
 πνευμάτων ἐράνοις ληφθεῖσαι κάτοχα καὶ μεστὰ μανίας 15
 προφητεύουσι τὰ ποιήματα· ὁ γὰρ δὴ Σκόπας, ὥσπερ
 ἐκ τινος ἐπιπνοίας κινήθεις εἰς τὴν τοῦ ἀγάλματος
 20 δημιουργίαν τὴν θεοφορίαν ἐφήκεν. τί δὲ ὑμῖν οὐκ

4 Μέμνονος suspectum Iacobsio inclusit Kayser || 6 ταῖς <μη-^{FRAB}
 τράφαις> Gomperz, cf. 62, 12 | ἀθρυμία P || 9 κωφότητος P (ω ex
 corr.) Salmasius κωφότητος cet. || 11 Εἰς . . . 48, 1 διηγῶμαι
 om. P | τὸ B om. cet. | post ἀγαλμα add. libri μεταφορικῶς

δὲ (δὴ B) εἰς τὴν δημοσθένους (δημ^o F, δημ^δ A) τέχνην διει-
 λεύται (διεῖλεν F), cf. 49, 11. Callistratum in hac descriptione
 epigramma Glauci Atheniensis, quod extat in Anth. Pal. IX 774,
 vel simile adhibuisse manifestum est. quae praeterea ipse de
 facie et coma Bacchae exposuit, fortasse, cum statuam contem-
 plabatur, conspexit aut conspexisse sibi visus est, quamquam
 si quis ea verbis illis fucatis et inanibus, quibus saepenumero
 usus est, adnumerare velit, cur obloquamur non habemus. ||
 12 ποιητῶν <δὲ> B | <ἐπι>πνέονται Iacobs πνέονται libri ||
 15 μεστὰ F A Iacobs μετὰ PB || 17 τινος <θείας> vel <ἐνθέου>
 Iacobs || 18 ἀφήκε A

κ. 423 ἄνωθεν τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς τέχνης διηροῦμαι; (2) ἦν
 βάκχης ἄγαλμα ἐκ λίθου Παρίου πεποιημένον ἀλλαττό-
 μενον πρὸς τὴν ὄντως βάκχην. ἐν γὰρ τῇ οἰκείᾳ τάξει
 μένων ὁ λίθος τὸν ἐν λίθοις νόμον ἐκβαίνειν ἐδόκει· τὸ
 5 μὲν γὰρ φαινόμενον ὄντως ἦν εἰδωλον, ἡ τέχνη δ' εἰς
 τὸ ὄντως ὄν ἀπήγαγε τὴν μίμησιν. εἶδες ἂν ὅτι καὶ στε-
 ρεὸς ὢν εἰς τὴν τοῦ θήλεος εἰκασίαν ἐμαλάττετο γοργό-
 τητος διορθουμένης τὸ θήλυ καὶ εἰς ἐξουσίαν ἀμοιρῶν
 10 κινήσεως ἦδει βακχεύεσθαι καὶ τῷ θεῷ εἰσιόντι τὰ
 ἔνδον ὑπήχει. (3) πρόσωπόν γε μὴν ἰδόντες ὑπὸ ἀφα-
 11 σίας ἔστημεν· οὕτω δὴ καὶ αἰσθήσεως συνείπετο δῆλωμα
 μὴ παρούσης αἰσθήσεως, καὶ βάκχης ἐβακχεύων θει-
 ασμὸς ἐμηνύετο θειασμοῦ μὴ πλήττοντος καὶ ὅσα φέρει
 15 μανίας οἰστρῶσα ψυχὴ τοσαῦτα πάθους διέλαμπε τε-
 κμήρια ὑπὸ τῆς τέχνης ἀρρήτῳ λόγῳ κραθέντα. ἀνεῖτο
 δὲ ἡ κόμη ξεφύρῳ σοβεῖν καὶ εἰς τριχὸς ἀνθησιν ὑπε-
 σχίζετο, ὃ δὴ καὶ μάλιστα τὸν λογισμὸν ὑπεξίστη, ὅτι
 καὶ τριχὸς λεπτότητι λίθος ὢν ἐπέιδετο καὶ πλοκάμων
 20 ὑπήκουσεν μιμήμασιν καὶ τῆς ζωτικῆς ἕξεως γεγυμνα-
 μένος τὸ ζωτικὸν εἶχεν. (4) ἐφης ἂν ὅτι καὶ αὐτῆ-
 21 σεως ἀφορμὰς ἡ τέχνη συνήγαγεν· οὕτως καὶ τὸ δρώ-
 μενον ἄπιστον καὶ τὸ μὴ πιστὸν δρώμενον. οὐ μὴν
 ἀλλὰ καὶ χεῖρας ἐνεργοὺς ἐπεδείκνυτο — οὐ γὰρ τὸν
 25 βακχικὸν ἐτίνασσε θύρσον, ἀλλὰ τι σφάγιον ἔφερεν

2 ἐκ om. F || 4 ἐν <τοῖς> B* | λίθῳ P || 6 ἂν et καὶ om. P ||
 7 θήλεος μαλαιάν P | γοργότητα P || 8 εἰς <κινήσεως> Iacobs* |
 μοιρῶν FP || 9 τῶν θεῶν εἰσι . . . (spat. rel.) A || 10 ἀφα-
 σίαν A || 14 μανίαις Kayser (cf. 70, 16) μανία Morelli* | πά-
 θους] τὸ πάθος P πάθη A | <τὰ> τεκμήρια B* || 16 ἀνθη
 Vat. 914; Morelli* | <λίθος> ὑπεσχίζετο B || 17 καὶ om. B |
 ἐξίστη P ὑπερίστη A || 19 ὑπήκουε Westermann* | μιμήμασιν F (a
 in ras.) P <τοῖς> μιμήμασιν B* μιμήματα A | ἕξεως προμνήμε-
 νος A || 21 συν<εἰς>ήγαγεν Aldina* || 23 τὸν om. B || 24 θουρσόν F

λισαμένους τὴν Ἥχῳ, ὥσπερ οἶμαι δεδιώς, μὴ τινα
 15 Φθόγγον ἔμμουσον ὁ αὐλὸς κινήσας ἀντηχεῖν ἀνα-
 πείσῃ τῷ Σατύρῳ τὴν Νύμφην. τοῦτο θεασάμενοι τὸ
 εἶδωλον καὶ τὸν Αἰθίοπων λίθον ἔμφωνον Μέμνονος
 ἐπιστεύομεν γενέσθαι, ὃς προσιούσης μὲν τῆς Ἡμέρας 5
 ἐπὶ ταῖς παρουσίαις ἐφαιδρύνετο, ἀπιούσης δὲ ἀνία
 20 βαλλόμενος πένθιμον ἐπέστενεν καὶ μόνος ἐκ λίθων
 ἦδονης καὶ λύπης παρουσίᾳ διοικούμενος τῆς οἰκείας
 ἀπέστη κωφότῃτος εἰς ἐξουσίαν φωνῆς τὴν ἀναισθη-
 σίαν ἐκνικήσας.

10

(β') ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΚΧΗΣ ΑΓΓΑΜΑ

(1) Οὐ ποιητῶν καὶ λογοποιῶν μόνον <ἐπι>πνέον-
 ται τέχραι ἐπὶ τὰς γλώττας ἐκ θεῶν θειασμοῦ πεσό-
 25 τος, ἀλλὰ καὶ τῶν δημιουργῶν αἱ χεῖρες θειοτέρων
 πνευμάτων ἐράνοις ληφθεῖσαι κάτοχα καὶ μεστὰ μανίας 15
 προφητεύουσι τὰ ποιήματα· ὁ γὰρ δὴ Σκόπας, ὥσπερ
 ἐκ τινος ἐπιπνοίας κινήθεις εἰς τὴν τοῦ ἀγάματος
 30 δημιουργίαν τὴν θεοφορίαν ἐφήμεν. τί δὲ ὑμῖν οὐκ

4 Μέμνονος suspectum Iacobsio inclusit Kayser || 6 ταῖς <μη-
 τρώαις> Gomperz, cf. 62, 12 | ἀθνημία P || 9 κωφότῃτος P (ω ex
 corr.) Salmasius κωφότῃτος cet. || 11 Εἰς . . . 48, 1 διηγῶμαι
 om. P | τὸ B om. cet. | post ἄγαμα add. libri μεταφορικῶς
 δὲ (δὴ B) εἰς τὴν δημοσθένους (δημ^ο F, δημ^δ A) τέχνην διει-
 λεκται (διείλεν F), cf. 49, 11. Callistratum in hac descriptione
 epigramma Glauci Atheniensis, quod extat in Anth. Pal. IX 774,
 vel simile adhibuisse manifestum est. quae praeterea ipse de
 facie et coma Bacchae exposuit, fortasse, cum statuam contem-
 plabatur, conspexit aut conspexisse sibi visus est, quamquam
 si quis ea verbis illis fucatis et inanibus, quibus saepenumero
 usus est, adnumerare velit, cur obloquamur non habemus. ||
 12 ποιητῶν <δὲ> B | <ἐπι>πνέονται Iacobs πνέονται libri ||
 15 μεστὰ F A Iacobs μετὰ P B || 17 τινος <θείας> vel <ἐνθέου>
 Iacobs || 18 ἀφήκε A

τέχνης γεννήματα. Ἔρως ἦν, Πραξιτέλους τέχνημα,
 15 ὁ Ἔρως αὐτός, παῖς ἀνθηρὸς καὶ νέος πτέρυγας ἔχων
 καὶ τόξα. χαλκὸς δὲ αὐτὸν ἐτόπου, καὶ ὡς ἂν Ἔρωτα
 τυπῶν τύραννον θεὸν καὶ μέγαν καὶ αὐτὸς ἐδυνα-
 στεύετο· οὐ γὰρ ἠνείχετο χαλκὸς εἶναι τὰ πάντα, ἀλλ' 5
 ὅσος ἦν, Ἔρως ἐγίνετο. (2) εἶδες ἂν τὸν χαλκὸν θρυ-
 20 πτόμενον καὶ εἰς εὐσαρκίαν ἀμηχάνως χλιδῶντα καὶ
 ὡς βραχέως εἰπεῖν τὰ ἀναγκαῖα πληροῦν ἑαυτῇ τὴν
 ὕλην ἀρκοῦσαν. ὄγρὸς μὲν ἦν ἀμοιρῶν μαλακότητος,

nummo Pergameno Comodi imperatoris Benndorf (Bull. della
 commiss. archeol. comunale di Roma XIII p. 75), denique
 sigillum aeneum in museo universitatis Bonnensis Furtwängler
 (Jahrb. des Vereins von Alterthumsfr. im Rheinlande LXXXI
 p. 61, t. III 3). sed in his signis omnibus coxa dextra extra
 curvata est (cf. quae Wolters p. 96 exposuit), in statua autem
 a Callistrato descripta lumbus sinister projectus eminebat
 (cf. 51, 11 τὴν τῆς ἀριστερᾶς λαγόνος ἔκτασιν ἀνίστη, quo loco
 Benndorf ἔκτασιν, quod in Parisiensi legitur, praetulit). maxime
 autem ad simulacrum a Callistrato illustratum accedit Amor
 qui vocatur Palatinus in museo Luparensi (cf. Furtwängler,
 Meisterwerke der griech. Plastik p. 538 et Klein, Praxiteles
 p. 240), quocum Milani p. 767 Amoris imaginem in nummis
 Atticis Aropi et Mnasagorae (cf. Beulé, Les monnaies de
 Athènes p. 222) contulit. quodsi in his Amoris brachium
 sinistrum elatum non est, ea res minime Callistrati descrip-
 tioni repugnat; nam verbis quae apud illum p. 51, 9 leguntur:
 τῇ δ' ἑτέρῃ (h. e. manu sinistra) μετεωρίζων τὸ τόξον nequa-
 quam evincitur arcum elatum fuisse, cum in verbo μετεωρίζων
 eadem vis quae in Latinis levandi vel etiam gestandi inesse
 possit || p. 49, 18 καὶ . . . p. 50, 1 γεννήματα om. P | ἱερὸς F |
 ἕτερα ἱερὰ Salmasius | οἱ λόγοι ὀλίγοι F || 19 ἱερὰ τὰ πέρα F |
 τὰ <τῆς> Vat. 87* || p. 50, 1 τέχνημα] εὔρεμα P || 6 χαλκὸν P |
 χαλκὸς . . . ἐτόπου om. A || 4 'malim ἐδυναστευε' Kayser; cf.
 Schmid, Atticismus III 74 || 5 χαλκὸς A Lugd. χαλκὸς F
 χαλκοῦς Par. 1038 (ὁ s. οὐ) cet. | εἶναι] γενέσθαι P || 6 ὅσον B |
 post θρυπτόμενον add. οὐκ ἐπιτροπέειν αἰσθησὶν ποιούσαν
 (ποιούσα P) θρύπτεσθαι FP || 8 ἑαυτῇ Morelli ἑαυτὴν libri |
 τὴν ὕλην FPB τὴν τέχνην (in ras.) Laur. LVIII 44 Kayser*
 τὴν cet. classis A || 9 ὄγρὸς μὲν ἦν om. F | μαλακότητος Iacobs
 μεγαλότητος FP μεγαλειότητος AB

ὡσπερ εὐάξουσα, πικροτέρας μανίας σύμβολον· τὸ δὲ ἦν χμαιράς τι πλάσμα πελιδνὸν τὴν χροῶν· καὶ γὰρ τὸ τεθνηκὸς ὁ λίθος ὑπεδύετο — καὶ μίαν οὔσαν τὴν
 30 ὕλην εἰς θανάτου καὶ ζωῆς διήρει μίμησιν, τὴν μὲν ἔμπνουν στήσασα καὶ οἶον ὀρεγομένην Κιθαιριῶνος, 5
 τὴν δὲ ἐκ τοῦ βακχικοῦ θανατωθεῖσαν οἴστρου καὶ
 24 τῶν αἰσθησέων ἀπομαραίνουσαν τὴν ἀκμήν. (5) ὁ μὲν οὖν Σκόπας καὶ τὰς ἀψύχους εἰδωλοποιῶν γενέσεις δημιουργὸς ἀληθείας ἦν καὶ τοῖς σώμασι τῆς ὕλης ἀπετυποῦτο τὰ θάνατα, ὁ δὲ τὰ ἐν λόγοις διαπλάτ- 10
 5 των Δημοσθένους ἀγάλματα μικροῦ καὶ λόγων ἔδειξεν εἶδος αἰσθητῶν τοῖς νοῦ καὶ φρονήσεως γεννήμασι συγκεραυνὸς τὰ τῆς τέχνης φάρμακα. καὶ γνώσεσθε δὲ αὐτίκα, ὡς οὐδὲ τῆς οἰκοθεν κινήσεως ἐστέρηται τὸ εἰς θεωρίαν προκείμενον ἄγαλμα, ἀλλὰ καὶ ὁμοῦ δεσπό- 15
 10 ζει καὶ ἐν τῷ χαρακτῆρι σφῆζει τὸν γεννήτορα.

(γ') ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΤ ΕΡΩΤΟΣ ΑΓΑΛΜΑ

(1) Καὶ ἑτέρας ἱερᾶς τέχνης οἱ λόγοι προφητεῦσαι βούλονται· οὐ γὰρ μοι θεμιτὸν μὴ καλεῖν ἱερὰ τὰ

1 πικρότερον P | σύμβολον (o pr. ex ov) P || 2 καὶ γὰρ FRAN
 <καὶ> Kayser* || 4 <τὴν> μίμησιν B*, τέχνη μίμησιν vel <τέχνη>
 τὴν μίμησιν Iacobs || 5 στήσασα A Iacobs στήσασαν cet. | καὶ
 om. F || 6 βακχίου B | οἴστρω A || 9 ἀληθῆς P | καὶ <ἐν> Kayser* |
 τῆς ψυχῆς Iacobs*, cf. 54, 4 τῶ σώματι τοῦ λίθου et 62, 17 διαπλάτ-
 τειν σώματι || 10 ἀνετυποῦτο typographi errore Kayseri ed. Tur.* |
 λόγῳ B || 11 δημοσθένους A | ἔδοξεν A || 16 <οἰκείον> γεννή-
 τορα B* post γεννήτορα add. ἀπὸ (ἀπὸ δὲ B) τῆς βίαιης τὸν ἔρωτα
 libri, in quibus caput tertium post quartum legitur || 17 Quae
 de habitu motuque figurae exponuntur plane conveniunt arti
 Praxiteleae. quamobrem quin recte dicat Callistratus statuum
 artificis illius opus esse, cur dubitemus causa non esse videtur.
 contulerunt cum simulacro hoc loco descripto Amoris statuum
 in museo Dresdensi Stark (Act. Sax. soc. litt. a. 1866 p. 167)
 et Michaelis (Arch. Zeit. a. 1879 p. 175), Amoris imaginem in

τέχνης γεννήματα. Ἔρως ἦν, Πραξιτέλους τέχνημα,
 15 ὁ Ἔρως αὐτός, καὶς ἀνθηρὸς καὶ νέος πτέρυγας ἔχων
 καὶ τόξα. χαλκὸς δὲ αὐτὸν ἐτύπου, καὶ ὡς ἂν Ἔρωτα
 τυπῶν τύραννον θεὸν καὶ μέγαν καὶ αὐτὸς ἔδυνα-
 στεύετο· οὐ γὰρ ἠνείχετο χαλκὸς εἶναι τὰ πάντα, ἀλλ' ὅ-
 20 ὅσος ἦν, Ἔρως ἐγίνετο. (2) εἶδες ἂν τὸν χαλκὸν θρυ-
 πτόμενον καὶ εἰς εὐσαρκίαν ἀμηχάνως χλιδῶντα καὶ
 ὡς βραχέως εἰπεῖν τὰ ἀναγκαῖα πληροῦν ἑαυτῇ τὴν
 ὕλην ἀρκοῦσαν. ὄργος μὲν ἦν ἀμοιρῶν μαλακότητος,

nummo Pergameno Comodi imperatoris Benndorf (Bull. della
 commiss. archeol. comunale di Roma XIII p. 75), denique
 sigillum aeneum in museo universitatis Bonnensis Furtwängler
 (Jahrb. des Vereins von Alterthumsfr. im Rheinlande LXXX
 p. 61, t. III 3). sed in his signis omnibus coxa dextra extra
 curvata est (cf. quae Wolters p. 96 exposuit), in statua autem
 a Callistrato descripta lumbus sinister proiectus eminebat
 (cf. 51, 11 τὴν τῆς ἀριστερᾶς λαγόνος ἔκστασιν ἀνίστη, quo loco
 Benndorf ἔκτασιν, quod in Parisiensi legitur, praetulit). maxime
 autem ad simulacrum a Callistrato illustratum accedit Amor
 qui vocatur Palatinus in museo Luparensi (cf. Furtwängler,
 Meisterwerke der griech. Plastik p. 538 et Klein, Praxiteles
 p. 240), quocum Milani p. 767 Amoris imaginem in nummis
 Atticis Aropi et Mnasagorae (cf. Beulé, Les monnaies de
 Athènes p. 222) contulit, quodsi in his Amoris brachium
 sinistrum elatum non est, ea res minime Callistrati descrip-
 tionem repugnat; nam verbis quae apud illum p. 51, 9 leguntur:
 τῇ δ' ἐτέρᾳ (h. e. manu sinistra) μετεωρίζων τὸ τόξον nequa-
 quam evincitur arcum elatum fuisse, cum in verbo μετεωρίζων
 eadem vis quae in Latinis levandi vel etiam gestandi inesse
 possit || p. 49, 18 καὶ . . . p. 50, 1 γεννήματα om. P | ἱερὰς F |
 ἕτερα ἱερὰ Salmasius | οἱ λόγοι ὀλίγοι F || 19 ἱερὰ τὰ πέρα F |
 τὰ <τῆς> Vst. 87* || p. 50, 1 τέχνημα | εὐρεμα P || 6 χαλκὸν P |
 χαλκὸς . . . ἐτύπου om. A || 4 'malim ἔδυνασενε' Kayser; cf.
 Schmid, Atticismus III 74 || 5 χαλκὸς A Lugd. χαλκὸς F |
 χαλκοῦς Par. 1038 (ὁ s. οὐ) cet. | εἶναι] γενέσθαι P || 6 ὅσον B |
 post θρυπτόμενον add. οὐκ ἐπιτροπέειν αἰσθησιν ποιῶσαν
 (ποιῶσα P) θρύπτεσθαι FP || 8 ἑαυτῇ Morelli ἑαυτῆν libri |
 τὴν ὕλην FPB τὴν τέχνην (in ras.) Laur. LVIII 44 Kayser*
 τὴν cet. classis A || 9 ὄργος μὲν ἦν om. F | μαλακότητος Iacobs
 μεγαλότητος FP μεγαλειότητος AB

πάθους ἐφκει πληγέντι καὶ οἶονεὶ σπαίρει τὸν ἀπὸ
 τῆς μέθης ἐμφανίζων σεισμόν. εἶχε δὲ ἄβρον οὐδὲν
 τοῦ Ἴνδοῦ τὸ εἶδωλον οὐδ' εἰς τὴν κατὰ χρόαν ἐξή-
 σκητο χάριν, ἀλλ' εἰς μόνων τῶν μελῶν συμβολὴν διήρ-
 10 θρωτο. ἀσκεπῆς δὲ ἦν καὶ γυμνὸς ὡς ἂν τῶν Ἴνδι- 5
 κῶν σωμάτων πρὸς τὸ τῆς ἀκμῆς φλογῶδες εἰωθότων
 ἀπανδρίζεσθαι.

(ε') ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΤ ΝΑΡΚΙΣΣΟΥ ΑΓΓΑΜΑ

(1) Ἄλσος ἦν καὶ ἐν αὐτῷ κρήνη πάγκαλος ἐκ
 15 μάλα καθαροῦ τε καὶ διανοοῦς ὕδατος, εἰστήκει δὲ 10
 ἐπ' αὐτῇ Νάρκισσος ἐκ λίθου πεποιημένος. παῖς ἦν,
 μᾶλλον δὲ ἡίδεος, ἡλικιώτης Ἐρώτων, ἀστραπὴν οἶον
 ἐξ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀπολάμπων κάλλους. ἦν δὲ
 τοιούδε τὸ σχῆμα· κόμαις ἐπιχρῶσις ἤστραπτεν κατὰ
 20 μὲν τὸ μέτωπον τῆς τριχὸς ἐλισσομένης εἰς κύκλον, 15
 κατὰ δὲ τὸν αὐχένα κεχυμένης εἰς νῶτα, ἔβλεπε δὲ
 οὐκ ἀκράτως γαῦρον οὐδὲ ἱλαρὸν καθαρώς· ἐπιπεφύκει
 γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐκ τῆς τέχνης καὶ λύπη, ἵνα

1 σπαίρειν B* || 2 ἀφανίζων F | ἄβρον οὐδὲ F οὐδὲ FRAB
 ἄβρον P || 3 εἰς τὴν (η ex o m2) P ἐκάστην B | χρόαν (αν
 m3 in ras.) P χρόνον F | ἐξήσκει B || 4 μόνων FA μόνην
 PB* || 6 πρὸς ... εἰωθότων om. P || 8 post ἀγαμια add. ὁ ἦν
 ἐν τῷ ἀργῷ ἔνθα (ἀργῷ οὐ P) ἠσκείτο (ἤσκητο Vat. 87) libri
 praeter B; cf. inscr. cap. I. titulum om. Par. 3019. Cum ima-
 gine a Callistrato descripta in omnibus fere rebus consentit
 Narcissi statua in museo Vaticano, cui insculptum est Phaedimi
 nomen (cf. Helbig, Führer durch die Ant.-Samml. Roms² 18).
 vide quae Wieseler in libro qui inscribitur Narcissos p. 38 sq.
 et Furtwängler p. 66 disputaverunt || 9 ἐκ del. Arnim || 10 δει-
 δοῦς A | δὲ om. A || 11 ἐπ' ἐν F | αὐτῷ P | λίθον <λευκοῦ> B* |
 παῖς ἦν om. P || 12 ἀστραπῆς ... 13 κάλλος FPA || 13 ἐξ|
 ἀπ' A* || 14 ἤστραπτο A || 16 ἔβλεπε om. spatío relicto A (in
 Par. 3019 τὸ πρόσωπον insertum) || 17 ἀκράτως PB ἀκράτως
 FA | ἐπιφύκει A*

(δ') ΕΙΣ ΤΟ ΙΝΔΟΥ ΑΓΓΑΜΑ

(1) Παρὰ κρήνην Ἴνδός εἰστήκει ἀνάθημα ταῖς Νύμφαις ἰδρυθείς. ἦν δὲ ὁ Ἴνδός λίθος μελαινό-
 20 μενος καὶ πρὸς τὴν ἐκ φύσεως τοῦ γένους αὐτομολῶν
 χροᾶν, εἶχε δὲ εὐδαλῆ μὲν καὶ οὐλήν τὴν χαίτην οὐκ 5
 ἀκράτῳ τῷ μέλανι λάμπουσαν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄκρων
 πρὸς κόχλον Τυρίας ἄνθος ἐρίζουσαν· οἶον γὰρ εὐπα-
 θοῦσα καὶ νοτιζομένη ταῖς προσοίκοις Νύμφαις ἢ θριξ
 25 ἐκ ῥιζῶν ἀνιούσα μελάντερος πρὸς τοῖς ἄκροις ἐπόρ-
 φουεν. (2) ὀφθαλμοὶ γε μὴν οὐ συνῆδον τῷ λίθῳ, 10
 κατὰ γὰρ τὰς τῶν ὀμμάτων κόρας περιέθει λευκότης
 κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς πέτρας μεταπιπτούσης εἰς
 λευκότητα, καθ' ὃ καὶ τῆς τοῦ Ἴνδοῦ φύσεως ἢ χροᾶ
 30 λευκαίνεται. (3) μέθη δὲ αὐτὸν ἐξίστη καὶ τὸ μεμε-
 θυσμένον οὐ κατεμήνυσεν ἢ τοῦ λίθου χροᾶ — οὐ γὰρ 15
 K. 436 ἦν αὐτῷ μηχανήμα τὰς παρειὰς φοινίξει σκέποντος τοῦ
 μέλανος τὴν μέθην —, ἐκ δὲ τοῦ σχήματος κατηγόρει
 τὸ πάθος· παρὰφορός τε γὰρ καὶ κωμάζων εἰστήκει οὐ
 δυνάμενος ἐρεΐδειν τῷ πόδε, ἀλλ' ὑπότρομός τε καὶ
 5 † ὑπὸ τὴν γῆν ὀκλάζων. (4) ὁ δὲ λίθος ὑπὸ τοῦ 20

1 τὸ F om. A* τὸ τοῦ PB. Indus, quod satis frequenter
 reperitur in triumphis Indici Bacchi imaginibus, Aethiopsis forma
 et figura effictus est. Aethiopsis statua ex marmore nigro facta
 extat in museo Berolinensi (cf. indicis artis fingendi opp. ant.
 n. 493 p. 192) || 2 Παρὰ ... ἀνάθημα om. A || 3 ἰδρυθείς P ||
 5 χροᾶν Kayser χροῖαν A χροῖαν cet. | μὲν] & A | καὶ om. F |
 οὐλήν <μὲν> punctis s. μὲν add. F || 6 ἄκρω F || 9 ἰούσα F |
 μελαντέρα Kayser* || 10 ὀφθαλμούς P | συνείδον P || 11 περι-
 ρέει P || 12 μεταπιπτούσας A || 13 λευκότητα FA τὸ λευκότε-
 ρον P* λευκότερον B || 14 μελαίνεται B || 15 κατεμήνυσεν P* ||
 16 σκέπεται P || 17 <ἐδήλου> κατηγορεῖν P | τοῦ* πάθους B
 τὸ τοῦ πάθους Iacobs || 18 τε om. A || 20 εἰς* vel ἐπὶ τὴν
 ἰγνὸν Iacobs ὅπὸ τῆς μέθης Reisch ὅπερ τὴν μέθην H. Schenkl
 (ἐπὶ γόνυ nimis a librorum scriptura recedit)

πάθους ἐφάκει πληγέντι καὶ οἰονεὶ σπαίρει τὸν ἀπὸ
 τῆς μέθης ἐμφανίζων σεισμόν. εἶχε δὲ ἄβρον οὐδὲν
 τοῦ Ἴνδοῦ τὸ εἶδωλον οὐδ' εἰς τὴν κατὰ χροάν ἐξή-
 σκητο χάριν, ἀλλ' εἰς μόνων τῶν μελῶν συμβολὴν διήρ-
 10 θρωτο. ἀσκεπῆς δὲ ἦν καὶ γυμνὸς ὡς ἂν τῶν Ἴνδι- 5
 κῶν σωματῶν πρὸς τὸ τῆς ἀκμῆς φλογῶδες εἰωθότων
 ἀπανδρίζεσθαι.

(ε') ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΤ ΝΑΡΚΙΣΣΟΤ ΑΓΓΑΛΜΑ

(1) Ἄλσος ἦν καὶ ἐν αὐτῷ κρήνη πάγκαλος ἐκ
 15 μάλα καθαροῦ τε καὶ διαυγοῦς ὕδατος, εἰστήκει δὲ 10
 ἐπ' αὐτῇ Νάρκισσος ἐκ λίθου πεποιημένος. παῖς ἦν,
 μᾶλλον δὲ ἡλιθεός, ἡλικιώτης Ἐρώτων, ἀστραπὴν οἶον
 ἐξ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀπολάμπων κάλλους. ἦν δὲ
 τοιόνδε τὸ σῆμα· κόμαις ἐπιχρῦσοις ἤστραπτεν κατὰ
 20 μὲν τὸ μέτωπον τῆς τριχὸς ἐλισσομένης εἰς κύκλον, 15
 κατὰ δὲ τὸν ἀρχένα κεχυμένης εἰς νῶτα, ἐβλεπε δὲ
 οὐκ ἀκράτως γαῦρον οὐδὲ ἰλαρὸν καθαρῶς· ἐπιπεφύκει
 γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐκ τῆς τέχνης καὶ λύπη, ἵνα

1 σπαίρειν B* || 2 ἀφανίζων F | ἄβρον οὐδὲ F οὐδὲ FPA
 ἄβρον P || 3 εἰς τὴν (η ex o m2) P ἐκίστην B | χροάν (αν
 m3 in ras.) P χρόνον F | ἐξήσκει B || 4 μόνων F A μόνην
 PB* || 6 πρὸς ... εἰωθότων om. P || 8 post ἄγαλμα add. δ ἦν
 ἐν τῷ ἀργῷ ἐνθα (ἀργῷ οὐ P) ἤσκείτο (ἤσκητο Vat. 87) libri
 praeter B; cf. inscr. cap. I. titulum om. Par. 3019. Cum ima-
 gine a Callistrato descripta in omnibus fere rebus consentit
 Narcissi statua in museo Vaticano, cui insculptum est Phaedimi
 nomen (cf. Helbig, Führer durch die Ant.-Samml. Roms² 18).
 vide quae Wieseler in libro qui inscribitur Narcissos p. 38 sq.
 et Furtwängler p. 66 disputaverunt || 9 ἐκ del. Arnim || 10 διει-
 δοῦς A | δὲ om. A || 11 ἐπ' ἐν F | αὐτῷ P | λίθον <λευκὸς> B* |
 παῖς ἦν om. P || 12 ἀστραπῆς ... 13 κάλλος FPA || 13 ἐξ
 ἀπ' A* || 14 ἤστραπτο A || 16 ἐβλεπε om. spatío relicto A (in
 Par. 3019 τὸ πρόσωπον insertum) || 17 ἀκράτως PB ἀκρατῶς
 FA | ἐπεφύκει A*

μετὰ τοῦ Ναρκίσσου καὶ τὴν τύχην ἢ εἰκὼν μιμηταί.
 25 (2) ἔσταλτο δὲ ὡσπερ οἱ Ἔρωτες, οἷς καὶ τῆς ὄρας
 τὴν ἀκμὴν προσεΐκαστο. σχῆμα δὲ ἦν τὸ κοσμοῦν
 τοιούδε· πέπλος λευκανθῆς ὁμόχρους τῷ σώματι τοῦ
 λίθου περιθέων εἰς κύκλον, κατὰ τὸν δεξιὸν ὄμων ■
 περονηθεὶς ὑπὲρ γόνυ καταβαίνων ἐπαύετο μόνην ἀπὸ
 30 τοῦ πορπήματος ἐλευθερῶν τὴν χεῖρα. οὕτω δὲ ἦν
 K. 427 ἀπαλὸς καὶ πρὸς πέπλου γεγωνῶς μίμησιν, ὡς καὶ τὴν
 τοῦ σώματος διαλάμπειν χροῖαν τῆς ἐν τῇ περιβολῇ
 λευκότητος τὴν ἐν τοῖς μέλεσιν ἀγγὴν ἐξιέναι συγχα- 10
 ρούσης. (3) ἔστη δὲ καθάπερ κατόπτρον τῇ πηγῇ χρώ-
 5 μενος καὶ εἰς αὐτὴν περιχέων τοῦ προσώπου τὸ εἶδος,
 ἢ δὲ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ δεχομένη χαρακτηρισ τὴν αὐτὴν
 εἰδωλοποιίαν ἤνυσεν, ὡς δοκεῖν ἀλλήλαις ἀντιφιλοτιμεί-
 σθαι τὰς φύσεις. ἢ μὲν γὰρ λίθος ὄλη πρὸς ἐκείνους 15
 10 μετηλλάττετο τὸν ὄντως παῖδα, ἢ δὲ πηγῇ πρὸς τὰ ἐν
 τῇ λίθῳ μηχανήματα τῆς τέχνης ἀντηγωνίζετο ἐν ἀσω-
 μάτῳ σχήματι τὴν ἐκ σώματος ἀπεργαζομένη τοῦ παρα-
 δείγματος ὁμοιότητα καὶ τῷ ἐκ τῆς εἰκόνας κατερχο-
 μένῳ σκιάσματι, οἶον τινὰ σάρκα τὴν τοῦ ὕδατος φύσιν 20
 15 περιθεῖσα. (4) οὕτω δὲ ἦν ζωτικὸν καὶ ἔμπνουν τὸ

2 δὲ om. A | ἐρωτες B || 4 λευκανθῆς Iacobs λευκανθεὶς fr.
 libri | ὁμόχρους A* | τοῦ λίθου inclusit Kayser || 5 κατὰ <δὲ>
 AB* || 6 περονηθεὶς FA Iacobs περινοηθεὶς P περονίδες B |
 καταβαίνουσαι ἐπαύοντο B | ἀπὸ inclusit Kayser, sed ipse
 postea mutavit sententiam || 9 διαλάμπει F || 10 λεπτότητος
 Iacobs*; Phil. mai. II 8, 5 p. 78, 5 contulit Welcker | <μῆ>
 συγχαρούσης A || 11 χρώμενος τῇ πηγῇ P || 13 τὴν φύσιν Iacobs ||
 14 ἀλλήλαις Par. 3019 Kayser ἀλλήλας F et cet. classis A ἐλ-
 λήλας P ἀλλήλοις B || 18 <πρὸς> τὴν F | παραδείγματος FA
 σχήματος PB (sed in Par. 1038 παραδείγματος, in mg. σχήμα-
 τος) || 19 κατερχομένω A κατεχομένω cet. καταχομένω Reisch ||
 21 παραθεῖσα P

καθ' ὑδάτων σχῆμα, ὡς αὐτὸν εἶναι δοξάσαι τὸν Νάρ-
κισσον, ὃν ἐπὶ πηγὴν ἐλθόντα τῆς μορφῆς αὐτῷ καθ'
ὑδάτων ὀφθείσης παρὰ Νύμφαις τελευτήσαι λέγουσιν
ἱρασθέντα τῷ εἰδώλῳ συμμῖξαι καὶ νῦν ἐν λειμῶσι
φαντάζεσθαι ἐν ἡριναῖς ὥραις ἀνθοῦντα. εἶδες δ' ἂν 5
ὡς εἰς ὧν ὁ λίθος τὴν χροῶν καὶ ὀμμάτων κατασκευὴν
ἤρμοξε καὶ ἡθῶν ἱστορίαν ἔσφραξε καὶ αἰσθηθεῖς ἐνε-
δεικνυτο καὶ πάθη ἐμήνυνεν καὶ πρὸς τριχώματος ἐξου-
σίαν ἠκολούθει εἰς τὴν τριχὸς καμπὴν λυόμενος. (5) τὸ
δὲ οὐδὲ λόγῳ ῥητὸν λίθος εἰς ὑγρότητα κεχαλασμένος 10
καὶ ἐναντίον σώμα τῆ οὐσίας παρεχόμενος· στερεωτέρας
γὰρ τετυχηκῶς φύσεως τρυφερότητος ἀπέστειλεν αἰσθη-
σιν εἰς ἀραιὸν τινα σώματος ὄγκον διαχεόμενος. μετε-
30 χειρίζετο δὲ καὶ σύριγγα, ἧς νομίους θεοῖς ἐκείνος
ἀπήρχετο καὶ τὴν ἐρημίαν κατήχει τοῖς μέλεσιν, εἴποτε 15
μουσικοῖς ψαλτηρίοις προσομιλήσαι ποθήσειεν. τοῦτον
38 θαυμάσας, ὃ νέοι, τὸν Νάρκισσον καὶ εἰς ὑμᾶς παρή-
γαγον εἰς Μουσῶν ἀλλήν ἀποτυπωσάμενος. [ἔχει δὲ ὁ
λόγος, ὡς καὶ ἡ εἰκὼν εἶχεν.]

1 σχῆμα B χροῶμα FA χρώμενον P ὀρώμενον Iacobs || ^{FRAB}
3 περὶ P | νόμφη B | τελευτή A || 4 νῦν om. P | λει-
μῶνι B || 5 δ' om. AB || 6 <καὶ> ὁ P || 8 κατεμήνυνεν
H. Schenkl hiatus tollendi causa (coll. 60, 9) | πρὸς τὴν χροῶ-
ματος P | οὐσίαν Iacobs; cf. 71, 19 || 9 τὴν om. A || 10 οὐδὲ FB
om PA* | λόγου F | ῥητὸν <δὲ> P | ὑγρότητας F | κεχα-
λασμέν⁰ (ἢ ut videtur ex νας) F || 11 ἐναντίους A || 12 τρυ-
φερωτάτην P τρυφερότης Vat. 87 || 13 διαχεόμενος B διαδε-
χόμενος A δεχόμενος FP || 14 οἷς P || 16 προσομιλήσειε F |
ποθήσειεν] θελήσειε P || 18 ἀποτυπωσάμενος B | verba ἔχει ...
εἶχεν habent AB, om. FP; nos inclusa retinere maluimus, quo-
niam ea in communis archetypi margine olim adscripta fuisse
verisimile est | ἔχει Olearius

(ε') ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΣΙΚΤΩΝΙ ΑΓΑΛΜΑ
ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

(1) Ἐθέλω δέ σοι καὶ τὸ Λυσίππου δημιουργημα
 5 τῷ λόγῳ παραστήσαι, ὅπερ ἀγαλμάτων κάλλιστον ὁ
 δημιουργὸς τεχνησάμενος Σικωνίους εἰς θεῶν προῦ-
 θηκε. Καίρως ἦν εἰς ἀγαλμα τετυπωμένος ἐκ χαλκοῦ 5
 πρὸς τὴν φύσιν ἀμιλλωμένης τῆς τέχνης. πᾶσι δὲ ἦν
 10 ὁ Καίρως ἠβῶν ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἐπανθῶν τὸ
 τῆς ἠβῆς ἄνθος. ἦν δὲ τὴν μὲν ὄψιν ὠραῖος σείων
 ἰουλον καὶ ξεφύρω τινάσσειν, πρὸς δὲ βούλοιο κατα-
 λιπῶν τὴν κόμην ἄνετον, τὴν δὲ χρόαν εἶχεν ἀνθηρὰν 10
 τῇ λαμπηδόνι τοῦ σώματος τὰ ἄνθη δηλῶν. (2) ἦν
 15 δὲ Διονύσῳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐμφερέης· τὰ μὲν γὰρ
 μέτωπα χάρισιν ἐστίλβεν, αἱ παρεῖαι δὲ αὐτοῦ εἰς
 ἄνθος ἐρευνθόμεναι νεοτήσιον ὠραίζοντο ἐπιβάλλουσαι

1 Callistratum in hoc capite conscribendo Posidippi epi-
 gramma, quod in Anth. Pal. XVI 275 legitur, in usum suum
 convertisse certum est. sed eis quae ex hoc carmine sumpsit
 adiecit quaedam quae profecto memorabilia esse videntur.
 quodsi dicit Lysippum Occasionis signum Sicyoniis fecisse, id
 ex versibus 1 et 11 epigrammatis modo commemorati prompsisse
 videri potest; at si figuram in saxo globoso constitutam fuisse
 refert, qua de re nihil apud Posidippum legitur, cur id a Calli-
 strato fictum esse putemus, nulla profecto causa subest. neque
 id neglegendum est nullam insignis, quod Occasionem manu
 tenuisse Posidippus dicit, mentionem apud eum fieri, quam-
 quam haec res aptissima erat ad occasionis vim in hoc opere
 expressam declarandam (cf. 57, 19). vide quae exposuerunt
 Benndorf (Arch. Zeit. XXI 87), E. Curtius (ibid. XXXIII 4 sq.),
 Wolters p. 95, Milani p. 765 || 2 δὲ om. A* | *λυσίππου Β*
χρυσίππου P A et (*λυσίππου* in mg. m2) Par. 1038 || 6 *ἀμιλλο-*
μένης P (ος s. ης, sed del.) A *ἀμιλλώμενος B* || 7 *ἐπανοθ-*
θῶν A* || 8 *σπειρών* Iacobs; cf. Phil. mai. Im. II 18, 3 p. 102, 1
 et Eur. Cycl. 75 || 9 καὶ om. P | *καταλείπειν P καταλείπων*
Kayser* || 12 *διονύσω* (ω ex corr.) P || 13 *αὐτῶ B** || 14 *ἐπι-*
βάλλουσι P

τοῖς ὄμμασιν ἀπαλὸν ἐρύθημα, εἰστήκει δὲ ἐπὶ τινος
 σφαίρας ἐπ' ἄκρων τῶν ταρσῶν βεβηκῶς ἐπετερωμένος
 τῶ πόδε. ἐπεφύκει δὲ οὐ νενομισμένως ἢ θριξί, ἀλλ'
 ἢ μὲν κόμη κατὰ τῶν ὀφρῶν ὑφέρπουσα ταῖς παρελαίς
 ἐπέσειε τὸν βόστρυχον, τὰ δὲ ὕπισθεν ἦν τοῦ Καιροῦ 5
 πλοκάμων ἐλεύθερα μόνην τὴν ἐκ γενέσεως βλάστην
 ἐπιφαίνοντα τῆς τριχός. (3) ἡμεῖς μὲν οὖν ἀφασία
 πηλγέντες πρὸς τὴν θεῶν εἰστήκειμεν τὸν χαλκὸν
 ὀρῶντες ἔργα φύσεως μηχανώμενον καὶ τῆς οἰκειίας
 ἐκβαίνοντα τάξεως· χαλκὸς μὲν γὰρ ὦν ἠρυσθαίνετο, 10
 σκληρὸς δὲ ὦν τὴν φύσιν διεχεῖτο μαλακῶς εἰκὼν τῆ
 τέχνη πρὸς ὃ βούλοιο, σπανίζων δὲ αἰσθήσεως ζωτι-
 κῆς ἐνοικον ἔχειν ἐπιστοῦτο τὴν αἰσθησιν καὶ ὕτως
 15 ἐσθηρικοτὸ πάγιον τὸν ταρσὸν ἐρείσας, ἐστῶς δὲ ὀρμῆς
 ἐξουσίαν ἔχειν ἐδείκνυτο καὶ σοι τὸν ὀφθαλμὸν ἠπάτα, 15
 ὡς καὶ τῆς εἰς τὸ πρόσω κυριεύων φορᾶς, καὶ παρὰ
 5 τοῦ δημιουργοῦ λαβὼν καὶ τὴν ἀέριον λῆξιν τέμνειν
 εἰ βούλοιο ταῖς πτέρυξι. (4) καὶ τὸ μὲν ἡμῖν θαῦμα
 τοιοῦτον ἦν, εἰς δὲ τις τῶν περὶ τὰς τέχνας σοφῶν
 καὶ εἰδῶτων σὺν αἰσθήσει τεχνικωτέρῃ τὰ τῶν δημι- 20
 ουργῶν ἀνιχνεύειν θαύματα καὶ λογισμὸν ἐπῆδε τῷ
 10 τεχνήματι, τὴν τοῦ καιροῦ δύναμιν ἐν τῇ τέχνῃ σφρζο-
 μένην ἐξηγοῦμενος· τὸ μὲν γὰρ πτέρωμα τῶν ταρσῶν

1 σῶμασιν A || 2 (ἄ)κρων τῶν ταρσῶν βεβηκῶς in spat. PAB
 rel. add. m2 P || 3 οὐ om. P || 4 ἐφέρπουσα B* || 10 τάξεως
 ἐκβαίνοντα A | ἠρυσθαίνετο A || 11 σκληρὸς vel σκιρὸς A | μα-
 θακῶδες B || 13 ὕτως A et (in mg. γρ. οὕτως) Par. 1038
 οὕτως P et cet. classis B || 15 σοι B τοι A, om. P, σου
 Hercher* || 16 καὶ pr. om. P || 17 τῷ δημιουργῷ P | λῆξιν
 Abreath ad Aeschyl. Eum. 506 (L. III p. 78) πλῆξιν libri || 19 τις
 om. P || 20 τεχνικώτερον P || 21 λογισμοῦ B (praeter Par. 1038) |
 ἐπῆγε A Jacobs*

αίνιττεσθαι τὴν δξύτητα, καὶ ὡς τὸν πολὺν ἀνελίττων αἰῶνα φέρεται ταῖς ὥραις ἐποχοῦμενος, τὴν δὲ ἐπανθουσαν ὥραν, ὅτι πᾶν εὐκαιρον τὸ ὥραϊον καὶ μόνος 15 κάλλους δημιουργὸς ὁ καιρὸς, τὸ δὲ ἀπηνθηκὸς ἄπαν ἔξω τῆς καιροῦ φύσεως, τὴν δὲ κατὰ τοῦ μετώπου κόμην, ὅτι προσιόντος μὲν αὐτοῦ λαβέσθαι ῥάδιον, παρελθόντος δὲ ἢ τῶν πραγμάτων ἀκμῆ συνεξέρχεται καὶ οὐκ ἔστιν ὀλιγορηθέντα λαβεῖν τὸν καιρὸν.

(ξ') ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΥ ΟΡΦΕΩΣ ΑΓΑΛΜΑ

20 (1) Ἐν τῷ Ἐλικῶνι, τέμενος δὲ τῶν Μουσῶν 10 σκιερὸν ὁ χῶρος, παρὰ τοὺς Ὀλμειοῦ τοῦ ποταμοῦ ῥύακας καὶ τὴν Ἰοειδέα Πηγᾶσου κρήνην Ὀρφείως ἄγαλμα τοῦ τῆς Καλλιόπης παρὰ τὰς Μούσας εἰστήκει ἰδεῖν μὲν κάλλιστον· ὁ γὰρ χαλκὸς τῇ τέχνῃ συναπ- 25 ἔτικτε τὸ κάλλος τῇ [δὲ] τοῦ σώματος ἀγλαΐα τὸ μου- σικὸν ἐπισημαίνων τῆς ψυχῆς. ἐκόσμει δὲ αὐτὸν τιὰρα

1 αἰνίττουσα A | ταχύτητα (glossema verbi δξύτητα) P | 2 ὡς Olearius ὁ libri || 2 ἀγῶνα A | τὰς ὥρας P ταῖς ἄρας Iacobs || 3 ὅτε P || 4 ἀπηνθηκὸς (η alt. ex ι m 2) P || 5 τοῦ] τὴν B || 7 τῇ τῶν πρ. ἀκμῇ P || 9 τοῦ om. Vat. 87 | ἄγαλμα om. P Orphei statuum in Helicone fuisse Pausaniae testimonio VIII 30, 4 evincitur. quae in basi (p. 59, 16) adiecta erant eo quod hoc loco a scriptore Achilles clipeus in Homeri Iliade respicitur ectypa fuisse comprobatur. rectissime Brunn (Ann. phil. CIII 21) nos revocavit ad bases Nili Vaticani et tauri Farnesiani, in quibus maior quidam figurarum numerus conspicitur ita ut simul regionum in quibus versantur formae adumbrentur || 10 ἔλικ . . . (spat. rel.) Laur. LVIII 44 et Marc. XI 15 || 11 περὶ P | Ὀμειοῦ A | τοῦ om. P || 12 (Ἰο)ειδέα πηγαῖ καλὸν καὶ ὀρφείως add. in spat. rel. m 2 P || 13 τοῦ τῆς Morelli τοῦ ex τῆς P τῆς AB | περὶ P || 14 ὁ χαλκὸς γὰρ τῷ τεχνήματι (ματι m 2) ἀπέτικτε P || 15 δὲ deletit Iacobs || 16 ἐπισημαίνων B συνεπισημαίνων Kayser*; cf. 59, 4; 62, 11 | αὐτὸν om. A

Περσική χρυσῶ κατάστικτος ἀπὸ κορυφῆς εἰς ὕψος
 30 ἀνέχουσα, χιτῶν δὲ ἐξ ὤμων ἀπαγόμενος εἰς πόδας
 τελαμῶνι χρυσέῳ κατὰ στέρων ἐσφίγγετο. (2) κόμη
 40 δὲ οὕτως ἦν εὐανθῆς καὶ ζωτικὸν ἐπισημαίνουσα καὶ
 ἔμπνου, ὡς ἀπατᾶν τὴν αἰσθησιν, ὅτι καὶ πρὸς τὰς 5
 ζεφύρου πνοὰς σειομένη δονεῖται — ἡ μὲν γὰρ ἐπαυ-
 χένιος κατὰ νώτου χυθεῖσα, ἡ δὲ ταῖς ὀφρῦσιν ἄνωθεν
 5 δισχιδῆς ἐπιβαίνουσα καθαρὰς τῶν ὀμμάτων ἐφαινε
 τὰς βολὰς — τὸ πέδιλον δὲ αὐτῶ ξανθοτάτῳ χρυσῶ
 κατήνδιστο καὶ πέπλος ἄφετος κατὰ νώτου εἰς σφυρὸν 10
 κατῆει, μετεχειρίζετο δὲ τὴν λύραν, ἡ δὲ Ἰσαρίθμους
 ταῖς Μούσαις ἐξῆπτο τοὺς φθόγγους· ὁ γὰρ χαλκὸς
 10 καὶ νευρὰς ὑπεκρίνετο καὶ πρὸς τὴν ἐκάστου μίμησιν
 ἀλλαττόμενος πειθηγίως ὑπήγετο μικροῦ καὶ πρὸς αὐτὴν
 τὴν ἡγῆν τῶν φθόγγων φωνῆεις γενόμενος. (3) ὑπὸ 15
 δὲ τῶν ποδῶν τὴν βάσιν οὐκ οὐρανὸς ἦν τυπωθεῖς
 15 οὐδὲ Πλειάδες τὸν αἰθέρα τέμνουσαι οὐδὲ Ἄρκτου
 περιστροφὰ τῶν Ὀκεανοῦ λουτρῶν ἄμοιροι, ἀλλ' ἦν
 πᾶν μὲν τὸ ὀρνίθων γένος πρὸς τὴν φθῆν ἐξιστά-
 μενον, πάντες δὲ ὄρειοι θῆρες καὶ ὄσον ἐν θαλάτ- 20
 τῆς μυχοῖς νέμεται καὶ ἵππος ἐθέλετο ἀντι χαλινοῦ

1 χρυσῆ P || 2 ἀνίσχουσα P || 3 χρυσέῳ <δεσμῶ> (glossema PAR
 verbi τελαμῶνι) P | στέρων P <τῶν> στέρων B* τὸ στέρον
 Laur. LVIII 44 στέρον cet. classis A || 4 ζωτικὴν P || 5 ἐπαυ-
 τᾶν (ν pr. eras.) P || 6 ἐπαυχένιος P (ὁ ex ἐ) A || 7 νώτου B
 (praeter Par. 1038) | χυθεῖσα B | ὀφρῦσιν] . . . σιν A (spat. rel.;
 in Laur. LVIII 44 suppl. m 2) || 8 δισχιδὸν B | ἐπιβαίνουσα
 Iacobs ἐπιφαίνουσα libri | ἐφαινε (εφ s. αυ) Laur. LVIII 44
 ἐφερε Vat. 87 || 9 χρυσῶ ξανθοτάτῳ P || 10 ἄφετος κατὰ νώτου
 scripsimus ἄ. κ. νῶτων P κατὰ νώτου (νῶτα, ου s. α Par. 1038)
 ἄφετος B ἄνετος κατὰ νῶτον A κ. νῶτον ἄνετος Kayser*; cf.
 Phil. mai. II 34, 3 p. 129, 5 | σφυρὰ B || 11 Ἰσαρίθμους B ||
 13 νευρὰς ἐπεκρίνετο B (praeter Par. 1038) || 14 πύθηνιως B
 ἡπείγετο A || 15 γινόμενος A* || 17 οὐδὲ πλαδαρὸν αἰθέρα
 τέμνουσα P || 19 μὲν πᾶν A | τὸ om. B || 20 δὲ <οὐ> P*

20 τῷ μέλει κρατούμενος καὶ βούς ἀφεις τὰς νομάς τῆς
 λυρωθίας ἤκουε καὶ λεόντων ἄτεγκτος φύσις πρὸς τὴν
 ἁρμονίαν κατηνάζετο. (4) εἶδες ἂν καὶ ποταμοὺς
 τυποῦντα τὸν χαλκὸν ἐκ πηγῶν ἐπὶ τὰ μέλη φέοντας
 καὶ κύμα θαλάσσης ἔρωτι τῆς ᾠδῆς ὑψούμενον καὶ
 25 πέτρας αἰσθήσει πληττομένας μουσικῆς καὶ πᾶσαν βλά-
 στην ὄριον ἐξ ἡθῶν ἐπὶ τὴν μουσαν τὴν Ὀρφικὴν
 σπεύδουσαν, καὶ οὐδὲν μὲν ἦν τὸ ἡχοῦν οὐδὲ τὴν
 ἁρμονίαν τὴν λυρωθὸν ἐγείρον, ἢ τέχνη δὲ ἐν τοῖς
 ζῴοις τοῦ περὶ τὴν μουσικὴν ἔρωτος τὰ πάθη κατε-
 30 μήνυε καὶ ἐν τῷ χαλκῷ τὰς ἡδονὰς ἐποίει φαίνεσθαι
 καὶ τὰ ἐπανθοῦντα τῇ αἰσθήσει τῶν ζῴων θελεκτήρια
 ἀρρήτως ἐξέφαιναν.

K. 431

(ἡ') ΕΙΣ ΤΟ ΔΙΟΝΤΣΟΥ ΑΓΓΑΜΑ

(1) Διαιδάλῳ μὲν ἐξῆν, εἰ δεῖ τῷ περὶ Κρήτην ἢ
 πιστεύειν θαύματι, κινούμενα μηχανᾶσθαι τὰ ποιή-
 ματα καὶ πρὸς ἀνθρωπίνην αἰσθήσιν ἐκβιάζεσθαι τὸν
 5 χρυσόν, αἱ δὲ δὴ Πραξιτέλειοι χεῖρες ζωτικὰ διόλον
 κατεσκεύαζον τὰ τεχνήματα. (2) ἕλσος ἦν καὶ Διό-

2 ἄτεκτος B <ἡ> ἄτεγκτος Kayser* || 5 ἐρωτικῆς ᾠδῆς ^{RM}
 Vat. 87 ἐρωτικαῖς ᾠδαῖς Laur. LVIII 44 || 6 αἰσθήσει om. B |
 μουσικῆ AB || 7 ὄριον PA || 8 ἦν om. P || 9 λυρωθῆ P || 14 τὸ
 διονόσου A (praeter Vat. 87) δ. (om. τὸ) B τὸ τοῦ διονόσου ^{AB}
 Vat. 87*. Milani p. 762 eandem Bacchi imaginem recurrere
 putat in tetradrachmo Attico Mnasagorae et Dionysii atque
 in sigillo aeneo, quod, cum olim Sambonis fuisset, nunc in
 museo Luparensi servatur. sed nullam in sigillo Praxitelis,
 cui a Callistrato statua, de qua agitur, adscribitur, artis vesti-
 gium extat. conferas quaeso quae de hac re exposuerunt Furt-
 wängler, Meisterwerke der griech. Plast. p. 686 et Collignon-
 Baumgarten, Gesch. der griech. Plast. II 318 || 15 δεῖν B ||
 16 θαύματι A et Par. 1038 θαύματα cet. classis B | μηχαν-
 αῖς B || 17 ἐκβιάζεται B | τὸ ξόλον Iacobs τὸν χαλκὸν Olearius
 τὸν χρὸν Welcker; cf. 51, 19 || 18 διόλον B || 19 τὰ om. A

νυσος εἰστήκει ἡμέου σχῆμα μιμούμενος οὕτω μὲν
 ἀπαλός, ὡς πρὸς σάρκα μεταρρυνθμίζεσθαι τὸν χαλκόν,
 οὕτω δὲ ὕγρον καὶ κεχαλασμένον ἔχων τὸ σῶμα, ὡς
 10 ἐξ ἑτέρας ὕλης, ἀλλὰ μὴ χαλκοῦ πεφυκώς, ὃς χαλκός
 μὲν ὦν ἡρυνθραίνεται, ζωῆς δὲ μετουσίαν οὐκ ἔχων 5
 ἐβούλετο τὴν ιδέαν δεικνύναι, ἀφαμένω δέ σοι πρὸς
 τὴν ἀκμὴν ὑπεξίστατο, καὶ ὄντως μὲν ἦν ὁ χαλκός
 στεγανός, ὑπὸ δὲ τῆς τέχνης μαλαττόμενος εἰς σάρκα
 15 ἀπεδίδρασκε τῆς χειρὸς τὴν αἰσθησιν. (3) ἦν δὲ ἀνθη-
 ρός, ἀβρότητος γέμων, ἰμέρω φεόμενος, οἶον αὐτὸν 10
 Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις εἰδοποιήσας ἐξέφηνε, κισσὸς
 δ' αὐτὸν ἔστεφε περιθέων ἐν κύκλῳ — ὡς κισσὸς ἦν ὁ
 χαλκός εἰς κλώνας καμπτόμενος καὶ τῶν βοστρύχων
 20 τοὺς ἐλικτήρας ἐκ μετώπου κεχυμένους ἀναστέλλων —
 γέλωτος δὲ ἐμπλεως, ὃ δὴ καὶ παντὸς ἦν ἐπέκεινα 15
 θαύματος, ἡδονῆς ἀφιέναι τὴν ὕλην τεκμήρια καὶ τὴν
 παθῶν δῆλωσιν ὑποκρίνεσθαι τὸν χαλκόν. (4) νεβρίς
 δὲ αὐτὸν ἔσκεπεν οὐχ οἶαν εἰσθεν ὁ Διόνυσος ἐξά-
 25 πτεσθαι, ἀλλ' εἰς τὴν τῆς δορᾶς μίμησιν ὁ χαλκός
 μετεβάλλετο, εἰστήκει δὲ τὴν λαιὰν ἐπερείδων τῷ 20
 θύρῳ, ὃ δὲ θύρσος ἡπάτα τὴν αἰσθησιν καὶ ἐκ
 χαλκοῦ πεποιημένος χλοερὸν τι καὶ τεθηλὸς ἀποστίλ-
 30 βειν ἐδοξάζετο πρὸς αὐτὴν ἀμειβόμενος τὴν ὕλην.
 (4) ὄμμα δὲ ἦν πυρὶ διαυγὲς μανικὸν ἰδεῖν· καὶ γὰρ
 432 τὸ βακχεύσιμον ὁ χαλκός ἐνεδείκνυτο καὶ ἐπιθειάζειν 25

2 ἀπλὸς B praeter Par. 1038 || 4 πεφυκός B || 5 ἡρυνθραί-
 νετο A || 6 ἐβούλετο <ζωῆς> ιδέαν Iacobs ἐβούλετο <ζωῆς> τὴν
 ιδέαν Kayser || 7 τὴν ἀφήν Heyne | ὑπεξ<αν>ίστατο Iacobs*
 (cf. 51, 17), sed vide 48, 17 | μὲν om. A | ἦν post χαλκός trans-
 ponit B || 10 αὐτός B || 11 ὃ om. A || 17 νεβρίς B || 18 ἐπέ-
 κεινα A || 20 λαιὰν Iacobs λύραν libri plerorū Pierson || 21 καὶ
 om. B || 22 πεποιημένοι B | τί <τε> καὶ B || 23 ταύτην Kayser* ||
 25 βακχεύσιμον A | ἐδείκνυτο A

ἔδoκει, ὥσπερ οἶμαι τοῦ Πραξιτέλους καὶ τὸν βακχεῖον
οἴστρον ἐγκαταμιῖσαι δυνηθέντος.

(Θ') ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΥ ΜΕΜΝΟΝΟΣ ΑΓΓΑΛΜΑ

(5) Ἐθέλω δέ σοι καὶ τὸ Μέμνονος ἀφηγήσασθαι
5 θαῦμα· καὶ γὰρ ὄντως παράδοξος ἡ τέχνη καὶ κρείτταν
ἀνθρωπίνης χειρός. τοῦ Τιθωνοῦ Μέμνονος εἰκὼν ἦν
ἐν Αἰθιοπία ἐκ λίθου πεποιημένη, οὐ μὴν ἐν τοῖς
οἰκείοις ὄροις ἔμενε λίθος ὢν οὐδὲ τὸ τῆς φύσεως
10 σιγηλὸν ἠνείχετο, ἀλλὰ καὶ λίθος ὢν εἶχεν ἑξουσίαν
φωνῆς· νῦν μὲν γὰρ ἀνίσχουσιν τὴν Ἡμέραν προσ-
εφθέγγετο ἐπισημαίνων τῇ φωνῇ τὴν χαρὰν καὶ ἐπι-
ταῖς τῆς μητρὸς παρουσίαις φαιδρυνόμενος, νῦν δὲ
ἀποκλινομένης εἰς νύκτα ἐλεινόν τι καὶ ἀλγεινὸν
15 ἔστεινε πρὸς τὴν ἀπουσίαν ἀνιῶμενος. (2) ἠπόρει δὲ
οὐδὲ δακρῶν ὁ λίθος, ἀλλ' εἶχεν ὑπηρετούμενα τῇ¹⁵
βουλήσει καὶ ταῦτα καὶ ἦν † Μεμνόνιος ἡ εἰκὼν μόνη
μὲν τοῦ ἀνθρωπίνου διαλλάττειν μοι δοκεῖ σώματι,
ὑπὸ δὲ ψυχῆς τινος καὶ ὁμοίας προαιρέσεως ἀγομένη
20 κατηθύνετο. εἶχε γοῦν ἐγκεκραμένα καὶ τὰ λυ-

3 ἀγαλμα μέμνωνος om. τοῦ B | de fabulis, quae tem-
poribus Caesarianis de Memnonis statua volgo ferebantur, cf.
Matz p. 34 et Holland in Roscheri lex. myth. II 2665 || 4 δὲ
om. A* | τὸ B τοῦ V τὸ τοῦ A || 8 [λίθος ὢν] Hercher* || 9 ἐνε-
χετο B || 13 τι τε malit Hercher || 15 οὐδὲ A (praeter Vat. 87) B
οὐ V Vat. 87 || 16 [ἦν Μεμνόνιος] Kayser* | μεμνόνιος V μεμ-
νόνιος A μέμνωνος B | ἡ om. VA | ἦν Μέμνων (sic Arnim
quoque) ὄλιος s. ὄντως nos || 17 τοῦ ἀνθρωπίνου Kayser τῷ ἀν-
θρωπίνῳ libri (ἀνῶ Par. 1038 et Laur. LVI 20) τῶν ἀνθρω-
πίνων H. Schenkl | δοκεῖ VA δοκοῦσα B ἐδόκει Kayser* ||
18 ψυχῆς VA Iacobs τύχης B | καὶ ὁμοίας VA ὁμοίας καὶ B ||
19 κατηθύνετο VA | εἶχεν οὖν B | ἐγκεκραμένα καὶ τὰ λυ-
ποῦντα AB καὶ τὰ λυποῦντα ἐγκεκραμένα V Kayser

ποῦντα καὶ πάλιν ἡδονῆς αἰσθησις αὐτὸν κατελάμβανεν
 ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν παθῶν πληττόμενον καὶ ἡ μὲν
 φύσις τὴν λίθων γένεσιν ἀφθογγον παρήγαγε καὶ
 κωφὴν καὶ μήτε ὑπὸ λύπης ἐθέλουσαν διοικεῖσθαι
 μήτε εἰδυῖαν ἡσθῆναι, ἀλλὰ καὶ πάσαις τύχαις ἄτρω- 5
 τον, ἐκείνῳ δὲ τῷ Μέμνονος λίθῳ καὶ ἡδονὴν παρέ-
 δωκεν ἡ τέχνη καὶ πέτραν ἀνέμιξεν ἀλγεινῶ καὶ μόνην
 ταύτην ἐπιστάμεθα τὴν τέχνην νοήματα τῷ λίθῳ καὶ
 φωνὴν ἐνθεῖσαν. (3) ὁ μὲν γὰρ Δαίδαλος μέχρι μὲν
 κινήσεως ἐνεανιεύετο καὶ δύνάμιν εἶχεν ἢ ἐκείνου 10
 τέχνη ἐξιστάναι τὰς ὕλας καὶ εἰς χορείαν κινεῖν, ἀμύ-
 χανον δὲ ἦν καὶ παντελῶς ἄπορον καὶ φωνῆς μέτοχα
 πραγματεύεσθαι τὰ ποιήματα, αἱ δὲ Αἰθιοπῶν χεῖρες
 πόρους τῶν ἀμηγάνων ἐξεύρον καὶ τὴν ἀφθογγίαν
 ἐξενίκησαν τοῦ λίθου. ἐκείνῳ τῷ Μέμνονι καὶ τὴν 15
 Ἥρᾳ λόγος ἀντηχεῖν, ὅποτε φθέγγοιτο, καὶ γοερὸν
 μὲν στενάζοντι γοερὸν ἀντιπέμπειν μέλος, εὐπαθοῦντι
 δὲ ἀνταποδιδόναι τὴν ἡχὴν ἀντίμιμον. ἐκείνο τὸ δη-
 μιούργημα καὶ τῇ Ἡμέρᾳ τὰς ἀνίας ἐκοίμιζε καὶ οὐκ
 εἶα μαστεύειν τὸν παῖδα, ὡς ἂν ἀντιτιθείσης αὐτῷ 20
 τῆς Αἰθιοπῶν τέχνης τὸν ἐκ τῆς εἰμαρμένης ἀφανι-
 σθέντα Μέμνονα.

3 προήγαγε A* || 4 διοικήσαι B || 5 τέχναις V || 7 ἡ φύσις V^{va}.
 (s. φύσις man. rec. τέχνη, quod coniecit Iacobs) cet. | ἀλγεινὴ A
 ἄλγει Kayser* || 8 τῷ om. B || 11 ἐξιστάναι V (ἀ ex ἄ) Par. 1038
 ἐξιστάμεναι cet. classis B ἐξίστασθαι A || 14 ἐξευροῦσαι Kayser* |
 ἀφανίαν B || 15 τῆς λίθου B || 18 ἀποδιδόναι A || 19 καὶ in V
 del m 3 | τῆς ἀνίας A | ἐκοίμιζε V || 20 ἀτῆ Iacobs || 21 τῆς |
 τῶν B praeter Par. 1038

(ι') ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΠΑΙΑΝΟΣ

- 15 (1) Εἶτα τὸ μὲν Ἀργῶον σκάφος ἔμφωνον γενέ-
σθαι πευθόμεθα τὸ ὑπὸ τῶν Ἀθηναῶν τεχνηθὲν χειρῶν,
ὃ καὶ τὴν ἐν ἄστροις ἐκληροῦχησε τύχην, ἀγαλμα
δὲ οὐ πιστεύσομεν, εἰς δὲ τὰς δυνάμεις Ἀσκληπιῶς 5
20 ἀνίησι τὸν προνοητικὸν ἐπεισάγων νοῦν ἐπὶ τὴν
ἑαυτοῦ κοινωσίαν, τοῦ συνοικοῦντος τὴν δύναμιν
πρέπειν, ἀλλ' εἰς μὲν ἀνθρώπινα καταγέσθαι τὸ
θεῖον δώσομεν, ἐνθα καὶ μιανθῆναι παθήμασιν, οὐ
πιστεύσομεν δέ, ἢ μηδὲν ἔργονον κακίας παραπέ- 10
25 φυκεν; (2) ἐμοὶ μὲν οὖν οὐ τύπος εἶναι δοκεῖ τὸ
δράμενον, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας πλάσμα. Ἰδοὺ γὰρ ὡς
οὐκ ἀνηθοποίητος ἡ τέχνη, ἀλλ' ἐνεικουισαμένη τὸν
θεὸν εἰς αὐτὸν ἐξίσταται. ὕλη μὲν οὐσα θεοειδὲς
ἀναπέμπει νόημα, δημιουργήμα δὲ χειρὸς τυγχάνουσα 15
30 ἂ μὴ δημιουργίαις ἔξεστι πράττει τεκμήρια ψυχῆς
ἀρρήτως ἀποτίκτουσα. πρόσωπον δὲ σοι θεασαμένῳ
δουλοῦται τὴν αἰσθησιν· οὐ γὰρ εἰς κάλλος ἐπίθεται
κ. 434 ἐσχημάτισται, ἀλλὰ πάναγρον καὶ ἴλεων ἀνακινῶν ὄμμα

1 εἰς τὸ ἀγαλμα τοῦ παιῶν (πᾶ V) ἔκφρασις ὅτι (ὅτε A) ^{VA}
ἐθεραπεύθη VA, titulum om. B εἰς τὸ Ἀσκληπιῶ ἀγαλμα
Aldina*; Παιῶνος nos et Weinberger, cf. 65, 12. Unam tantum
rem, in qua aliquid momenti est, de huius statuæ habitu
profert Callistratus (p. 65, 2), Aesculapium comatum et cirra-
tum effictum fuisse || 3 τῶν <τῆς> ἀθηναῶν A* || 4 δ] ὃ B | ἐκλη-
ροῦχει A* || 7 ἐνικοῦντος B ἐνοικοῦντος Gruter* | τρέπειν A* ||
8 ἀνθρώπινα <σάματα> B* || 9 μιανθῆναι ἂν Kayser* || 10 δὲ
ἢ μηδὲν V rec. (i. e. a manu rec. correctus) A (μὲν ἢ μηδὲν
Laur. LVIII 44) δέ, εἰ μὴ εὐ (εὐ Par. 1038) B δέ, εἰ ὄ* (vel
οἷς) μηδὲν Iacobs | ἔργονον VA | παραπέφηνεν A || 13 ἂν ἡθο-
ποίητος B (ἡθοποιότητος Mon. 536) ἂν ἡθοποιὸς Iacobs | ἐνεικουι-
σμένη A* || 16 πράττειν V rec. || 17 ἀρρήτων V (corr. m1) B || 18 οὐ
γὰρ εἰς B οὐκ εἰς γὰρ V rec. εἰς γὰρ A || 19 πάναγρον VA παιῶν B
(π... Par. 1038 spatio relicto, in marg. πάν^{ov}) παιῶνιον Iacobs |
ἀνακινῶν V Petrettini ἀνακινῶν οὖν A ἀνακινῶν B

βάθος ἄφραστον ὑπαστρέπτει σεμνότητος αἰδοῖ μινεί-
σης. (3) πλοκάμων δὲ ἔλικες φεόμενοι χάρισιν οἱ μὲν
εἰς νῶτα τεθιλότες ἄφετοι κέχυνται, οἱ δὲ ὑπὲρ μετώ-
5 πον πρὸς τὰς ὀφρῦς ἐπιβαίνοντες τοῖς ὄμμασιν εἰλοῦν-
ται. οἶον δὲ ἐκ ζωτικῆς αἰτίας καὶ αὐτοὶ καταρδό- 5
μενοι εἰς τὴν τῶν βοστρύχων καμπὴν συνελίττονται
τῷ νόμῳ τῆς τέχνης μὴ πειθομένης τῆς ὕλης, ἀλλὰ
νοούσης ὅτι σχηματίζει θεὸν καὶ δεῖ δυναστεύειν. τῶν
10 δὲ γενομένων εἰωθότων φθειρεσθαι ἢ τοῦ ἀγάλματος
ιδέα ἄτε δὴ τῆς ὑγείας τὴν οὐσίαν ἐν ἑαυτῇ φέρουσα 10
ἀκμὴν ἀνώλεθρον ἐπικτωμένη θάλλει. (4) ἡμεῖς μὲν
δὴ σοὶ καὶ λόγων, ὦ Παιάν, νεαρῶν καὶ μνήμης ἐγ-
15 γόνων ἀπηρξάμεθα· κελεύεις γὰρ οἶμαι· πρόθυμος δὲ
σοὶ καὶ τὸν νόμον ἄδειν, εἰ νέμοις ὑγείαν.

(*ια'*) *ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΤ ΗΙΘΕΟΤ ΑΓΑΛΜΑ* 15

(1) Τεθέασαι τὸν ἡίθεον ἐπ' ἀκροπόλει, ὃν Πραξι-
τέλης ἴδρυσεν, ἢ δεῖ σοὶ τῆς τέχνης παραστήσαι τὸ

1 ἄφατον *A** || 3 τεθιλότες *AB* κερηνότες *V* | τεθιλότες ... *va*
φεόμενοι *sedibus verborum mutatis Iacobs* || 4 ἐπιβαίνοντες *A*
Iacobs ἐπιμαίνοντες vel ἐπιμένοντες *B* ὑπερβαίνοντες *V* || 5 δὲ
om. *A* || 9 γινόμενων *B** || 12 Παιάν *Iacobs* κατ' libri | ἐγγόνων *V*
rec. *A* || 13 πρόθυμοι *Kayser** || 14 νέμοις *V* || 15 titulum om. *B*;
τοῦ delendum esse videtur. Callistrato dicenti epebi statuum
a Praxitele confectam esse cur fidem non habeamus causa non
est. effictus autem in ea erat notissimus ille Diadumeni qui
vocatur habitus; cf. Stark, Act. soc. Sax. litt. cl. phil.-hist. XVIII
(1866) 169 et Overbeck, Hist. art. plast. Graec. II⁴ 63. Milani
p. 769 adn. 5 nos revocavit ad Apollinis simulacrum a Pau-
sania I 8, 4 descriptum, qui illo teste effictus erat ἀναδοόμενος
ταῖνι τὴν κόμην; sed hoc signum apud Martis templum collo-
catum erat, epebi autem statua in arce. ceterum inter sta-
tuas Diadumeni habitum exhibentes, quae ad memoriam nostram
pervenerunt, nulla huc usque inventa est, quae ad Praxitelem
auctorem referri possit; cf. Furtwängler, Meisterwerke der
griech. Plast. p. 335 || 16 τὸν θεὸν *B* | ὃν om. *V* || 17 ἢ *Vat.* 87
e corr. *Iacobs* εἰ cet. | παραστήσαι *V* *Iacobs* παραστήθαι cet.

- 20 *πραγμα; παῖς ἦν ἀπαλός τε καὶ νέος πρὸς τὸ μαλθακόν τε καὶ νεοτήσιον τῆς τέχνης τὸν χαλκὸν μαλατούσης, χλιδῆς δὲ ἦν καὶ ἑμέρου μεστός καὶ τὸ τῆς ἥβης ἔφαινεν ἄνθος, πάντα δὲ ἦν ἰδεῖν πρὸς τὴν τῆς τέχνης βούλῃσιν ἀμειβόμενα· καὶ γὰρ ἀπαλός ἦν μὴ* 5
- 25 *μαχομένην τῇ ἀπαλότητι τὴν οὐσίαν ἔχων καὶ πρὸς τὸ ὕγρον ἤγετο ἔστερημένος ὕγρότητος καὶ ὅλως ἐξέβαινε τῆς αὐτοῦ φύσεως ὁ χαλκὸς τοὺς ὄρους εἰς τὸν ἀληθῆ τύπον μεθιστάμενος. (2) ἄμοιρος δὲ ὢν πνεύματος καὶ τὸ ἔμπνουν ὑπεδύετο· ἃ γὰρ μὴ παρέλαβεν ὕλη* 10
- 30 *μηδὲ εἶχεν ἔμφυτα, τούτων ἡ τέχνη τὴν ἐξουσίαν* K. 435 *ἐπορίζετο. ἐκοινοῦτο δὲ τὰς παρειὰς ἐρευθήματι, ὃ δὴ καὶ παράδοξον ἦν, χαλκοῦ τικτόμενον ἐρευθος καὶ παιδικῆς ἦν ἡλικίας ἄνθος ἐκλάμπων· κόμη δὲ εἶχεν ἔλικας ταῖς ὀφρῦσιν ἐπιβαίνοντας. (3) ὁ δὲ τῷ τελα-* 15
- 5 *μῶνι καταστέφων τὴν κόμην καὶ ἐκ τῶν ὀφρῶν ἀποθούμενος τῷ διαδήματι τὰς τρίχας γυμνὸν πλοκάμων ἐτήρει τὸ μέτωπον. ὥς δὲ καὶ κατὰ μέρος ἐξητάζομεν τὴν τέχνην καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δαιδάλματα, ἀφασίᾳ πληγέντες εἰστήκειμεν· ὃ τε γὰρ χαλκὸς εὐτραφεῆ καὶ* 20
- 10 *λιπῶσαν ἐπεδείκνυτο τὴν σάρκα καὶ πρὸς τὴν τριχὸς κίνησιν μεθρημόζετο, ὅτε μὲν βοστρύχων οὐλῶν πλο-*

1 τε] τις A | νεοτήσιος V || 4 ἔφαινεν A || 5 μὴ μ.] μηχανω-
 μένην A | μαχομένην Olearius* || 7 ὅλως V et (o s. ω) Marc. ὅλος
 cet. || 8 αὐτοῦ Kayser* || 9 πνεύματος VB | πράγματος A ||
 11 εἶχεν ἔμφυτα Iacobs | εἶχε τὸν φόντα libri || 13 χαλκοῦ V
 Kayser | χαλκοῦν A | χαλκὸν B || 14 ἐκλάμπων B | κόμη V
 Kayser | κόμης cet. || 15 ὀφρῦσιν om. spatio relicto A || 16 τὴν κεφαλὴν
 κόμην B | librarius cum falso scripsisset κεφαλὴν, errorem cor-
 rexerit supra adiecto κόμην; κεφαλῆς Morelli || 19 δαιδάλματα
 Iacobs | δὲ ἄλματα libri | ἀφίᾳσι πληγέντα V || 20 γὰρ
 om. V || 21 τὴν A et (ἦς s. ἦν) V | τὴν τῆς B* || 22 μίμη-
 σιν B | οὐλήν A

καὶς συνεξελιπτόμενος, ὅτε δ' ἐθελούσῃ τῇ τριχὶ ἐκτά-
 15 ῖθ' ἐλέει τὸ πλάσμα καμφθῆναι πρὸς τὴν καμπὴν ἀνιέ-
 μενος, ὅτε δὲ ἐπιτεῖναι τὰ μέλη πρὸς τὸ σύντονον
 μεθιστάμενος. (4) ὕμμα δὲ ἰμερῶδες ἦν αἰδοῖ συμ- 5
 μιγῆς ἀφροδισία καὶ ἐρωτικῆς γέμον χάριτος· καὶ γὰρ
 ἦδει ζηλοῦν ὁ χαλκὸς τὸ ἐράσμιον καὶ ὑπήκουσεν ἐθέ-
 20 λοντι τῷ εἰδώλῳ γαυροῦσθαι. ἀκίνητος δὲ ὢν οὗτος
 ὁ ἔφηβος ἐδοξεν ἄν σοι κινήσεως μετέχειν καὶ εἰς
 χορείαν εὐτρεπίεσθαι. 10

(ιβ') ΕΙΣ ΤΟ ΚΕΝΤΑΥΡΟΤ ΑΓΑΛΜΑ

(1) Εἰς ἱερὸν εἰσιὼν σεμνόν τι καὶ μέγα, ὃ τὴν
 καλλίστην εἰκασίαν εἰς ἑαυτὸ μεδίστη, ἐν τοῖς προ-
 25 πυλαίοις τοῦ νεῷ ἰδρυμένου θεῶμαι κένταυρον οὐκ
 ἀνδρὶ κατὰ τὴν Ὀμηρεῖον εἰκόνα, ἀλλὰ ῥίῳ παραπλή- 15
 σιον ὀλήεντι. ἄνθρωπος ἦν ἄχρι λαγόνος κατιῶν
 ὁ κένταυρος εἰς ἵππου βάσιν τετρασκελετῆ λήγων.
 (2) τὸν γὰρ ἵππου καὶ τὸν ἄνθρωπον ἢ Φύσις ἔξ

1 ἐκταδὸν B || 2 χερθῆναι B || 2 sq. καὶ ὅτε ... ἀνιέμενος ^{VAB}
 om. B || 3 ἐθέλει A | <καὶ> πρὸς A || 5 ἦν om. B | ἰμέρω καὶ
 αἰδοῖ codex Gruteri in mg., unde ἰμέρω τε* καὶ αἰδοῖ Iacobs ||
 6 ἀφροδισία Reisch (καὶ add. H. Schenkl) ἀφροδισίας V Kayser*
 ἀφροδισίου AB | ἐρωτικῆς Reisch (καὶ add. H. Schenkl) ἐρωτικῆς libri, del. Iacobs* ||
 7 ὑπήκουσεν V Marc. ὑπήκουεν cet. classis A* ὑπηκούσας B ||
 8 γαυροῦσα B | ὢν om. B || 9 ἐφφημος B || 11 τὸ <τοῦ> A'; ^{VAB}
 titulum om. B. cum hoc capite confer epigrammata Antho-
 logiae Palatinae XVI 115 et 116 || 12 σεμνόν τε Hercher |
 δ τὴν B δ καὶ τὴν A' ὅτω V || 15 ῥίῳ V m 2 Iacobs θηρίῳ
 V m 1 A' B || 16 ὀλήεντι ... κατιῶν om. A' spat. rel. || 18 τὸν γὰρ
 ἵππου καὶ τὸν ἄνθρωπον V Morelli τῶν γὰρ ἵππων καὶ τῶν
 ἀνθρώπων B τῶν γὰρ ἵππων (om. καὶ ... ἔξ spat. relicto) A' |
 φύσις vulgo*; cf. Anth. Pal. XVI 116, 2 ὢν γε Φύσις παίζουσα
 θεῶ ἑνεκέντρισεν ἵππῳ, quem locum Callistratum respexisse
 probabile est

ἡμισείας τεμοῦσα εἰς ἓν σῶμα συνήρμοσε τὰ μὲν ἀπο-
 30 κρίνασα τῶν μερῶν, τὰ δὲ ἀλλήλοις τεχνησαμένη σύμ-
 κ 436. φωνα· τῆς μὲν γὰρ ἀνθρωπίνης ὅσον ἀπ' ἰξῦος εἰς
 ἄκραν ἀποφέρεται τὴν βάσιν ἀφείλε, τοῦ δὲ ἰππίου
 σώματος ὅσον εἰς ὀμφαλὸν καταβαίνει τεμοῦσα τῷ 5
 5 ἀνθρωπίνῳ συνήγγε τύπῳ, ὡς τὸν μὲν ἵππον τὴν κεφα-
 λὴν ποθεῖν καὶ τοὺς ἀρχενίους τένοντας καὶ ὅσον εἰς
 τὸ νῶτον καταβαίνον εὐρύνεται, τὸν δὲ ἄνθρωπον
 τὸν ἀπὸ ὀμφαλοῦ μέχρι τῆς βάσεως στηριγμὸν ζητεῖν.
 (3) τοιούτου δὲ ὄντος τοῦ σώματος εἶδες ἂν καὶ θυμὸν 10
 10 ἐπιπνέοντα τῷ τεχνήματι καὶ ἡγριαμένον τὸ σῶμα καὶ
 τῷ προσώπῳ τὸ θηριῶδες ἐπανθοῦν καὶ τὸ τῆς τριχὸς
 κάλλιστα ὑποκρινομένην τὴν πέτραν καὶ πάντα πρὸς
 τὸν ἀληθῆ τύπον σπεύδοντα.

(17') ΕΙΣ ΤΟ ΤΗΣ ΜΗΛΕΙΑΣ ΑΓΓΑΜΑ 15

15 (1) Εἶδον καὶ τὴν πολυθρόλητον ἐν ὄροις Μακε-
 δόνων Μήδειαν. λίθος ἦν μηνύων τὸ τῆς ψυχῆς

1 δοκοῦσα Α' τεμοῦσα <ἡ τέχνη συναγαοῦσα> Gomperz | *να*.
 σῶμα εἰς ἓν Iacobs genitivis τῶν ἵππων et τῶν ἀνθρώπων ser-
 vatis | τὰ Mon. Lugd. τὸ VA' cet. classis B || 2 μελῶν Α' * |
 ἀλλήλοις γεννησαμένη (σύμφωνα om.) Α' || 3 ὅσον <ἦν> Α' ||
 4 ἄκραν V | ἀποφέρεται B * | ἰππίου V Kayser ἵππου cet.
 ἰππίου Iacobs || 5 καταβαίνει B || 6 ἀνθρωπίῳ Laur. LVI 20*;
 cf. Schmid, Atticismus IV 129 | προσήγγε Α' || 8 τὸ νῶτον Laur.
 LVI 20 τὸν νῶτον Par. 1038 Α' τὸ τῶν νῶτων V τὸν νῶτον
 cet. classis B || 9 βάσεως om. spat. relicto Α' || 10 καὶ om. B ||
 11 ἐπιπνέοντα Α' ἐπιπν . . . . (litterae ultimae evanuerunt) V
 ἐπιπλέοντα B ἐπιπολεύοντα Iacobs * || 12 ἐπαινοῦν VA' ἐπα-
 νορθοῦν Quir. || 13 πάντα <τὰ> V || 15 titulum omisit B. Non *να*
 solum scriptorum testimoniis (cf. Anth. Pal. XVI 142 et Libanius
 III 1090 Reiske) constat statuas fuisse, quibus Medea argu-
 mentum praebuit, sed etiam signa quaedam eiusmodi ad alterum
 vel tertium post Christum saeculum referenda ad memoriam
 nostram pervenerunt, veluti unum in museo Arelatensi (cf. Arch.

εἶδος ἀπομαξάμενης εἰς αὐτὴν τῆς τέχνης τὰ συμπλη-
 ροῦντα τὴν ψυχὴν· καὶ γὰρ λογισμοῦ κατηγορεῖτο
 δῆλωμα καὶ θυμὸς ὑπανίστατο καὶ πρὸς λύπης διάθε-
 20 σιν μετέβαινεν ἢ εἰκῶν, καὶ ὡς βραχέως εἰπεῖν τοῦ περι
 αὐτὴν δράματος ἐξηγήσεις ἦν τὸ ὀρώμενον. (2) ὁ μὲν 5
 γὰρ λογισμὸς ὑπὲρ τὴν πράξιν ἐδήλου τῆς γυναικὸς
 τὰ βουλευματα, ὁ δὲ θυμὸς τῆ φύσιν τῆς ὀργῆς παρα-
 γραφόμενος τὴν φύσιν πρὸς τὸ ἔργον ἤγειρε τὴν ἐπι
 25 τὸν φόνον ὀργὴν εἰσηγούμενος, ἢ λύπη δὲ τὸν ἐπι
 τοῖς παισὶν ἐπεσήμαινεν οἶκτον εἰς τὴν μητρῶαν σύνε- 10
 σιν ἀρρώστως ἐκ τοῦ θυμοῦ τὴν λίθον ἔλκονσα. οὐ
 γὰρ ἄτεγκτος οὐδὲ θηριώδης ἢ εἰκῶν, ἀλλ' εἰς θυμοῦ
 καὶ μαλακίας ἐνδειξιν διηρεῖτο ὑπηρετουμένη τοῖς τῆς
 30 γυναικείας φύσεως βουλευμασιν· εἰκὸς γὰρ ἦν μετὰ
 K. 437 τὸν χόλον καθαρύουσαν τοῦ θυμοῦ ἐπιστρέφεσθαι 15
 πρὸς οἶκτον καὶ εἰς ἔννοιαν ἐρχομένην τοῦ κακοῦ τὴν
 ψυχὴν οἰκτιζέσθαι. (3) ταῦτα μετὰ τοῦ σώματος τὰ
 πάθη ἢ εἰκῶν ἐμιμείτο καὶ ἦν ἰδεῖν τὴν λίθον ὅτε
 5 μὲν φέρουσαν τὸν θυμὸν ἐν ὕμασιν, ὅτε δὲ σκυθρω-

Zeit. 1875, t. 8, 2 et Dilthey ibid. p. 63), duo in museo Buda-
 pestinensi (cf. Kuszinsky, Értésitő VIII 24 et Ziehen, Arch-
 epigr. Mitth. aus Österr. XIII 44). quae cum ita sint, non est
 quod Callistratum eis quae poetae de Timomachi pictura rettulerant
 usum figmenta sua pro veris venditavisse putemus, quam-
 quam sane fieri potuit, ut epigrammata, quibus Timomachi
 opus celebratur (Anth. Pal. XVI 135—141), ad descriptionem
 adornandam adhiberet || p. 68, 16 πολυθρόλλητον libri || 69, 1 ἀπο-
 μαξάμενος V | αὐτὸν Arnim || 2 κατηγορεῖ τὸ A Heyne* κατη-
 γορεῖ τὸ VB || 5 ἐξηγήσεις ante τοῦ transponit A* || 6 ὀπὲρ | περι
 Iacobs || 7 [τῆς] Kayser | περιγραφόμενος A || 8 ἤγειρας B ||
 9 φόνον Olearius φόγον Lugd. Mon. 536 Quir.* φόγον cet. |
 ὀργὴν VA | εἰσηγόμενος B praeter Par. 1038 Lugd. || 11 ἔλκον-
 σαν B || 12 ἄτακτος V || 13 μαλακίας (cf. 70, 1) H. Schenkl
 μανίας libri ἀνίας Huschke* μετανοίας Reisch || 14 γυναι-
 κείας V Kayser γυναικὸς cet. || 15 τὸν φόνον Iacobs | καθα-
 ρέουσι V || 17 μετὰ VA μὲν B || 18 [τὴν λίθον] Kayser

πὸν ὀρθῶσαν καὶ μαλαττομένην εἰς στυγνότητα, ὥσπερ
 ἄντικρυς τοῦ τεχνησαμένου τὴν ὀρμὴν εἰς τῆς Εὐρι-
 πίδου δραματοποιίας πλήσαντος τὴν μίμησιν, ἐν ἧ καὶ
 10 βουλευέται συνανακινούσα καὶ σύνεσιν ξυφρονα καὶ
 εἰς θυμὸν ἀργραίνει τὸ ἦθος τοὺς πεπηγότας τῇ φύσει 5
 πρὸς τὰ ἔργονα τῆς φιλογονίας ὄρουσ ἐκβάλλουσα καὶ
 παιδικῶν λόγων μετὰ τὴν ἄνομον σφαγὴν ἄπτεται.
 (4) ἦν δὲ αὐτῇ καὶ ξιφηφόρος ἡ χεῖρ διακονεῖν ἐτοιμία
 15 τῷ θυμῷ ἐπὶ τὸ μᾶσμα σπενδούση καὶ ἡμελημένη
 θορῆξ τὸ αὐχμηρὸν ἐπισημαίνουσα καὶ στολή τις πέν- 10
 θιμος ἀκόλουθος τῇ ψυχῇ.

(ἰδ') ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΑΘΑΜΑΝΤΟΣ ΕΙΚΟΝΑ

(1) Εἰκὼν ἦν ἐπὶ ταῖς Σκυδικαῖς ἡύοσιν οὐκ εἰς
 20 ἐπίδειξιν, ἀλλὰ καὶ ἀγωνίαν τῶν τῆς γραφῆς καλῶν
 οὐκ ἀμούσως ἐξησκημένη. ἐκτετύπεται δὲ κατ' αὐτὴν 15
 Ἀθάμας μανίας οἰστρούμενος. ἦν δ' ἰδεῖν γυμνός,
 αἵματι φοινίσσων τὴν κόμην, ἠμεωμένος τὴν τρίχα,
 παράφορος τὸ ὄμμα, ἐκπληξίας γέμων καὶ ὄπισθο δὲ
 25 οὐ μανίας μόνον εἰς τόλμαν οὐδὲ τοῖς ἐξ Ἐρινύων

1 στενότητα B || 2 ἀφορμὴν Kayser* | εἰς B ἐκ VA | τὴν ΓΑ
 Mon. Quir. || 3 πλάσαντος Olearius | ἐν ἧ om. B || 4 βούλεται V |
 [καὶ] Kayser | κίνησιν A || 5 πεπηγότας Morelli πεπεικότας (ει
 ex corr. Mon. 536) libri || 6 ἔργονα B | φιλολογίας VA | ὄρη A |
 ἐκβαίνουσα Arnim || 7 μαλθακῶν Kayser | λόγων] νόμων V rec. |
 σφαγὴν V m 2 AB δίκ. . . (ut vid.) V m 1 || 8 καὶ om. Vat. 87 ||
 10 ἐπισημαίνοντα B praeter Laur. LVI 20 || 12 εἰς ἀγαλμα Ἀθά- ΓΑ
 μαντος Laur. LVI 20, titulum om. cet. classis B. Picturam hoc
 capite describi manifestum est (cf. v. 14 et p. 71, 17). tabula
 autem fuit coloribus cereis picta (cf. p. 71, 13 et 18) || 14 ἐπί-
 δεῖξιν <μόνον> Kayser | ἐπίδειξιν <πλαστικῆς> ἀλλ' εἰς ἀγω-
 νίαν Iacobs | γραφικῆς Kayser* (p. 41 ed. Turic.) || 15 οὐκ
 ἀμούσως V Iacobs οὐ κάλλους ὡς cet. | ἐκτετύπωτο Kayser* ||
 16 ἀθάμας s. v. m 2 V | μανίας B | ἦν ἰδεῖν δὲ V

δείμασι θυμοφθόροις ἠγρίαιεν, ἀλλὰ καὶ σίδηρον τῆς
 χειρὸς προβέβλητο ἐκθέοντι παραπλήσιος. (2) ἡ μὲν
 γὰρ εἰκὼν οὕτως ἦν ἀκίνητος, ἐδόκει δὲ οὐ τηρεῖν τὸ
 30 στάσιμον, ἀλλὰ δόξῃ κινήσεως τοὺς θεατὰς ἐξίστη.
 138 παρῆν δὲ ἡ Ἰνώ περιδεῆς, ὑπότρομος, ὑπὸ τοῦ φόβου 5
 χλωρόν τι καὶ τεθνηκὸς ὄρωσα, ἐνηγκάλιστο δὲ καὶ
 παῖδα νήπιον καὶ τὴν θηλὴν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ προσ-
 ἤγε τὰς τροφίμους ἐπιστάζουσα πηγὰς τοῖς τροφίμοις.
 (3) ἐπήγετο δὲ ἡ εἰκὼν καὶ τὴν ἄκραν τοῦ Σκεί-
 5 ρωνος καὶ τὴν θάλατταν τὴν ὑπόρειον, τὸ δὲ ῥόδιον 10
 πρὸς ὑποδοχὴν ἐκολλοῦτο κυμαίνειν εἰωθὸς, καὶ Ζεφύ-
 ρου τι κατέχει τὸ σῶμα λιγυρῶ πνεύματι τὴν θάλατ-
 ταν κατενυάζοντος· ὁ γὰρ δὴ κηρὸς ἐφάνταζε τὴν
 αἰσθησιν, ὡς καὶ πνοὴν δημιουργεῖν ἐπιστάμενος καὶ
 10 ἀνακοντίζειν θαλασσίους αὔρας καὶ εἰς ἔργα φύσεως 15
 ἐπάγειν τὴν μίμησιν. (4) παρεσκίρτων δὲ καὶ ἐνάλιοι
 δελφῖνες τὸ ῥόδιον ἐν τῇ γραφῇ τέμνοντες καὶ ὁ
 κηρὸς ἐδόκει διαπνέεσθαι καὶ πρὸς τὸ τῆς θαλάττης
 νοτίζεσθαι μίμημα πρὸς αὐτῆς τὴν ἐξουσίαν ἐξαλλατ-
 15 τόμενος. (5) ἐν γε μὴν τοῖς τοῦ πίνακος τέρμασιν 20

1 θυμοφθόροις Iacobs δημοφθόροις libri | ἠγρίαιεν V A' VA'B
 ἠγρίωτο B* | σίδηρον C. Schenkl σίδηρος libri* || 2 προβέβλητο V
 προεβέβλητο A' * προεβέβλητο B || 3 εἰκὼν V A' χεῖρ B |
 οὕτως A' | οὐ τηρεῖν Iacobs οὐ τι ἦν libri || 4 <τῆς> κινή-
 σεως Kayser* | τοὺς θεατὰς ... ὑπότρομος om. B || 5 παρῆν ...
 ὑπότρομος post ὄρωσα transponit A' || 7 προσῆγε V A' et (σ ερας.)
 Par. 1038 προῆγε cet. classis B || 9 ἐπέλεγτο B ἠπέλεγτο Kayser* |
 δὲ ἡ εἰκὼν] δ' ἐξ οἰκῶν Iacobs | καὶ libri (in Mon. 536 postea
 add.) κατὰ Iacobs ἐπὶ Petrettini* | τοῦ Kayser τῆς VB
 τὴν A' || 10 ὑπόρειον B || 12 κατέχει A' B καταχέει V κατεῖχε
 Kayser* κατήγε (vel κατηχεῖ) Arnim et H. Schenkl | σῶμα]
 κῆμα Arnim | κατεῖχετο σχῆμα Reisch (coll. 45, 8; 49, 2) || 18 'fort.
 διαπνεῖσθαι' Kayser || 19 νοτίζεσθαι Kayser νομίζεσθαι libri
 κυματίζεσθαι Iacobs ἀνεμίζεσθαι Piccolos | αὐτῆς B αὐτῆν
 V A' * | οὐσίαν V Iacobs* || 20 ἐν γε μὴν V A' εἰ γέμων B

Ἀμφιτρίτη τις ἐκ βυθῶν ἀνέβη ἄγριόν τι καὶ φοικῶ-
 δες ὄρωσα καὶ γλαυκόν τι σέλας ἐκ τῶν ὀμμάτων μαρ-
 μαίρουσα, Νηρηίδες δὲ περὶ αὐτὴν εἰστήμεσαν, ἀπαλαί
 20 δὲ ἦσαν αὐταὶ καὶ ἀνθηραὶ προσιδεῖν καὶ ἀφροδίσιον
 ἴμερον ἐξ ὀμμάτων στάξουσαι, ὑπὲρ δὲ ἄκρων τῶν 5
 θαλασσίων κυμάτων ἐλίσσουσαι τὴν χορείαν ἐπληττον.
 περὶ δὲ αὐτὰς Ὀκεανὸς βα . . . ὄχετό † γε μικροῦ τῆς
 τοῦ ποταμοῦ κινήσεως καὶ κυμαίνειν δειχθείσης.

1 τις om. B | ἐκ βυθῶν ἀνέβη V Kayser ἐκ θηβῶν ἀνέβη A' 7A'B
 ἐκβυθιζομένη B || 2 ἡλιακόν τι B || 3 εἰστήμεσαν V || 6 χορείαν
 Iacobs πορείαν libri | ἐπλισσον Hercher || 7 βαφ⁵ V βα spatio
 relicto A' φεῦ B βαθυδίνης Kayser* βαθύρορος C. Schenkl
 ἴεῦμα Iacobs | ὄχετό γε libri ὄχετο μέγα Iacobs ἐκέχτο
 Kayser* ὄχετο μέγας C. Schenkl || 8 διαρχθείσης B*

INDEX LOCORVM,

ex quibus tamquam fontibus Philostratus minor et Callistratus ea quae in Imaginibus et Descriptionibus leguntur petiisse videntur. in Philostrati maioris locis significantibus Imaginibus exceptis, in quibus paginas et versus editionis quae a. MDCCCLXXXIII Lipsiae prodiiit adtulimus, editionis Kayserianae minoris paginas et versus respeximus.

-
- p. 3, 12 Philostr. Imagg. 129, 10 *ἐὶν ᾧρα*.
p. 4, 4 Plut. Mor. 15 d, 348 c.
15 sqq. Plut. Mor. 17 f, 748 a.
22 sqq. Philostr. vit. Ap. 72, 14 sqq.
22 Odyss. XII 450 sqq. *τί τοι τάδε μυθολογεῖω; ... ἐχθρὸν δέ μοι ἐστὶν αὐτίς ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖεν*.
p. 5, 8 Soph. fr. 509 N.².
13 sqq. Il. VIII 410 sqq.
p. 6, 2 Philostr. Her. 174, 32 *ἀναγκαιτίζων τὴν κόμην*.
10 (402, 7) Philostr. Vit. soph. 61, 3, Imagg. 24, 21.
14 Philostr. Vit. Ap. 62, 24 *τὸ ἦθος τῆς γραφῆς*.
16 Soph. Ai. 2 *θηρώμενον*.
p. 7, 5 Philostr. Her. 186, 13.
16 Philostr. Her. 190, 1 *ἀπανγενίσαι ταῦρον*.
p. 8, 8 Solon fr. 33, 7 B.⁴ *ἀσκός .. δεδάραται*.
15 Philostr. Vit. Ap. 283, 10 *ἢ δ' ὄφρα ἐπίκειται τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦθει*.
p. 9, 3 cf. Ovid. Met. VI 393 sq.
19 Philostr. Vit. Ap. 49, 24.
20 Eur. fr. 88, 2 N.³; cf. Philostr. Vit. Ap. 261, 15.
21 cf. Aristoph. fr. 581 K.
22 Soph. Oed. Col. 16 sq.
p. 10, 3 Philostr. Imagg. 32, 19.
12 Philostr. Imagg. 69, 17.

- p. 10, 20 Xen. Conſ. II 27, Philostr. Vit. Ap. 105, 26, cf. Athen. III 130 c.
- p. 11, 13 Il. II 308.
- p. 12, 4 Eur. Herc. fur. 869 *ταῦρος ὡς ἐς ἐμβολήν.*
 5 Soph. Trach. 11 sqq. *φοιτῶν ἐναργῆς ταῦρος, ἄλλοτ' αἰδῶλος δράκων ἐλικτός, ἄλλοτ' ἀνδρείω κύτει βούπρωρος*, cf. Strab. X p. 458.
 5 sq. Soph. Trach. 13 sq.
- p. 13, 3 Theocr. XXIII 57.
 14 Pind. Nem. I 38.
- p. 14, 2 sq. Pind. Nem. I 49.
 4 Pind. Nem. I 50.
 6 Pind. Nem. I 51.
 7 Philostr. Her. 182, 14.
 9 Pind. Nem. I 52.
 12 Philostr. Imagg. 125, 5.
 15 Pind. Nem. I 61, Theocr. XXIII 64.
 17 Theocr. XXIII 46. 51; cf. Philostr. Imagg. 110, 3.
- p. 15, 4 Soph. Oed. Col. 17.
 5 Pind. Nem. III 82.
 6 Hesiod. Opp. 745.
 7 sq. Pind. Pyth. I 6; cf. schol., in quo *ταλαντενόμενος*.
 14 sqq. Od. VIII 64.
 24 Philostr. Imagg. 42, 7 *διασημαίνουσα τὸν νοῦν τῶν ἀλημάτων.*
- p. 16, 5 Philostr. Imagg. 102, 32.
 16 sqq. Apoll. Rhod. III 727 sqq. *πᾶσα γὰρ Ἥελιον γενεῆ ἀφίδηλος ἰδέσθαι ἦεν, ἐπεὶ βλεφάρων ἀπο τηλόδι μαρμαρυγῆσιν οἷόν τε χροστέην ἀντάπιον ἴεσαν αἰγλήν;* cf. schol. ad v. 727.
 23 Apoll. Rhod. III 284.
- p. 17, 6 Philostr. Her. 141, 27.
 7 Philostr. Imagg. 46, 31.
 8 Pind. Pyth. III 79 sq.
 9 Pind. Pyth. III 75.
 11 Philostr. Imagg. 123, 15.
 16 Apoll. Rhod. III 114 *Λιδός ... ἐν ἀλωῇ.*
 19 Apoll. Rhod. III 117.
 20 Apoll. Rhod. III 120 sq.
 21 Apoll. Rhod. III 119 *ἐνίπλεον ᾧ ὕπο μαζῶ.*
 21 sqq. Apoll. Rhod. III 123 sq. *δοιῶ δ' ἔχεν, ἄλλον ἔτ' ἀντως ἄλλω ἐπιπροοίε.*
 22 Apoll. Rhod. III 123.
- p. 18, 3 cf. schol. Apoll. Rhod. III 1310.
 6 Il. III 124 al.
 7 Il. XIII 214 sqq.

- p. 18, 20 Eur. Med. 5; Od. XII 70.
- p. 19, 1 Apoll. Rhod. III 132 sqq. *Λιὸς .. ἄθρομα.*
 3 Apoll. Rhod. III 137 sqq. *χρόσεα μὲν οἱ κύκλα τετεώ-
 κεται . . κρονπαὶ δὲ φαφαί εἰσιν· ἔλιξ δ' ἐπιδέ-
 ῥομε πάσαις κυανέη. ἀτὰρ εἴ μιν ἑαῖς ἐνὶ χερσὶ
 βάλιοι, ἀστῆρ ὡς φλεγέθοντα δι' ἠέρος ὀκλὸν ἴησιν.*
 6 Apoll. Rhod. III 146 sqq.
 13 Il. VIII 126.
 15 Il. XIII 30 *οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο γάλκεος ἄξων;*
 cf. Philostr. Imagg. 59, 4.
 17 Philostr. Her. p. 200, 23 *ἀχένος .. ἀνεστηκότα.*
 21 Xen. de re eq. 1, 3 (*ἡ κοίλη ὀπλή*). 10.
 24 Apoll. Rhod. I 754; cf. Philostr. Imagg. 35, 24 sq.
- p. 20, 2 Philostr. Imagg. 58, 17.
 11 Apoll. Rhod. I 756/8.
- p. 21, 1 Philostr. Her. 161, 22, Vit. soph. 103, 28.
 3 Il. VI 127, XXI 151.
 7 Il. XXII 411.
 12 Il. XVIII 403, XXI 302 sqq.
 13 Il. XXI 331.
 15 Philostr. Imagg. 12, 5.
- p. 22, 13 Il. III 8.
 15 sqq. Philostr. Her. 200, 2 sqq.
 16 Philostr. Imagg. 34, 13.
 18 Philostr. Her. 188, 2 *ἀπεύξασθαι τὴν ἑαυτοῦ νίκην.*
- p. 23, 3 Il. XVIII 483.
 8 Il. XVIII 484.
 12 Il. XVIII 486, Hesiod. Opp. 383 sq.
 14 Il. XVIII 486.
 18 sqq. Il. XVIII 487 sqq.
 23 Il. XVIII 490.
 25 sqq. Il. XVIII 491 sqq.
- p. 24, 8 sqq. Il. XVIII 497 sqq.
 23 sqq. Il. XVIII 509 sqq.
- p. 25, 14 Philostr. Imagg. 7, 25.
- p. 26, 8 Philostr. Imagg. 121, 13.
 16 sqq. Il. XVIII 541 sqq.
 21 sqq. Il. XVIII 550 sqq.
- p. 27, 13 sqq. Il. XXIII 561 sqq.
 18 Hesiod. Scut. Herc. 298.
- p. 28, 3 sqq. Il. XVIII 573 sqq.
 17 sqq. Il. XVIII 587 sqq.
 19 sqq. Il. XVIII 590 sqq.
- p. 29, 23 sqq. Il. XVIII 607 sqq.
- p. 30, 6 Apoll. Rhod. III 158 sqq.
 14 Pind. Pyth. III 68 *τὸ πάγκροσον νάκος κριοῦ.*

- p. 30, 15 Od. XI 279 *ἀνάπυστα*.
18 Philostr. *Imagg.* 29, 22.
- p. 31, 9 Il. VI 340 *ἀρηγία τεύχεα δόω*.
9 sqq. Apoll. Rhod. III 222 sq. et schol. ad v. 223.
16 Xen. de re eq. 1, 10 *μυκτῆρες . . ἀναπεπταμένοι*.
19 sqq. Philostr. *Imagg.* 52, 6 sqq.
19 Xen. Cyr. VII 1, 29.
- p. 32, 11 Od. XIII 91 *τριστοιχοὶ ὀδόντες*.
p. 33, 23 Xen. Conv. 8, 16 *τὸ τῆς ἄρας ἄνθος παρακαμάζει*.
p. 34, 6 Il. III 65 *οἷτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν δᾶρα*.
10 Philostr. *Her.* 217, 2.
12 cf. Com. Gr. Fr. ed. Kock III p. 402 (Mein. IV p. 655).
19 Philostr. *Vit. Ap.* 96, 26, Luc. enc. Demosth. 27.
22 Philostr. *Imagg.* 125, 5.
- p. 36, 8 Philostr. *Her.* 151, 28.
- p. 38, 18 cf. Pind. *Nem.* III 59.
24 Philostr. *Her.* 196, 20.
- p. 39, 6 Philostr. *Imagg.* 104, 14.
- p. 40, 5 Philostr. *Her.* 171, 25.
- p. 41, 2 Soph. *Phil.* 7.
- p. 46, 10 sq. Philostr. *Imagg.* 41, 6.
11 et 63, 14 Aesch. *Prom.* 59 *δεινὸς γὰρ εἰδέναι κάξ
ἀμηχάνων πόρουσ;* cf. Eur. *Med.* 1418.
- p. 47, 16 Anth. *Pal.* VIII 774, 3.
- p. 48, 2 Anth. *Pal.* VIII 774, 1.
16 et 68, 16 Eur. *Bacch.* 32 sq. *ῥοστρησ' ἐγὼ μανίαις*.
- p. 49, 2 Anth. *Pal.* VIII 774, 4.
- p. 51, 19 Philostr. *min.* 28, 20.
- p. 52, 6 Philostr. *Imagg.* 16, 20.
- p. 56, 5 Anth. *Pal.* XVI 275, 1 et 11.
- p. 57, 3 Anth. *Pal.* XVI 275, 3 *ἐπ' ἄκρα βέβηκας*.
5 sqq. et 58, 5 sqq. Anth. *Pal.* XVI 275, 7 sqq.
- p. 58, 16 *Phil. min.* 15, 20.
- p. 59, 17 sq. Il. XVIII 486 sqq. (cf. *Phil. min.* 23, 11 sqq.).
19 *Phil. min.* 15, 3.
- p. 60, 2 sqq. Apoll. Rhod. I 26 sq.
5 *Phil. min.* 15, 12.
- p. 61, 9 Eur. *Bacch.* 233 sqq.
- p. 67, 15 *Odyss.* VIII 191.
16 Eur. *Hec.* 1058; *Herc. fur.* 181.
18 Anth. *Pal.* XVI 116, 2.
- p. 69, 7 Eur. *Med.* 1067 *θυμὸς δὲ κρείσσω τῶν ἐμῶν βο-
λευμάτων*.
- p. 70, 16 Eur. *Bacch.* 32 sq.

SUPPLEMENTUM INDICIS VERBORUM.¹⁾

Α.

ἀγριαίνω: *ἡγρίαίνεν* 437, 26.
ἄγω: *ἄγων* 419, 16.
αἰρώ: *ἦται* dele 400, 18.
αἰτία: *αἰτίαν* l. 406, 7; 12 (del. 407, 7).
ἀλγεινός: *-ῶ* 432, 27.
ἄλγος del.
ἄν: del. 433, 23.
ἀνάγω: *-ων* dele 419, 16.
ἀνάπτω: *-ημένη* 404, 1 (dele *-ην*)
ἀναυτοκόω: dele *-ετυποῦτο* 424, 3.
ἄνθη del.
ἄνθησις: *-ιν* 423, 17.
ἀνθρώπιος: dele *-ω* 436, 4.
ἀνθρώπινος: *-ω* 436, 4.
ἀπαλός: *-ά* dele 392, 22.
ἀπλοῦς: *-ᾶ* 392, 22.
ἀποτυκόω: *-ετυποῦτο* 424, 3.
ἀποφέρω: *-εται* 436, 2.
Ἀσκληπιός: dele *-οῦ* 433, 14*.
ἀτάλλω: dele *-ούσης* 395, 4.
αὐ: 413, 5.
αὐγή: *-ήν* 401, 4.
αὐτοῦ: 428, 17; *-ῶ* dele 428, 16; *-όν* dele 405, 7; *αὐτα* †

405, 7; *-ῆς* dele 408, 13; *-ήν* 408, 13; 431, 29.
αὐχὴν: *-έτρα* dele 397, 8.
ἄφατος del.
ἄφετος 430, 7.
ἄφορη: *-ήν* del.
ἄφραστος: *-ον* 434, 1.
ἀφροδίσιος: l. *-α* 435, 17.

Β.

βα . . . † 438, 22.
βαθυδίνης del.
βάλλω: *βέβληκην* dele 413, 24.
βυθίζω: *βεβυθισμένη* 402, 8
 (dele *βεβυθισμένην* 402, 8).

Γ.

γάρ: dele 419, 19.
γίνομαι: dele *γινόμενος* 430, 12; adde *γινόμενος* 430, 12.
γραφή 437, 20.
γραφικός: dele *-ης* 437, 20.

Δ.

δείκνυμι: *-νται* 394, 2; *δειχθείσης* 438, 24.
δή: adde 409, 13; dele 414, 19.

1) Verborum index Philostrati maioris editioni adiunctum cum praebeat Philostrati minoris et Callistrati verba secundum Kayseri editionem Teubnerianam, a qua saepissime differt recensio nostra, enotata, quaecumque corrigenda et supplenda esse videbantur, hoc loco congesta proponimus.

δίατα: dele -αν 406, 12.
διαμέλλω: -εις 414, 19.
διαφύω: -σεσθαι 414, 28 (non -σεται).
διαφράλλω: -ούσης 395, 4.
διδάσκω: *διδαχθείσης* 438, 24.
δοκέω: -ει dele 408, 21; adde 432, 18; *ἔδoκει* dele 432, 18; adde *δοκοῦσα* 432, 18.
δράω: *δράμενα* dele 416, 29.
δύσκολος: -ως 410, 17; *δυσκόλιστος* dele.
δύω: -εσθαι 406, 16.

E.

εἰγίρω: -ομένην 421, 20.
εἶ dele 433, 23.
εἰμί: ὦν 399, 16; εἶναι dele 417, 15; ἦσαν dele 423, 5.
εἶσω 391, 12.
ἐκ adde 426, 17; 437, 7.
ἐκαστος: l. -ην 404, 1 (non -η).
ἐκτυπώω: l. -τετύπεται 437, 20 (dele -το).
ἐλάα: -ας 392, 5.
ἐλαία: -ας dele 392, 5.
ἐλέγχω: dele -ειν.
ἐν: dele 410, 22; 424, 2.
ἐναγκαλίζω: l. -αγκαλισμένος 422, 13.
ἐνδείκνυμι: dele -ννται 394, 2.
ἐνεικονίζω: — l. *εικονισαμένη* 433, 27 (dele -εικονισμένη).
ἐνεργός: -οί adde 417, 8 (dele -οὺς 417, 8).
ἐννοέω: -εἶν dele 404, 15.
ἐξευρίσκω: dele -ευρομένην 421, 20; l. -εὔρον (pro -ευρούσαι) 433, 4.
ἐπάγω: l. -ἦγετο 438, 4; dele -ἦγε 429, 9.
ἐπάδω: -ἦδε 429, 9.
ἐπανθῆω: -ᾶν 428, 10.
ἐπανίστημι: -ισταμένος 421, 15.
ἐπανορθύω del.
ἐπέλω del.

ἐπί c. gen. dele 419, 1.
ἐπιβαίνω: -βάς 419, 1. 3.
ἐπισημαίνω: -ων 429, 25.
ἐπιφύω: -πεφύκει 426, 22.
ἐρωτικός: -ῆς 435, 17.
ἐς: adde 413, 12; 26; 414, 11; 20; 415, 6; 28; 416, 16; 21; 25; 417, 3; 8; 9; 12; 418, 9; 20; 419, 6; 9; 18; 21; 29; 420, 1; 4; 421, 1*; 3; 5; 7; 9; 14; 16; 18; 422, 10; 11; dele 426, 4.
ἔσω dele 391, 12.
ἔτερος: -ας adde 424, 11 (dele *ἔτερα* 424, 11).
ἔτι: dele 412, 18.
εὐρίσκω: *εὐρομένην* 421, 20.
ἐφερημνέω: l. -οιτ' (dele -οι) 405, 17.
ἔχω: -ειν dele 407, 7.

Z.

Ζεύς: *Δία* dele 395, 4.
ζωή: -ῆς dele 431, 11.

H.

ἦ 410, 17.
ἦ 405, 25.
ἦών: l. -όνας (pro -όνος) 413, 24.

I.

ιγνός del.
ιδρώω: -ῶσιν 412, 28.
ιδρωσις del.
ιερός: -ᾶς 424, 11 (dele -ά 424, 12).
ἴστημι: *εἰστήκει* l. 429, 23 (pro 18).

K.

καλός: -ῆς dele 422, 4; adde -ῆ 422, 4.
καταλείπω: dele -λείπων 428, 12; adde -λιπῶν 428, 12.
κατέχω: -ει adde 438, 7 (dele -εἴχε); -σχεῖν adde 407, 7.
κίνησις: -εως 400, 20; dele 423, 9; dele -εων.

κληρουχέω: l. ἐκληρούχησε (pro ἐκληρούχει) 433, 17.
 κόρη: -ης dele 422, 5; -η adde 422, 5.
 κυκλοτερέης: -ῆ (pro εἰς) 413, 5.

A.

λέγω: -ειν 416, 7.
 λανθάνω: l. λάθου (pro λάθη) 415, 2.
 λευκός: dele -ότερον.
 λευκότης: -ητα 425, 29.
 λίθος: -ου 432, 7 (dele -ον 432, 7).
 λούω: dele -εσθαι 406, 16.
 λύθρον: -ου(?) 419, 25.
 λύθρος: -ον 419, 9.

M.

μαλακία: -ας 436, 29.
 μαρία: -ας 423, 14 (dele -α 423, 14).
 μέλας: μελάντερος 425, 25 (dele μελαντέρα).
 μέλλω: dele -εις.
 μέλος: -ῶν dele 435, 30.
 μέλω: -ουσαν 402, 29.
 μέρος: acc. dele 413, 24; -ῶν 435, 30.
 μή: dele 416, 6; adde 434, 24.
 μισίνω: l. μιανθήναι (pro μιανθήει) 433, 22.
 μόνος: -ην 426, 9 dele; adde -ων 426, 9; -ον (adv.) dele 437, 19.

N.

νέμω: l. -ομένων (pro -ομένου) 407, 24.
 νή: dele 395, 4.
 νοέω: -ειν adde 404, 15.
 νόησις: -ήσει 410, 16.

Ξ.

ξύν: dele 399, 3; adde 411, 28.

O.

ὄδε: dele 396, 23; ὀδί adde 396, 23.
 οἶμαι: dele 402, 10.
 οἴχομαι: ὄχετο 438, 23.
 ὄλος: dele 434, 26; adde -ως 434, 26.
 ὀμόχως (pro ὀμόχρους) 426, 26.
 ὄρω: -ῶς 395, 4; dele ὄρα 395, 4; -ώμενα 416, 29.
 ὄρμάω: -ώρησε 398, 9 (dele ὄρημεν 398, 9).
 ὄρη: -ήν 437, 7.
 ὄς: ♂ dele 433, 17 et 23; ♂ add. 433, 23; ῆ adde 433, 17.
 ὄσπερ: ὄπερ 407, 7 (dele ὄνπερ).
 οὐ: dele 427, 25.
 οὐδέ: 427, 25.
 οὐτος: τάστην dele 431, 29.

Π.

Παιάν: -ἄνος 433, 14*.
 πᾶν: 416, 15.
 παρὰ c. acc. dele 407, 4.
 πᾶς: πᾶσι 402, 29.
 πασιμέλουσα del.
 πατρός: -ω 419, 10.
 πελιδνός dele 398, 28; -ή 398, 28.
 περιέχω: -σχοῦσα 408, 22.
 περὶσχιζω del.
 πήχης: -νν 397, 8.
 Πλειάς: -άδες 406, 8.
 Πληιάδες del.
 ποι 391, 26 (dele ποὺ 391, 26).
 πρέπω: -ειν 433, 21.
 προσβάλλω: l. βέβλητο (pro -εβ.) 437, 26.
 προέκειμαι: dele -κειμένης.
 πρόθυμος: l. -ος (pro οἱ) 434, 15.
 πρόκειμαι: -κειμένης 414, 2.
 προσβάλλω: dele -οι 414, 13;

adde -βάλοι 414, 13; -βέβλη-
κεν 413, 24.
πρότερος: dele πρώτῳ.

Σ.

σίδηρος: dele 437, 26; -ον adde
437, 26.
σκοπέω: -ειν 416, 15.
σκοτεινός del.
σπαίρω: -ει 426, 6 (dele -ειν
426, 6).
σὺ: σοῦ dele 429, 2; σοί adde
429, 2.
σύν: adde 399, 3; dele 411, 28.
συνάγω: -ήγαγε 423, 22.
συνεισάγω del.
συνεπισημαίνω del.
συνοικέω: -οἶκος 433, 20.
σχίνομαι 392, 1 (dele σχοῖνος).

Τ.

ταύρειος del.
τὲ adde 391, 17; 408, 6; 413,
5; dele 415, 27.
τέχνη dele 424, 21.
τις: τί (nom.) 421, 2; (acc.) dele
390, 3.
τρέπω: dele -ειν.

Υ.

ὕλη: -ης 424, 3; -ην 424, 21.
ὕπακούω: dele -ήκουε 435, 19
et adde -ήκουσε 435, 19.
ὕπεξανίστημι: -ίστατο dele 431,
12.
ὕπεξίστημι: -ίστατο 431, 12.
ὕπό (c. gen.) 408, 23.
ὕφέρω: -ουσα 428, 21.

Φ.

φαιδρότης: -ητος 408, 24; -ητι
dele 408, 24.
φόνος: -ον 436, 24.
φύω: ἐπεφύκει dele 426, 22.

Χ.

χέω: ἐκέχυτο del.

Ψ.

ψόγος del.
ψυχή: -ῆς dele 424, 3.

Ω.

ὦμος: -ότατος l. 371, 15 (pro 13).
ὦς dele 405, 25.
ὦσεί del.

INDEX NOMINUM.

Achaei 40, 19; 41, 1.
Achelus 11, 11; 12, 14; 13, 11.
Achilles 5, 5; 6, 6; 7, 13; 23.
Aeacidae 7, 19.
Aeetes 16, 20; 22; 18, 24; 30,
1; 16; 31, 8; 21.
Aegyptiae Thebae 45, 2.
Aesculapius 34, 19; 64, 5.
Aethiopia 62, 7.
Aethiopes 47, 4; 63, 13; 21.

Ἄγροτέρας hymnus 10, 19.
Alcmene 13, 25.
Amor 17, 11; 16; 20; 18, 23;
20, 15; 36, 12; 49, 17; 50, 1;
2; 3; 6; 51, 21. Amores 53,
12; 54, 2.
Amphitrite 72, 1.
Amphitryo 14, 8.
Ancaeus 37, 11.
Apollo 8, 19; 35, 6; 16; 36, 16.

- Apsyrus 31, 20.
 Arcades 12, 12.
 ἄρκτος 59, 17.
 Argo 18, 11; 21; 22.
 Argoa navis 64, 2.
 Ariadne 28, 21.
 Asia 21, 10.
 Atalanta 37, 14.
 Athamas 70, 12; 16.
 Athenarum arx 65, 16.
 Aurora (Ἥμερα) 47, 5; 62, 10;
 63, 19.
 Baccha 47, 11; 48, 2; 3. Bacchae
 Euripidis 61, 11.
 Bacchus 46, 17; 56, 12; 60, 14;
 19; 61, 18.
 Bosphorus 18, 11.
 Calliope 30, 11; 34, 7; 58, 13.
 Calydon 12, 13.
 Centaurus 67, 11.
 Κήρ 26, 10.
 Chryse 40, 20.
 Cithaeron 49, 5.
 Colchi 16, 13; 30, 16; 38, 21;
 40, 21.
 Creta 60, 15.
 Κροθιεύς 26, 9.
 Daedalus 28, 20; 51, 20; 60,
 15; 63, 9.
 Deianira 12, 14; 19; 13, 9; 39,
 16; 22; 26.
 Deidamia 7, 24.
 Demosthenes 49, 11.
 Diomedes 6, 8.
 Discordia (Ἐρις) 26, 9.
 Echo 47, 1; 63, 16.
 Euenus 38, 24.
 Euripides 61, 11; 70, 2.
 Europa 21, 11.
 Eurypylus 20, 21; 22, 1; 2; 14;
 29, 14; 23.
 Eurystheus 32, 3.
 Furiae 70, 19.
 Ganymedes 17, 17.
 Graeci 6, 7; 7, 18; 21, 18; 22, 4.
 Heliades 16, 19.
 Helicon 58, 10.
 Hellespontus 21, 10.
 Hercules 11, 11; 12, 22; 13, 5;
 9; 12; 13; 32, 3; 39, 3; 15; 21;
 23; 26; 40, 8; 9; 21.
 Herculea manus 39, 11.
 Hesione 32, 1; 33, 13.
 Hippodamia 19, 24.
 Homeric comparatio 67, 14.
 Homerus 18, 21; 21, 8; 23, 1.
 Hyacinthus 35, 4; 8; 19; 36, 16.
 Hyades 23, 14.
 Hyllus 39, 16; 27.
 Iason 16, 21; 17, 3; 30, 9; 31,
 3; 38, 21; 40, 20.
 Ilium 7, 7; 21, 7.
 Indica corpora 53, 5.
 Indus 52, 1; 2; 3; 13.
 Ino 71, 5.
 Iuno 13, 14; 18, 8.
 Iuppiter 15, 6; 17, 16; 19, 1;
 24, 12.
 Laomedon 33, 13.
 Latona 8, 4; 35, 10.
 Lemnus 41, 1.
 Lycomedes 5, 12; 17; 6, 19; 7, 24.
 Lydia vestis 19, 12.
 Lysippus 56, 2.
 Macedones 68, 16.
 Marsyas 8, 1; 12; 9, 3; 4.
 Meleager 37, 1; 23; 25.
 Meliboea 40, 5.
 Melpomene 34, 2.
 Memnon 47, 4; 62, 3; 4; 6; 63,
 6; 15; 22.
 Memnonia imago 62, 16.
 Medea 16, 13; 19; 18, 25; 30,
 8; 13; 68, 15; 17.

- Menelaus 40, 6.
 Minos 28, 21.
 Musa 14, 21. Musae 34, 13;
 55, 18; 58, 10; 13; 59, 12.
 Myrmidones 22, 6.
 Myrtilus 20, 10; 15.
 Mysi 20, 20; 21, 18; 22, 4; 29, 20.

 Narcissus 53, 8; 11; 54, 1; 55,
 3; 17.
 Natura 67, 17.
 Neoptolemus 20, 21.
 Neptunus 19, 14.
 Nereides 72, 3.
 Nereus 5, 14.
 Nessus 38, 23; 39, 10; 21; 24.
 Nox 14, 17.
 Nympha 47, 3. Nymphae 52,
 3; 8; 55, 3.

 Occasio 56, 1; 5; 7; 57, 5.
 Oceanus 23, 20; 29, 10; 59, 18;
 72, 7.
 Oebalus 35, 8.
 Oeneus 12, 15; 18; 38, 17.
 Oenomaus 19, 19; 20, 11.
 Olmius 58, 11.
 Orion 23, 15; 21.
 Orpheus 14, 20; 21; 24. 15, 8;
 13; 16; 16, 9; 30, 11; 58, 9; 12.
 Orphica musa 60, 7.

 Paeon 64, 1; 65, 12.
 Pan 46, 22.
 Parcae 5, 13; 20, 19.
 Parium marmor 48, 2.
 Pegasus 58, 12.
 Peleus 6, 20; 21, 13; 37, 23;
 38, 17.
 Pelops 19, 10; 12; 20, 9; 18.
 Persica tiara 59, 1.
 Phasis 16, 20; 18, 11; 30, 8.

 Philocteta 40, 4; 7; 9; 21.
 Phoenix 7, 20.
 Pholoe 39, 11.
 Phryx 8, 2; 40, 7.
 Pleiades 23, 12; 59, 17.
 Poëas 40, 7.
 Pontus 18, 18.
 Praxiteles 50, 1; 51, 21; 62, 1;
 65, 16.
 Praxiteliae manus 60, 18.
 Pyrrhus 5, 20; 6, 23; 7, 15; 20,
 20; 22, 6; 16; 29, 15; 19.

 Satyrus 45, 1; 8; 46, 16; 47, 3.
 Satyri 9, 4.
 Scironis rupes 71, 9.
 Scopas 47, 16; 49, 8.
 Scyrus 5, 5; 8; 17; 6, 8; 7, 20.
 Scythicae orae 70, 13.
 Sicyon 56, 1.
 Sicyonii 56, 4.
 Sophocles 5, 7; 9, 21; 34, 1; 2;
 41, 2.
 Suada 12, 15.
 Symplegades 18, 11.

 Thebae (Aeg.) 45, 2.
 Thebani (Boeot.) 14, 7.
 Thetis 5, 12; 14; 6, 7.
 Thraessae 16, 10.
 Tiresias 14, 15.
 Tithonus 62, 6.
 Troia 7, 19; 40, 6; 18; 41, 1.
 Troes 21, 18; 19; 22, 5.
 Tydeus 6, 12.
 Tyrius murex 52, 7.

 Ulixes 6, 8; 15; 22, 17.
 Vulcanus 22, 17; 38, 19
 Xanthus 21, 12.
 Zephyrus 36, 13.

~~MAY 31 1939~~

Gp 59.410
Philostrati minoris Imagines et Cal
Widener Library 006312905

3 2044 085 146 421

